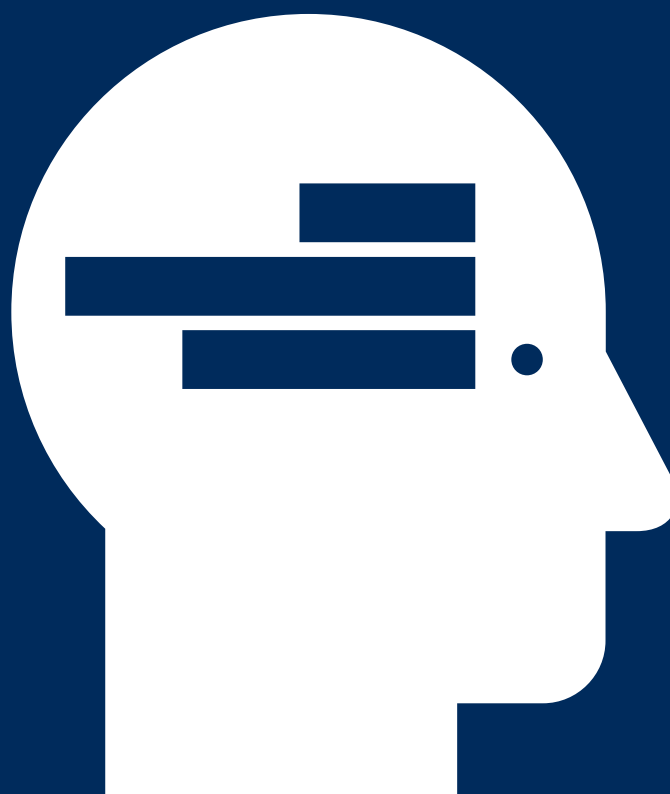

DFØs årsrapport 2022

15. mars 2023

Innhold

1 Leders beretning	2
2 Introduksjon til virksomheten	5
2.1 DFØs samfunnsoppdrag	5
2.2 Organisasjon og ledelse	6
2.3 Utvalgte hovedtall	6
2.4 DFØs samarbeid med andre virksomheter	7
3 Årets aktiviteter og resultater	8
3.1 Hovedmål 1: DFØs kunder har effektiv økonomistyring	8
3.2 Hovedmål 2: Offentlig sektor gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon	19
3.3 Hovedmål 3: Statsforvaltningen bygger på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og ledelse	34
3.4 Hovedmål 4: Offentligheten kan enkelt ta i bruk informasjon om resultater og ressursbruk i forvaltningen	59
3.5 Resultatmatrise for styringsparametere	63
3.6 Ressursbruk 2022	69
3.7 Andre prioriterte tiltak	74
4 Styring og kontroll i virksomheten	76
4.1 Effektiv drift og produktivitetsutvikling	76
4.2 Internkontroll og risikostyring	78
4.3 Sikkerhet og beredskap	79
4.4 Behandling av personopplysninger	80
4.5 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen	81
4.6 Fellesføringer for 2022	81
4.7 Bemanning og personalforvaltning	82
5 Vurdering av fremtidsutsikter	91
6 Årsregnskap	93

1 Leders beretning

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har levert tjenester, gjennomført oppdrag og oppnådd gode resultater sett opp mot målene Finansdepartementet satte i tildelingsbrevet for 2022.

Vi har levert stabile lønns- og regnskaps tjenester med god kvalitet. Selvbetjeningsløsningene utvides kontinuerlig med ny funksjonalitet og vi ser en økning i bruken av våre tilleggstjenester. På lønnsområdet har vi i 2022 særlig prioritert arbeidet med å innføre et nytt HR-system hos flere pilotkunder og videreutvikle systemet med mer funksjonalitet. I tillegg lanserte vi den første versjonen av en ny løsning for lokale lønnsforhandlinger. Dette var et omfattende arbeid som krevde mye ressurser. På regnskapsområdet har vi blant annet fortsatt innføringen av den nye innkjøps- og fakturaløsningen, samtidig som vi videreutvikler den med ny funksjonalitet.

I 2022 gjennomførte vi innføringsprosjekter for åtte kunder som skal ta i bruk de obligatoriske statlige regnskapsstandardene (SRS) fra 2023. Virksomhetene har vært positive til å ta i bruk SRS, og interessen fra virksomheter i de neste puljene er også stor. Parallelt med den operative innføringen, har vi gjort et utredningsarbeid for NAV og SPK, og kommet godt i gang med et nytt veiledningstilbud i SRS for etatsstyrere.

Vår kunde- og brukerundersøkelse viser at lønns- og regnskapskundene fortsatt er godt fornøyde med tjenestene de mottar fra DFØ. Samtidig viser resultatene en nedgang i brukernes vurdering av om økonomitjenestene bidrar til effektivitet og gevinster, og om deres økonomiske data er lett tilgjengelige og gir god støtte i virksomhetsstyringen. Krevende kundeopptak, lengre behandlingstider som følge av ressursbegrensninger og utfordringer i forbindelse med overgangen til ny innkjøps- og fakturaløsning har sannsynligvis medvirket til nedgangen. Som følge av dette har vi blant annet gjennomført flere dialogmøter med kundene for å få bedre innsikt i deres behov, og vi er også i gang med å styrke innsatsen for å hjelpe kundene til å ta i bruk alle de muligheter DFØs verktøy og tjenester gir.

Vi opplever stor etterspørsel etter DFØs tjenester på anskaffelsesområdet. Det er gledelig at så mange virksomheter i offentlig sektor søker å gjennomføre effektive, bærekraftige og innovative anskaffelser. Vi legger ned stor innsats i å blant annet utvikle veiledningstilbud, digitalisere prosesser, bidra i regelverksarbeid og inngå felles innkjøpsavtaler. Vi har også prioritert å følge opp Riksrevisjonens undersøkelse av grønne offentlige anskaffelser (Dokument 3:5 (2021-2022)), som konkluderte med at det er behov for å gjøre veiledningsmaterieill på dette området mer kjent. Våre tiltak har blitt tatt godt imot blant brukerne. Et annet pågående og viktig arbeid er å få avklart om kommunal deltagelse på fellesavtalene utløser merverdiavgiftsplikt for DFØ. En løsning her vil bidra til at større deler av offentlig sektor kan benytte avtalene vi inngår og skape store gevinster for fellesskapet.

Innenfor området styring, organisering og ledelse har vi også i 2022 lagt vekt på helhetlig utvikling av tjenestene, slik at utredninger, analyser, regelverksforvaltning og kompetansetjenester henger godt sammen. Vi opplever at behovet for økt kunnskap på dette området er stort i forvaltningen, og har i 2022 prioritert å levere et bredt kompetansetilbud til ledere. Dette er en viktig målgruppe for å stimulere virksomheter til samordning på tvers, økt innovasjon og utvikling.

Vi har en viktig rolle i å følge og analysere utviklingstrekk i forvaltningen, og har i flere år blant annet følgeevaluert politireformen. Kunnskap fra evalueringer og analyser som denne er viktige bidrag i det videre utviklingsarbeidet i forvaltningen. Vi opplever interesse og etterspørsel etter DFØs kompetanse på dette området, og vil også i 2023 følge og analysere ulike reformer og utviklingsprosjekter.

Et annet særlig viktig område i 2022 har vært satsingen på å utvikle DFØ til et kompetansesenter for offentlig ressursbruk. Vi har et godt faglig fundament gjennom vår forvaltning av utredningsinstruksen og i rollen som fagorgan på samfunnsøkonomiske analyser. Vi har bidratt i arbeidet med å revidere og oppdatere utredningsinstruksen i tråd med EØS-regelverket, og er også i gang med å utarbeide ny veiledning for samfunnsøkonomiske analyser. I tillegg har vi fått en viktig rolle i å bistå Finansdepartementet i arbeidet med områdegjennomganger.

Med overføringen av nye fagområder til DFØ i 2020 har en viktig oppgave vært å gjennomføre tiltak for en helhetlig utvikling på tvers av områdene. Blant annet er det startet et samarbeid på tvers om tilgjengeliggjøring og bruk av data, og et utviklingsprosjekt for utvikling av klimaregnskap. Videre har fagmiljøene innen styring og regnskap samarbeidet tett med innføring av de obligatoriske regnskapsstandardene (SRS). I oppfølgingen av lønnsoppgjøret i 2022 har også fagmiljøet på lønnsområdet samarbeidet nært med fagmiljøet innen styring.

Statsregnskapet.no er en viktig kanal for å gi informasjon til offentligheten om statlig ressursbruk. For første gang siden lanseringen i 2017 viser resultatene fra kunde- og brukerundersøkelsen en nedgang i brukernes tilfredshet med løsningen. Det er ikke gjort endringer i løsningen eller inntruffet andre forhold vi er kjent med som forklarer nedgangen. Vi vil derfor se nærmere på hva som kan være forklaringen, og følge opp med eventuelle tiltak. Etter vår vurdering er det et uutnyttet potensial for bruk av løsningen, og vi er allerede i gang med tiltak for å øke kjennskapen til den.

Arbeidet med å styrke sikkerheten i virksomheten har fortsatt i 2022. På oppdrag fra Finansdepartementet har vi i 2022 gjennomført en helhetlig risikovurdering for alvorlige hendelser på samfunnssikkerhetsområdet. Vi har også fått innvilget søknad om oppkobling til Nasjonalt begrenset nett (NBN), og besluttet å følge NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet. Dette arbeidet vil bli videreført og prioritert fremover.

Lønnsoppgjøret i 2022 medførte en omfattende endring av lønnssystemet i staten. Det var et krevende arbeid både for DFØ og virksomhetene å få endret lønsplasseringen for alle lønsmottakere som ble berørt av endringene. For å gi virksomhetene mer tid til å følge opp det sentrale oppgjøret, ble fristen for lokale forhandlinger utsatt med en måned. Dette ga i sin tur statlige virksomheter utfordringer med å få registrert resultatet av lønnsoppgjøret i tide, slik at lønnsøkningene kunne bli utbetalt i 2022. Oppfølgingen av lønnsoppgjøret resulterte i høye overtidskostnader og stor belastning for berørte ansatte i DFØ. Innsatsen ga resultater, og fristene ble overholdt.

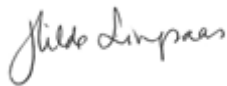
DFØ har fått økte kostnader blant annet som følge av nye ansvarsområder, håndtering av teknisk gjeld og økte behov på sikkerhetsområdet. I tillegg ga NTNUs beslutning om å utsette oppstart som kunde av økonomitjenestene, et inntektsbortfall i 2022, uten at DFØs kostnader kunne reduseres tilsvarende. For å styre mot et budsjett i balanse, har DFØ gjennomført et kutt i lønns- og personalkostnader på 50 millioner kroner i 2022. Dette har ikke medført oppsigelser, men på flere områder har vi ikke rekruttert nye

ansatte i stillinger som har blitt ledige. Det har også vært nødvendig å utsette enkelte utviklingsaktiviteter, og redusere omfanget av leveransene.

DFØ har hatt en samlet tildeling på 1 050 millioner kroner, og har et netto mindreforbruk av ordinære midler på 2,8 prosent. Ressursene er fordelt med om lag 53 prosent til lønns- og regnskapstjenestene, 13 prosent til fagområdet styring, organisering og ledelse og 12 prosent til fagområdet for offentlige anskaffelser. Samlet går rundt 22 prosent til IT-området og stabs- og fellesfunksjoner. DFØ har i 2022 vokst fra 766 til 777 ansatte.

Flere år med store kundeopptak, overføring av nye fagområder og koronapandemi har vært krevende for DFØ, men også gitt mye ny erfaring, kunnskap og kompetanse. Dette har gitt oss en solid plattform for å ta fatt på nye utfordringer i forvaltningen i årene som kommer.

Oslo, 15. mars 2023

Hilde Singsaas
direktør

2 Introduksjon til virksomheten

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) er statens fagorgan for økonomistyring, gode beslutningsgrunnlag for statlige tiltak, organisering og ledelse i staten, samt for anskaffelser i offentlig sektor og felles innkjøpsavtaler i staten. DFØ er også leverandør av fellestjenester til forvaltningen innenfor lønn og regnskap, samt ansvarlig for å gi arbeidsgiverstøtte til statlige virksomheter.

DFØ er et bruttobudsjettet statlig forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet.

2.1 DFØs samfunnsoppdrag

DFØ skal bidra til effektiv ressursbruk i staten og til at staten når sine mål gjennom god styring, organisering, ledelse og gode beslutningsgrunnlag. DFØ er statens fagorgan for økonomistyring, gode beslutningsgrunnlag for statlige tiltak, organisering og ledelse i staten, samt for anskaffelser i offentlig sektor og felles innkjøpsavtaler i staten, og ansvarlig for å støtte statlige virksomheter i arbeidsgiverrollen. DFØ leverer også felles lønns- og regnskapstjenester i staten.

I tildelingsbrevet fra Finansdepartementet fikk DFØ følgende hovedoppgaver i 2022:

- levere fellestjenester for lønn og regnskap
- forvalte systemene for statsregnskapet og konsernkontoordningen
- inngå og forvalte felles innkjøpsavtaler for statlige virksomheter
- gi arbeidsgiverstøtte til statlige virksomheter
- forvalte utredningsinstruksen og økonomiregelverket i staten, og formidle kunnskap om hvordan statlige virksomheter skal etterleve regelverkene
- gi faglige råd og veiledning om blant annet mål- og resultatstyring, samfunnsøkonomiske analyser, ledelse, organisering, arbeidsgiverrollen, tilskudd og anskaffelser
- utarbeide og tilby verktøy for å utvikle statlig styring og ledelse
- gi ledere og ansatte i offentlige virksomheter tilbud om kompetanseutvikling
- undersøke og analysere tilstand, utvikling og endringsbehov i norsk forvaltning

Finansdepartementet har fastsatt fire hovedmål for DFØ i 2022:

- DFØs kunder har effektiv økonomistyring
- Offentlig sektor gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon
- Statsforvaltningen bygger på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og ledelse
- Offentligheten kan enkelt ta i bruk informasjon om resultater og ressursbruk i forvaltningen

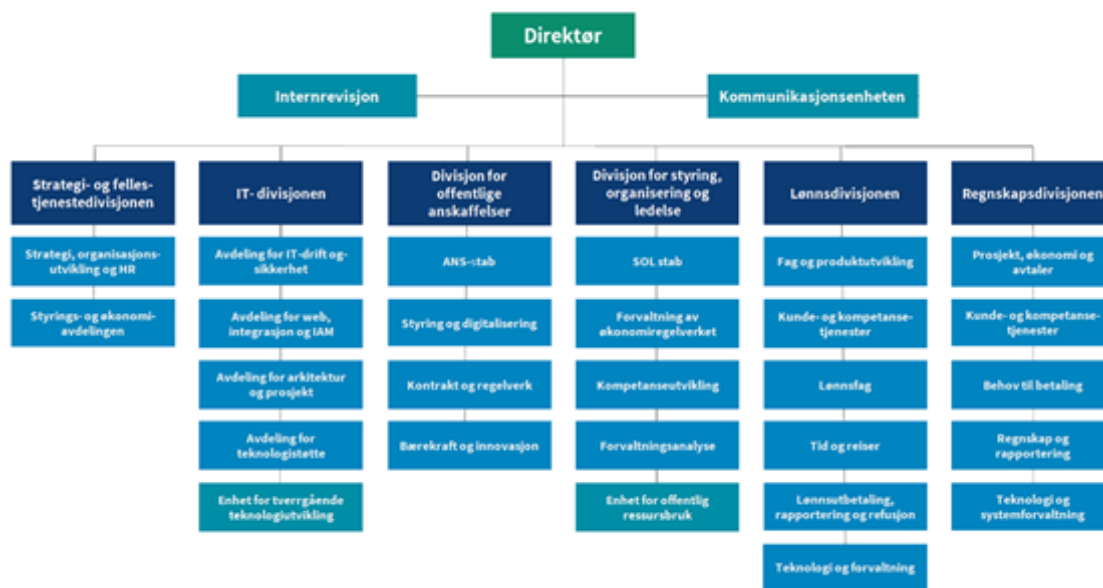
2.2 Organisasjon og ledelse

Ved utgangen av 2022 hadde DFØ totalt 777 ansatte fordelt på 699 årsverk.

Direktoratet har kontorsteder i Oslo, Stavanger og Trondheim. I tillegg har DFØ to ansatte som er lokalisert i Harstad.

Hilde Singsaas er DFØs direktør. I ledergruppen sitter divisjonsdirektør Gøril Aune (regnskapsdivisjonen), divisjonsdirektør Tore Blekastad (IT-divisjonen), kommunikasjonsdirektør Anne-Berit Herstad (kommunikasjonsenheten), divisjonsdirektør Christian Storhaug Johnsen (strategi- og fellestjenestedivisjonen), divisjonsdirektør Hilde Nakken (divisjon for styring, organisering og ledelse), divisjonsdirektør Dag Strømsnes (divisjon for offentlige anskaffelser), og divisjonsdirektør Bjørn Sæstad (lønsdivisjonen).

DFØs organisasjonskart pr. 31. desember 2022:

2.3 Utvalgte hovedtall

DFØ er et bruttobudsjettert statlig forvaltningsorgan. Regnskapet føres etter periodiseringsprinsippet i tråd med de statlige regnskapsstandardene. Rapportering til statsregnskapet skjer etter kontantprinsippet.

Tabellen viser utvalgte tall fra årsregnskapet 2019-2022:

	2019	2020	2021	2022
Antall årsverk ¹	417 ²	524	658	699
Samlet tildeling post 01-99, millioner kroner	625	828	974	1 050
Utnyttelsesgrad post 01-29, prosent ³	100	95	95	97
Driftskostnader, millioner kroner ⁴	612	824	1 019	1 031
Lønnsandel av driftskostnader, prosent	57	56	61	63
Lønnskostnader, i tusen kroner pr. årsverk ⁵	842	881	937	935
Konsulentandel av driftskostnader, prosent ⁶	9	13	12	8

2.4 DFØs samarbeid med andre virksomheter

DFØ har gjennom flere år samarbeidet med Digitaliseringsdirektoratet og andre statlige virksomheter. DFØ har også etablerte samhandlingsarenaer med kundene. DFØ deltar i nettverk med sine nordiske søstervirksomheter om blant annet styring, regnskap, statlig betalingsformidling, statsregnskapsforvaltning og lønns- og regnskapstjenester. Direktoratet har også dialog med private aktører samt eksterne fagmiljøer i inn- og utland.

¹ Veksten i antall ansatte skyldes først og fremst overtakelsen av fagområdene ledelse, utredning og analyse og offentlige anskaffelser, men også opptak av nye kunder og oppgaver, samt satsing på ny teknologi.

² Fra 2019 inkluderer årsverk også overtid. Dette er en endring som følge av at Kommunal- og moderniseringsdepartementet (nå Kommunal- og distriktsdepartementet) har fastsatt definisjon av utførte årsverk, jf. Personalmelding: PM-2019-13

³ Nøkkeltallet Utnyttelsesgrad post 01–29 beregnes slik: Benyttede midler post 01–29 delt på tilgjengelige midler post 01–29, multiplisert med 100, for å få nøkkeltallet uttrykt i prosent. Teller beregnes slik: Regnskap post 01–29 eksklusiv offentlige refusjoner vedrørende lønn, pluss brukte belastningsfullmakter post 01–29, jf. oppstilling av bevilgningsrapporteringen og note B. Nevner beregnes slik: Samlet tildeling post 01–29 pluss mottatte belastningsfullmakter post 01–29 minus avgitte belastningsfullmakter post 01–29 pluss offentlige refusjoner vedrørende lønn pluss disponibel merinntekt i henhold til merinntektsfullmakt, jf. oppstilling av bevilgningsrapporteringen og note A og B.

⁴ Nøkkeltallet *driftskostnader* tilsvarer *sum driftskostnader*, som er en egen regnskapslinje i resultatregnskapet (periodisert regnskap etter SRS). Årsaken til at dette kan være høyere enn nøkkeltallet *tildeling*, skyldes at *driftskostnader* følger SRS og blant annet inkluderer avskrivninger, samt at DFØ har merinntekter som er benyttet.

⁵ Lønnskostnader består av lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre ytelser, fratrullet refusjoner fra NAV.

⁶ Definisjon av kontogruppe 67 Kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester ble endret fra 2019. Fra 2019 inngår kun kjøp av konsulenttjenester (konto 670 til 673).

3 Årets aktiviteter og resultater

Finansdepartementet stiller krav om at DFØ skal videreføre innsatsen innenfor sine tjenesteområder med samlet sett minst like gode resultater og kvalitet som tidligere år.

Målstrukturen uttrykker de ønskede effektene av DFØs samlede virkemiddelbruk, og består av fire hovedmål og 18 styringsparametere med tilhørende resultatmål.

DFØ har fått sju tillegg (med vedlegg) til tildelingsbrevet i 2022. Departementet har i brevene gitt DFØ flere tildelinger og presiseringer i oppdrag innenfor fagområdene til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) og Klima- og miljødepartementet (KLD), og orientert om vedtatte endringer for DFØ i revidert nasjonalbudsjett og i nysalderingen av statsbudsjettet for 2022.

I 2022 gjennomførte vi interne kutt i budsjettet for å sikre et aktivitetsnivå tilpasset DFØs bevilgninger (se del 4, «Styring og kontroll» for nærmere omtale). Dette har ført til utsettelse av enkelte utviklingsaktiviteter og mindre leveranseomfang på enkelte tjenester. Situasjonen har også gått på bekostning av svartider på kundesvar og kundetilfredshet. Samtidig, når vi ser på de samlede resultatene for 2022, mener vi at DFØ har levert godt på de mål, oppdrag og krav som er stilt til virksomheten.

3.1 Hovedmål 1: DFØs kunder har effektiv økonomistyring

DFØ leverer fellestjenester innenfor lønn og regnskap. Våre systemløsninger ivaretar kravene i statlige regelverk. Vår tjenestemodell ble endret i 2020 for å få en bedre og mer effektiv arbeidsdeling mellom DFØ og kundene. Modellen består av en grunnpakke med standardtjenester innenfor hvert område. Grunnpakken kan utvides med flere tilleggstjenester som kundene selv velger. 70 prosent av lønns- og regnskapskundene benytter seg av den nye tjenestemodellen. I dialog med øvrige kunder arbeider vi for at flest mulig velger å gå over til ny modell.

På lønnsområdet leverer vi tjenester innenfor blant annet lønnskjøring, reiseregninger, tidsystem, turnus, offentlig rapportering og refusjonshåndtering. Vi er også i ferd med å utvikle og tilby system og systemstøtte innen HR og lønnsforhandlinger.

På regnskapsområdet tar vi imot fakturaer, håndterer utbetalinger og leverer tjenester knyttet til periodeavslutning, innkjøp og prosjektoppfølgning. I tillegg tilbyr vi tjenester innenfor blant annet tidstyring, økonomistyring og statlige regnskapsstandarter (SRS). Vi leverer også et konkurransegjennomføringsverktøy for anskaffelser som inkluderer et kontraktsadministrasjonsverktøy.

Mange av tjenestene er basert på selvbetjeningsløsninger. På begge områder gjennomfører DFØ kontinuerlig forbedringer og oppgraderinger av systemene. For at kundene skal få best mulig utbytte av våre tjenester, tilbyr vi en rekke opplæringstiltak i bruk av løsningene.

Våre tiltak og utviklingsaktiviteter på økonomitjenesteområdet fremgår i omtalen under.

Vi viser også til resultatmatrisen for styringsparameterne i kapittel 3.5, «Resultatmatrise for styringsparametere» for rapportering og omtale av følgende fire styringsparametere; «Andel kunder som benytter SRS», «Andel kunder på ny tjenestemodell», «Andel riktig lønn til riktig tid» og «Andel innrapportert regnskap fra DFØs kunder til statsregnskapet innen frist».

3.1.1 Styringsparameter: Kundenes vurdering av om DFØs økonomitjenester gir effektivitet og gevinster

I kunde- og brukerundersøkelsen i 2022 ble kundene spurt om DFØs økonomitjenester gir effektivitet og gevinster for virksomheten. Blant de som har vært i kontakt med oss, svarer 58 prosent⁷ at tjenestene medvirker til det. Dette er en nedgang fra 71 prosent 2021 og lavere enn vårt resultatmål på 75 prosent. Basert på dialogen vi har hatt med kundene gjennom året, vurderer at årsaken til nedgangen fra 2021 til 2022 kan være en kombinasjon av flere forhold:

På lønnsområdet har noen kundeopptak har krevd mer oppfølging enn beregnet, og dermed redusert kapasiteten til blant annet utvikling og oppfølging av endringsønsker. I tillegg har vi hatt lengre svartider i store deler av året som følge av ressursbegrensninger. Lengre behandlingstid kan også knyttes til at det tar noe tid å erstatte og bygge kompetanse ved bemanningsendringer. Som følge av at vi oppdaterte selvbetjeningsportalen og DFØ-app i perioden brukerundersøkelsen ble gjennomført, opplevde en del brukere at DFØ-appen ble ustabil i samme periode. Dette kan også ha påvirket resultatet i undersøkelsen.

På regnskapsområdet er det indikasjoner på at kundene ikke får hentet ut potensialet for å benytte regnskapsinformasjon i styringen. Blant annet kommer det fram at kundene ikke opplever at DFØ kjenner deres behov godt nok. I tillegg til dialog med de største kundene har vi gjennomført i overkant av ti kundemøter der grupper på rundt ti regnskapskunder har deltatt. I møtene har vi hatt særlig oppmerksomhet på temaer som knytter seg til kundenes behov. I tillegg har vi fulgt opp kunder pr. telefon og gjennom individuelle kundemøter. Vi har vurdert tallene fra undersøkelsen grundig, men resultatene viser ingen tydelige mønstre som kan forklare avviket nærmere. Noe av årsaken er trolig overgangen til ny innkjøps- og fakturaløsning og utfasing av Basware og Contempus Invoice, som har vært krevende for flere kunder. Vi arbeider aktivt med å videreutvikle Økonomiinfo, innføre budsjettstyring og DFØ app på regnskapsområdet, samt styrke innsatsen for å hjelpe kundene å ta tjenestene i bruk. Vi venter at disse tiltakene vil gi positive effekter og bedre resultater i senere undersøkelser.

For å øke kundetilfredsheten vil flere verktøy som skal bidra til å effektivisere økonomiarbeidet og gi kundene gevinster bli tilgjengeliggjort. I 2022 innførte vi verktøy for budsjettstyring og anskaffet verktøy for periodeavslutning. Vi styrker også bemanningen på flere områder for å gi kundene god hjelp til både å ta i bruk verktøyene, og utvikle bruken av dem i egen virksomhet.

⁷ En ny gjennomgang av grunnlagsmaterialet fra kunde- og brukerundersøkelsen har avdekket at vi tidligere har fått oppgitt feil resultat for dette styringsparameteret fra vår leverandør. Det korrekte resultatet på 58 prosent viser likevel samme utvikling som vi rapporterte i andre tertialrapport.

Kundene viser stor interesse for DFØs nye tjenestetilbud. Vi har i tillegg mottatt ønsker om ytterligere leveranser som er knyttet opp mot våre eksisterende tjenester. Også fra kunder som ennå ikke har tatt i bruk DFØs tilleggstjenester opplever vi stor interesse for nye tjenester. Vi har i 2022 arbeidet for å styrke tjenestetilbudet (se kapittel 3.1.4, «Utviklingstiltak for lønns- og regnskapstjenestene»), noe som vil bidra til bedre å dekke kundenes behov. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

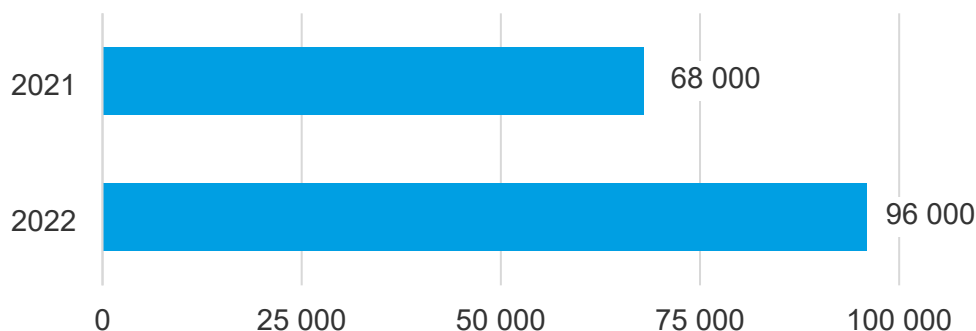
3.1.2 Styringsparameter: Kundenes vurdering av om deres økonomiske data er lett tilgjengelig og gir god støtte i virksomhetsstyringen

I kunde- og brukerundersøkelsen i 2022 svarer 67 prosent⁸ av lønns- og regnskapskundene at deres økonomiske data er lett tilgjengelig og gir god støtte i virksomhetsstyringen. Dette er en nedgang fra 77 prosent i 2021, og lavere enn resultatmålet på 74 prosent. Basert på dialogen vi har hatt med kundene gjennom året, vurderer vi at årsaken til nedgangen fra 2021 til 2022 kan være en kombinasjon av flere forhold:

DFØ leverer flere verktøy for å hente ut økonomistyringsdata til bruk i styringen. På lønnsområdet har kundene tilgang på rapportverktøyet Innsikt. Når kundene besvarer undersøkelsen antar vi at det er dette verktøyet de har vurdert. Vi ser at økningen både i antall brukere og i bruken av løsningen har fortsatt i 2022. Vi erfarer imidlertid at kundenes forventning til styringsinformasjon er mer omfattende enn det som kan gis i et rapportverktøy. DFØ ser derfor på flere måter for å tilgjengeliggjøre kundens egne data til rapport og analyseformål. Blant annet arbeider vi med å etablere en dataplattform med mulighet for deling av alle relevante lønns- og HR-data i kundenes egen virksomhet. Fra 2023 kan kundene etter inngått avtale benytte en minimumsløsning for bruk av disse dataene i egne systemer. Dette vil bidra til å støtte opp om behov for mer tilgjengelighet til økonomiske data.

Figuren viser økningen i antall brukere og utvikling i bruken av rapportverktøyet Innsikt i 2021 og 2022:

⁸ En ny gjennomgang av grunnlagsmaterialet fra kunde- og brukerundersøkelsen har avdekket at vi tidligere har fått oppgitt feil resultat for dette styringsparameteret fra vår leverandør. Det korrekte resultatet på 67 prosent viser en nedgang sammenlignet med det vi rapporterte i andre tertialrapport.

Som følge av ressursbegrensninger har vi hatt begrenset mulighet til å følge opp innmeldte behov for videreutvikling i 2022. I tillegg ble kunde og brukerundersøkelsen gjennomført på et tidlig tidspunkt etter driftssetting av mange nye kunder, slik at de har hatt et begrenset grunnlag for å vurdere verktøyet.

På regnskapsområdet får kundene tilgang til informasjon om budsjett, regnskap, prognose og nøkkeltall gjennom DFØs økonomistyringsverktøy Økonomiinfo. Økonomiinfo legger til rette for å hente ut informasjon både fra kontantregnskap og SRS-regnskap. De fleste regnskapskundene har tilgang til Økonomiinfo. Antall brukere og bruken av løsningen har økt jevnt de siste tre årene.

Tabellen viser bruken av økonomistyringsverktøyet Økonomiinfo fra 2020 til 2022 (tall avrundet til nærmeste 100):

Bruk av løsning	2020	2021	2022
Antall brukere	1 500	1 800	2 400
Antall brukerklikk	309 300	456 900	544 600

Nedgangen på regnskapsområdet kan skyldes forhold som beskrevet tidligere knyttet til krevende kundeopptak, ressursbegrensninger og bemanningsendringer. Økonomiinfo er et viktig verktøy for styringsinformasjon på regnskapsområdet, og de siste tre årene har både antall brukere og bruk av løsningen økt. Samtidig ser vi et fall i tilfredsheten. En av årsakene kan være at det er behov for mer veiledning i om hvordan løsningen kan brukes på en hensiktsmessig måte og hvilke muligheter løsningen gir. Også på regnskapsområdet erfarer vi at et rapportverktøy alene ikke er tilstrekkelig for å løse alle behovene for å få styringsinformasjon. Vi vil fortsette arbeidet med å utvikle løsninger for å tilgjengeliggjøre og sammenstille data på bedre og mer hensiktsmessige måter fremover.

3.1.3 Styringsparameter: Bruk av DFØs digitale løsninger

DFØ tilbyr flere tilleggstenester til kundene. Vi arbeider aktivt for at kundene skal se nytten ved disse tilleggstenestene og ønske å ta disse i bruk.

Tabellen viser utviklingen i bruken av DFØs digitale løsninger i 2022.

Måleindikator	Inngangen av 2022	Utgangen av 2022
---------------	-------------------	------------------

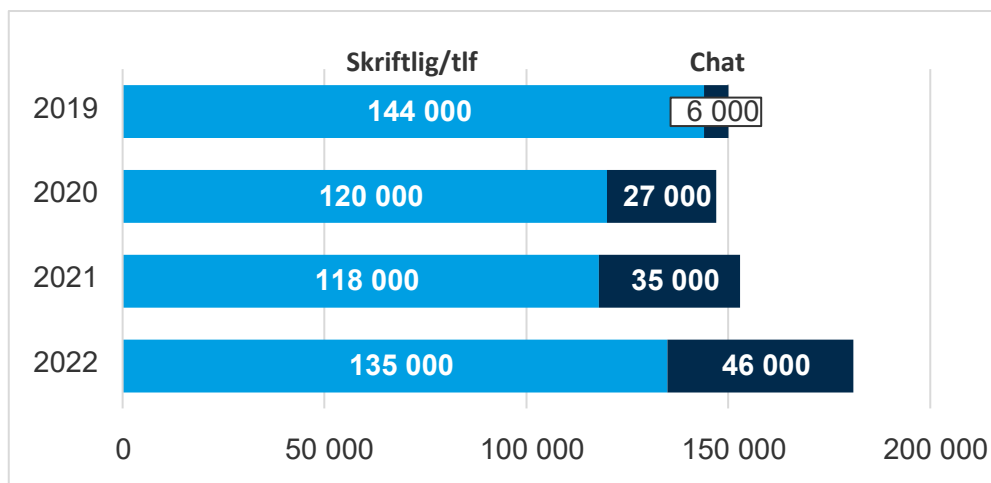
Antall kunder med DFØ HR	1	5
Antall kunder med lokale lønnsforhandlinger	0	0
Antall kunder med turnus	13	16
Antall kunder med tidløsningen	154	155
Antall kunder med tilsetning og arbeidskontrakt	14	14
Antall kunder med sykmeldingsrobot	100	103
Antall kunder med reiseregningsrobot	86	88
Antall kunder med app	174	175
Antall kunder med chatbot	174	175
Antall kunder med Innsikt	174	175
Antall kunder med distribusjonskanal	2	17
Antall kunder med tilgangsportal	0	78
Antall kunder med supplerende budsjettstyringsverktøy	0	1
Antall virksomheter som benytter ny innkjøpsløsning	29	35
Antall kunder som har tatt i bruk konkurransegjennomføringsverktøy	74	74
Antall kunder som har tatt i bruk digitale bilag	115	126
Antall kunder med Økonomiinfo	133	135

Utviklingen viser at kundene tar i bruk stadig flere av DFØs tilleggstjenester. Noen av dem er det kun hensiktsmessig at benyttes av et utvalg kunder basert på egenart og behov hos den enkelte virksomhet. Dette gjelder for eksempel turnusløsningen.

Utvikling i bruken av DFØs digitale assistent

Utviklingen i bruken av DFØs digitale assistent i 2022 er på samme nivå som i 2021. Den digitale assistenten besvarer spørsmål som gjelder alle områder innenfor lønn og reise. Kunden får rett svar første gang i hele 93 prosent av henvendelsene. Vi vurderer dette som et svært godt resultat.

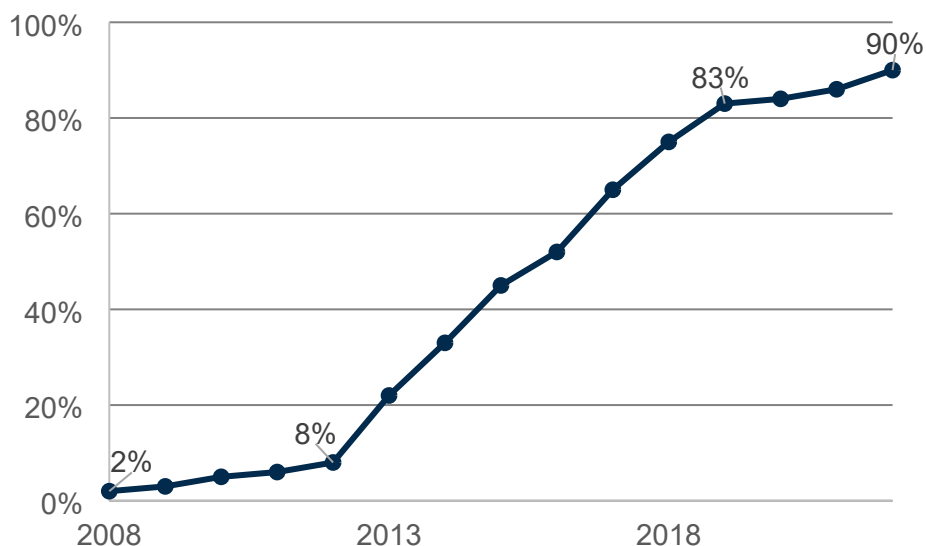
Figuren viser fordelingen i bruken av DFØs digitale assistent (chat), og skriftlige/telefonhenvendelser fra 2019 til 2022:

Utvikling i bruken av elektroniske fakturaer

På regnskapsområdet fortsatte vi i 2022 arbeidet med å øke andelen elektroniske fakturaer (EHF). Utviklingen viser at dette gir resultater. I desember i 2022 var andelen 91 prosent. Ved utgangen av 2022 utgjorde EHF-fakturaene akkumulert 90 prosent av alle bilagene, mot 86 prosent i 2021.

Figuren viser utviklingen i andel EHF-faktura i perioden 2008 til 2021:

Utvikling i bruken av digitale tjenester på anskaffelsesområdet

Utvikling i bruken av digitale tjenester på anskaffelsesområdet er knyttet til tre hovedområder: Bruk av kunngjøringstjenesten Doffin, bruk av standardiserte formater (EHF) ved formidling av transaksjoner og bruk av anskaffelser.no.

Tabellen viser nominelle tall for 2022 og prosentvis endring fra 2021:

	2022	Endring fra 2021
Antall kunngjøringer på Doffin	10 581	-

Antall mottakere i ELMA	250 959	+ 12%
Antall EHF-faktura	49 258 987	+ 14%
Antall EHF-ordre	4 239 748	+ 48%
Antall EHF-kataloger	35 866	+ 37%
Antall sidevisninger anskaffelser.no	1 936 273	- 3%
Antall nedlastninger - anskaffelser.no	176 694	- 5%

Totalt antall kunngjøringer på Doffin har vært i overkant av 10 000 årlig siden 2019. Bruken av etablerte EHF-standardformater har økt jevnt gjennom 2022, og antall EHF-fakturaer som transporteres over infrastrukturen er høyt. Infrastrukturen benyttes både av offentlige og private virksomheter. I tillegg ser vi at bruken av standardiserte formater for ordre og katalog har økt. Økningen gjelder også bruk av ELMA-registeret (elektronisk mottaker- og adresseregister). Den økte bruken indikerer at arbeidet med bruk av standardformater for å effektivisere anskaffelsesprosessene har effekter helt ut i virksomhetene.

Når det gjelder besøk på nettstedet anskaffelser.no viser tall for 2022 en svak nedgang siden 2021. Årsaken til nedgangen knyttes til arbeid med migrering til ny plattform i 2022.

3.1.4 Utviklingstiltak for lønns- og regnskapstjenestene

DFØ prioriterer utviklingstiltak innenfor lønns- og regnskapstjenestene både med utgangspunkt i at kundene skal ha effektiv økonomistyring og kan frigjøre ressurser, og at DFØ skal øke effektiviteten internt i egen drift. Ifølge tildelingsbrevet skal DFØ systematisk og kontinuerlig arbeide for å identifisere og sette i verk tiltak som kan gi bedre og mer effektiv oppgaveløsning internt, og gi bedre tjenester for kundene og brukerne. I tjenesteutviklingen legger vi også vekt på hvordan bruk av teknologi kan styrke etterlevelsen av regelverk og systemer vi er ansvarlige for, og bidra til at kundenes og brukernes møte med DFØ blir enklere.

Utviklingstiltakene fordeles i to hovedkategorier:

- Utnytte teknologi for å få brukervennlige selvbetjeningsløsninger, automatisere datafangst og effektivisere prosesser for behandling av data.
- Legge til rette for best mulig utnyttelse av tilgjengelig styringsinformasjon for den enkelte virksomhet og for staten som helhet.

Tiltakene skal bidra til å gi et godt og tidsriktig tjenestetilbud innenfor DFØs tjenesteområder. Tiltakene skal også bidra til økt bruk av digital samhandling og effektiv datafangst.

I 2022 har det meste av vår utviklingskapasitet og fagressurser på lønnsområdet blitt brukt til å arbeide med utvikling og innføring av et nytt HR-system, og en ny løsning for lokale lønnsforhandlinger. På regnskapsområdet har kapasitet blitt benyttet til å arbeide med innkjøps- og fakturaløsningen samt innføring av obligatorisk SRS. På begge områder har det blitt arbeidet med forbedringer i selvbetjeningsløsningene, samt nye systemer og løsninger i forbindelse med opptak av de fire store universitetene i Bergen, Oslo, Trondheim og Tromsø (BOTT). Se også omtale i kapittel 3.1.5 «Opptak av nye kunder».

Felles HR-system i staten

DFØ har sammen med utvalgte samarbeidskunder anskaffet og tilpasset systemstøtte innenfor HR, med modulene HR-kjerne, rekruttering, ombordstigning, medarbeiderutvikling og læring. Løsningen er integrert med lønnssystemet for å sikre at HR-oppgaver med lønnskonskvenser blir overført og behandlet. Målet er å automatisere denne integrasjonen i størst mulig grad. Arbeidet med oppsett av ny løsning og tilhørende integrasjoner har vært komplekst og tidkrevende. I 2022 har vi innført løsningen hos fem pilotkunder: DFØ, Tolletaten, Konfliktrådet, Statens vegvesen og Eksportfinansiering Norge. Det er videre ferdigstilt utvidede foranalyser med universitetene i Bergen, Trondheim og Tromsø (BTT) og politiet. Vi har også påbegynt innføringsprosjekt med Statens kartverk, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og Norsk nukleær dekommisjonering. Vi har i tillegg løpende dialog med andre kunder om innføring av løsningen.

Videre har vi etablert et forvaltningsregime der vi har særlig oppmerksomhet på videreutvikling av produktet. Eksempler på sistnevnte er innlemming av funksjonalitet rundt jobbprofiler, digital signatur på aktuell dokumentasjon og forbedringer i rekrutteringsmodulen.

Løsning for lokale lønnsforhandlinger

DFØ lanserte en førsteversjon av den nye systemløsningen for lokale lønnsforhandlinger høsten 2022. Tre av våre samarbeidskunder valgte å bruke denne i forhandlingene samme år, og vi har fått mange gode og konstruktive innspill til den videre utviklingen. Vi arbeider nå videre med neste versjon som skal være klar til forhandlinger høsten 2023. Denne versjonen skal gi støtte til forhandlingsprosessen på virksomhetsnivå. En løsning for delegerte forhandlinger er planlagt lansert i 2024.

Selvbetjeningsportal og mobil app

En ny programvare for å bygge applikasjoner for selvbetjeningsportal og mobil app har blitt implementert i 2022. Denne nye programvaren gir mulighet for at ansatte i DFØ uten utviklerbakgrunn kan være med å lage applikasjoner for portal og mobil. Det ventes at dette skal bidra til at vi kan utvikle flere apper med enkle oppgaver for portal og mobil, samtidig som det gir enklere forvaltning på sikt. Dette gjør det også mulig å gi sluttbrukerne en helhetlig opplevelse av løsningene, der de får tilgang på funksjoner uavhengig av hvilket grunnsystem de kommer fra.

Automatisering av lønnsutbetaling

DFØ har fått midler fra medfinansieringsordningen til et prosjekt for automatisering av lønnsutbetaling. Målet med prosjektet er å digitalisere manuelle prosesser ved endringer i arbeidsforhold som medfører lønnsutbetaling. Vi har i 2022 arbeidet videre med behovskartlegging, skrevet brukerhistorier, laget prototype, brukertestet og gjort noe utvikling. Dette arbeidet vil fortsette fram til våren 2024.

Selvbetjening av regnskapstjenester

Funksjonalitet for regnskapstjenester i DFØ-appen er innført for kundene. Appen gjør det mulig å behandle faktura på mobil og nettbrett, og inneholder en funksjon med chatbot også på regnskapsområdet. Appen har blitt godt mottatt av DFØs kunder. Ved utgangen av 2022 har 96 kunder tatt i bruk løsningen, som tilsvarer 60 prosent av kundemassen. Flere kunder vil ta løsningen i bruk gjennom 2023.

Budsjettstyring

I løpet av 2022 har DFØ arbeidet med innføring av et nytt verktøy for budsjettering. Vi har hatt enkelte utfordringer med verktøyet, og vil i 2023 fortsette å arbeide for en bedre løsning tilpasset kundenes behov. Løsningen er tett integrert med våre økonomisystemer. I dette verktøyet legger oppgave- og prosessfunksjonaliteten til rette for å bedre kunne støtte budsjettprosessen. Dette vil bidra til å redusere møtevirkosomhet, e-postutvekslinger og deling av dokumenter på tvers. Løsningen gir også muligheter for blant annet rammebudsjett, langtidsbudsjett, investeringsbudsjett, prognose og lønnsbudsjettering pr ansatt. All funksjonalitet er tilgjengelig i ett og samme grensesnitt. Løsningen skal gi en effektiv og helhetlig støtte til hele budsjettprosessen og ivareta en sikker informasjonsflyt.

Periodeavslutningsverktøy

DFØ anskaffet i 2022 et nytt verktøy for periodeavslutning for å heve kvaliteten på periodeavslutningsprosessen og kundens regnskap. Dette skal gi god samhandling mellom kunden og DFØ under regnskapsavslutningen. Målgruppen er samtlige av DFØs regnskapskunder, uavhengig av tjenestemodell, tilknytningsform eller føringsprinsipp. Verktøyet vil bli lansert i løpet av 2023.

Ny innkjøps- og fakturaløsning

DFØ startet innføringen av ny innkjøps- og fakturaløsning i 2021. Løsningen erstatter to separate løsninger, og den nye løsningen blir en helintegrert del av dagens eksisterende økonomisystem. I 2022 ble de siste kundene på en av de tidligere løsningene overført til den nye. For å møte kundebehov har løsningen blitt videreutviklet samtidig med overføringen. En omfattende innføring av nytt system parallelt med utvikling har vært utfordrende både for kunder og DFØ. I 2023 gjenstår det 57 virksomheter med ventet slutføring innen utgangen av første halvår. Samtidig fortsetter vi å utvikle ny funksjonalitet i løsningen, som vil forenkle arbeidet med bestillinger og fakturaarbeid.

Distribusjonskanal

Gjennom 2022 har DFØ arbeidet videre med utrulling av distribusjonskanal for utgående faktura. Løsningen tilrettelegger for digital utsendelse av faktura. Kunder med et stort antall utgående faktura har vært tidlig ute med å ta i bruk tjenesten. Målgruppen for tjenesten er samtlige av DFØs regnskapskunder som har utgående faktura.

3.1.5 Opptak av nye kunder

DFØ leverer lønns- og/eller regnskapstjenester til 92 prosent av alle statlige virksomheter. 92 prosent av virksomhetene er lønnskunder, mens 82 prosent er regnskapskunder. Kundemassen øker jevnt.

I løpet av 2022 og fram til og med 1. januar 2023 har følgende virksomheter blitt nye kunder:

- Universitetet i Tromsø (lønn og regnskap)
- Norges geologiske undersøkelse (lønn og regnskap)
- Statens Vegvesen (regnskap)
- Justervesenet (regnskap)
- NTNU (Lønn og regnskap)
- Utenriksdepartementet (regnskap)
- Norad (regnskap)

- Statens kartverk (lønn og regnskap)
- Nasjonal kommunikasjonsmyndighet (regnskap)

DFØ arbeider kontinuerlig for å motivere kundene til å ta i bruk flere tjenester. I 2022 har tre regnskapskunder utvidet samarbeidet til å inkludere tjenester de ikke har kjøpt tidligere. Fem lønnskunder har fått en endring til nye tjenester ved at de enten har endret til grunnmodell (tidligere fullservicemodell), eller tatt i bruk DFØs turnusløsning.

3.1.6 Prioriterte tiltak

DFØ har i tildelingsbrevet fått tre enkeltoppdrag på økonomitjenesteområdet:

Stabil utvikling og drift av økonomitjenestene

DFØ har de siste årene både gjennomført store omstillingsprosesser, og fått overført flere nye fagområder. Samtidig tas flere nye virksomheter opp som kunde hvert år, der særlig opptaket av de fire store universitetene har krevd mye ressurser. I tillegg stilles det krav til at DFØ utvikler flere nye løsninger for kundene. Det er derfor viktig at DFØ konsoliderer drift, kundeopptak og utviklingsarbeid på en god måte.

I 2022 har DFØ gjennomført flere kundeopptak og samtidig forbedret metodikk for innføring, noe som har gitt god effekt. For å styrke driften har DFØ arbeidet aktivt med å forbedre onboarding av nyansatte og bygget kompetanse. I tillegg har vi økt graden av kundeinvolvering, og lagt til rette for gode samhandlingsformer. Dette arbeidet vil vi fortsette å videreutvikle fremover.

Vi har i 2022 anskaffet og migrert til ny driftsleverandør på lønnsområdet. Dette har vært et omfattende arbeid, men betyr at DFØ får en mer robust og oppdatert leveranse fra driftsleverandøren. I tillegg har vi byttet ut filområdet Opal-Con med DFØ Fildel, som gir en bedre og sikrere utveksling av filer med kunder. I 2022 har vi også bygget opp en dataplattform som gir muligheter for at kundene kan ha god tilgang på sine egne data. Løsningen er utarbeidet i samarbeid med BOTT, og tilbys også andre kunder etter avtale.

Finansiering av DFØs tjenester

Finansdepartementet har gitt DFØ i oppdrag å vurdere alternativer for virksomhetens finansieringsmodell for økonomitjenestene. Driften finansieres ved at nye kunder rammeoverfører et beløp som tilsvarer DFØs marginalkostnader ved kundeopptaket. I et notat levert i 2022 har DFØ vurdert dagens finansieringsmodell og vurdert alternativer til hvordan drift og utvikling av økonomitjenestene kan innrettes.

Innføring av obligatorisk SRS i statlige virksomheter

Finansdepartementet har fastsatt at de statlige regnskapsstandardene (SRS) er obligatoriske for alle statlige virksomheter. Innføringsperioden er fem år fra 1. januar 2022. DFØ har fått i oppdrag å bistå virksomhetene med veiledning og kompetansetiltak i innføringsperioden. Våre fagmiljøer innen regnskap og styring har samarbeidet tett om dette oppdraget.

I 2022 har vi startet en puljevis gjennomføring for våre regnskapskunder. Åtte kunder var med i første pulje, som hadde innføringsprosjekt i 2022 med oppstart for nytt føringsprinsipp fra og med 2023. Vi har gjennom året hatt dialog med departementene for avklaring rundt videre inndeling i puljer og informasjon om innføringsløpet. Vi har også gjennomført faglige samlinger for virksomheter og etatsstyrere.

Prioriterte tiltak i 2022 har vært å utarbeide opplæringsmateriell og digitale kurs, samt utvikle metodikk for innføring som sikrer en hensiktsmessig ressursbruk og kvalitet på innføringen. Videre har vi arbeidet med å utvikle en standard på systemløsning som tilbys ved overgang samt intern kompetanseheving.

3.1.7 Andre tiltak

Lønnsoppgjøret i 2022 medførte en omfattende endring av lønnssystemet i staten. Som følge av de store omleggingene har DFØ tilpasset lønnssystemet teknisk og endret lønns plasseringen for alle lønsmottakere som ble berørt av endringene. Dette var et ressurskrevende arbeid både for DFØ og kundene.

For å gi virksomhetene mer tid til å følge opp det sentrale oppgjøret, ble Kommunal- og distriktsdepartementet og hovedsammenslutningene enige om å utsette fristen for lokale forhandlinger med en måned, fra 31. oktober til 30. november 2022. Utsettelsen ga kort tid til å utbetale ny lønn etter de lokale forhandlingene innen årsskiftet.

Knappe frister og store endringer medførte et betydelig ressursbehov i DFØ høsten 2022. Dette resulterte i høye overtidskostnader og stor belastning for berørte ansatte. Innsatsen ga gode resultater, der både virksomhetene og DFØ nådde de aktuelle fristene.

I nysalderingen for 2022 mottok DFØ 8,5 millioner kroner i kompensasjon for de økte kostnadene i forbindelse med lønnsoppgjøret.

3.1.8 Vurderinger og analyse av utvikling for hovedmål 1: DFØs kunder har effektiv økonomistyring

Vi ser en økende bruk av systemløsninger og tjenester på økonomiområdet. Med god veiledning og opplæring i bruk av verktøyene mener vi at DFØs tjenester bidrar til at kundene i stadig større grad oppnår effektiv økonomistyring. Samtidig er det potensiale for å øke effektiviseringen ytterligere. Vi opplever at kundene ønsker enda bedre og mer sømløse tjenester tilrettelagt for deres behov. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom interesse for supplerende løsninger som budsjettstyring og periodeavslutningsvektøy samt forbedret funksjonalitet i innkjøps- og fakturaløsningen. Kundene uttrykker også behov for enkel tilgang til egne data som kan sammenstilles med virksomhetens øvrige data på økonomi- lønns- og HR-området.

Vi har grunn til å kunne tro at fallet i kundetilfredsheten på dette området i 2022 vil kunne være midlertidig, gitt de årsakene vi har omtalt i kapittel 3.1.1, «Styringsparameter: Kundenes vurdering av om DFØs økonomitjenester gir effektivitet og gevinster». Det vil imidlertid være viktig å følge med på utviklingen i årene som kommer.

Vi har gjennomført en rekke utviklingstiltak og tjenesteforbedringer gjennom mange år, og kundetilfredsheten har jevnt over vært god. Vi venter at iverksatte og planlagte tiltak på sikt vil bidra til å øke og stabilisere tilfredsheten. Vi legger også stor vekt på å finne en riktig balanse i tjenesteutviklingen der vi både tar hensyn til kundenes krav og ønsker, samtidig som løsningene er effektive og kan brukes av mange. Dette innebærer også å finne gode finansieringsløsninger som vil være hensiktsmessige over tid. Et slikt utredningsarbeid er igangsatt og vil bli videreført i dialog med Finansdepartementet.

3.2 Hovedmål 2: Offentlig sektor gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon

Offentlige innkjøp har et betydelig gevinstpotensial og er et viktig strategisk verktøy for at offentlig sektor skal bli mer effektiv, bærekraftig og innovativ. For å utnytte potensialet i regelverket, må offentlige oppdragsgivere få kunnskap om hvordan effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon kan gjennomføres.

Anskaffelsesundersøkelsen i 2022 underbygger at endring tar tid. På overordnet nivå viser resultatene små endringer. På detaljert nivå finner vi imidlertid en positiv utvikling på mange områder. Flere virksomheter har anskaffelsesstrategi og det fokuseres i større grad på klima, miljø og innovasjon. Virksomhetene har generelt større oppmerksomhet på kontraktsoppfølging, og bruk av digitale verktøy har også økt. Det er imidlertid fortsatt slik at de færreste virksomhetene har et strategisk blikk på anskaffelser, til tross for at ca. 650 milliarder kroner benyttes til anskaffelser av varer og tjenester i offentlig sektor. Det er også et entydig funn at virksomhetene opplever å ikke ha tilstrekkelig med tid og ressurser.

DFØ vil bruke undersøkelsen som kunnskapsgrunnlag til å utvikle bedre og mer brukerrettede tjenester. Samtidig vil ikke dette være tilstrekkelig til å oppnå god fart på utviklingen. Ledere i offentlig forvaltning har en nøkkelrolle i utviklingen av anskaffelsesområdet i sine virksomheter.

Riksrevisjonen utarbeidet i februar 2022 sin rapport 3:5 (2021-2022) "Riksrevisjonens undersøkelse av grønne offentlige anskaffelser". Målet med revisjonen var å vurdere i hvilken grad offentlige oppdragsgivere innretter sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger slik Stortinget har forutsatt. DFØ har en sentral rolle i oppfølgingen av Riksrevisjonsrapporten hvor én av anbefalingene er at DFØ gjør veiledningsmateriellet mer brukervennlig og kjent for offentlige innkjøpere.⁹

DFØs arbeid på området er konkretisert gjennom flere ulike tiltak, samt oppdrag i tildelingsbrevet, se omtale i kapitlene under.

3.2.1 Styringsparameter: Grad av modenhet hos virksomhetene i bruk av digitale verktøy i offentlige anskaffelser

Resultatene fra anskaffelsesundersøkelsen i 2022 viser at modenheten i bruk av digitale verktøy har økt i perioden fra 2020 til 2022, se kapittel 3.5, «Resultatmatrise for styringsparametere». På bakgrunn av erfaringene fra undersøkelsen i 2020 har DFØ

⁹ RRs rapport 3:5 (2021-2022) "Riksrevisjonens undersøkelse av grønne offentlige anskaffelser" pkt. 4 Anbefalinger, side 17

arbeidet aktivt for å øke svarprosenten på undersøkelsen. Antall respondenter har økt fra 403 virksomheter i 2020 til 578 virksomheter i 2022, en økning på 43 prosent.

3.2.2 Styringsparameter: Tilrettelagt gevinst av statlige felles innkjøpsavtaler

Den tilrettelagte gevinsten av statlige felles innkjøpsavtaler er økt med 41,7 millioner kroner¹⁰, se kapittel 3.5, «Resultatmatrise for styringsparametere». Økningen kommer som følge av tre nye inngåtte avtaler i 2022. Resultatet er beregnet ut fra prisdifferanse på ny og gammel avtale multiplisert med årlig estimert behov i tråd med etablert metodikk.

DFØ forvaltet 24 kontrakter innen åtte innkjøpsområder i 2022. Blant disse er det fellesavtaler innen to nye innkjøpsområder, henholdsvis flyreiser og «sekundærleverandør telefoni».

3.2.3 Styringsparameter: Brukernes vurdering av om DFØs tjenester på anskaffelser gir effektivitet og gevinster

I kunde- og brukerundersøkelsen og i evalueringer fra gjennomførte arrangementer, oppgir 76 prosent av brukerne at DFØs tjenester på anskaffelser gir effektivitet og gevinster. Dette er på samme nivå som i 2021, se kapittel 3.5, «Resultatmatrise for styringsparametere».

3.2.4 Prioriterte tiltak

DFØ har i tildelingsbrevet fått åtte prioriterte tiltak på anskaffelsesområdet:

Veiledning og verktøy for gjennomføring av gode anskaffelser

- *DFØ skal bidra til at rettslige og praktiske aspekter ved DFØs veiledning ses i sammenheng og utvikle veiledning om innkjøp i helhetlig og brukertilpasset retning. DFØ skal særlig vurdere behov for at veiledningen blir tilpasset kommuner og fylkeskommuner.*

DFØ har videreutviklet veiledningstilbudet for å gjennomføre gode anskaffelser. I 2022 har DFØ lansert en oppdatert veiledning om evalueringsmodeller. Veiledningen skal bidra til bedre evaluering av tilbud til offentlige anskaffelser innenfor rammene i anskaffelsesregelverket. I forbindelse med lansering av veiledningen gjennomførte DFØ et seminar hvor ca. 300 deltakere fra offentlige virksomheter deltok, og vi har også holdt foredrag om evalueringsmetoder i egne fora for kommunene.

DFØ gjennomfører løpende oppdatering og forbedring av veiledning og maler på anskaffelser.no, og har i 2022 oppdatert maler for konkurransegrunnlag. Malene skal bidra til at brukerne kan gjennomføre gode anskaffelser i samsvar med anskaffelsesregelverket.

I løpet av 2022 har DFØ videreutviklet veiledningstilbudet om kontraktsoppfølging. Vi har gjennomført et pilotprosjekt for å følge og dele erfaringer fra fire virksomheter i

¹⁰ I forbindelse med utarbeidelsen av en rapport til KDD ble gevinstanslagene for en av avtalene nedjustert med 2 millioner kroner. Det rapporterte resultatet i årsrapporten er derfor 2 millioner kroner lavere enn i tertialrapporten for andre tertial. Nedjusteringen skyldes en regnefeil.

deres arbeid med kontraktsoppfølging. Erfaringene fra pilotprosjektet vil bli brukt i DFØs videre arbeid med Norgesmodellen.

I utviklingen av veiledning og verktøy er veiledning om anskaffelsesregelverket integrert med veiledning om god anskaffelsesfaglig praksis. Vi har også løpende dialog med brukere fra offentlige virksomheter, herunder kommuner og fylkeskommuner, for å få innspill om behov for veiledning og for å få tilbakemeldinger på veiledningene vi utarbeider.

Digitalisering av offentlige anskaffelser

- *Program for digitale anskaffelser (2018-2024) videreføres i 2022 med hovedprioriteringer på å understøtte heldigitale anskaffelsesprosesser og utvikling av fellesløsninger på nasjonalt nivå for anskaffelsesområdet. DFØ skal utrede hvordan det skal stilles krav til bruk av standarder og digitale verktøy i flere delprosesser ved offentlige anskaffelser, der bestillingsprosessen prioriteres.*

I 2022 har DFØ videreført arbeidet med standardisering og effektivisering både i utviklingsarbeid og forvaltning av DFØs digitale løsninger (Doffin/Kravbank/EHF/ELMA). Forberedelse til innføring av nye digitale kunngjøringsskjema (eForms) som skal skje i løpet av 2023 – i tråd med EUs forordninger – har vært en hovedaktivitet i utviklingen av ny Doffin. Bruken av standardiserte dataelementer gjennom hele anskaffelsesprosessen, fra kunngjøring til fakturering, har vært en sentral oppgave for å tilrettelegge for veien mot datadrevne anskaffelsesfunksjoner i offentlig sektor.

En vesentlig forenkling for både leverandører og oppdragsgivere er endringen fra tekstlige kravspesifikasjoner til digitale løsninger. Utviklingen av en «Kravbank» som standardiserer kravsetting i anskaffelser er et slikt tiltak. Gjennom standardkrav for like anskaffelser i hele offentlig sektor, for eksempel enhetlige krav til håndverkertjenester, vil leverandørene ha forutberegnelighet i utarbeidelse av sine tilbud på det offentliges standardiserte kravspesifikasjoner.

Elektronisk handelsformat (EHF) er forvaltet videre og koordineres fortløpende med tilsvarende EU-standard PEPPOL-BIS. Det er i 2022 formidlet 98,5 millioner transaksjoner på EHF-faktura, som tilsvarer en økning på om lag 16 prosent fra 2021. I tillegg er det registrert en økning i bruk av andre EHF-formater, både for bestillinger og kataloger, transportert over tilrettelagt infrastruktur. Forvaltning og utvikling av både meldingsinfrastruktur (Peppol) og de enkelte standardformatene (EHF) er viktig for å opprettholde etablerte forretningsprosesser.

DFØ har utredet om det skal stilles krav til obligatorisk bruk av standarder og digitale verktøy i flere delprosesser ved offentlige anskaffelser, der oppmerksomheten særlig rettes mot bestillingssystem. Utredningen ble levert til Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i september 2022.

Arbeidslivskriminalitet og offentlige anskaffelser

- *DFØ skal prioritere arbeidet mot arbeidslivskriminalitet og bidra i arbeidet med krav i offentlige anskaffelser for å bekjempe slik kriminalitet. DFØ skal veilede med sikte på valg av kontraktskrav for å bekjempe arbeidslivskriminalitet, og hvordan slike krav bør følges opp.*

DFØ har veiledet om forskriften om krav til lønns- og arbeidsvilkår og kontraktsvilkår om seriøsitet i relevante offentlige anskaffelser. DFØ har gitt innspill til NFD og bidratt i arbeidet med å lansere Norgesmodellen for offentlige anskaffelser.

Del opp eller begrunn-prinsippet

- *DFØ skal gjennom informasjon og veiledning om oppdeling av store kontrakter følge opp arbeidet for å legge til rette for bedre konkurranse ved offentlige anskaffelser med deltakelse fra små og mellomstore bedrifter.*

Veiledning om "Del opp eller begrunn"-prinsippet er utarbeidet og integrert i veiledning om planlegging av anskaffelser, samt i maler for konkurransestrategi og konkurransegrunnlag. DFØ har også gjennomført et webinar for ca. 60 innkjøpsledere om oppdeling av anskaffelser i delkontrakter, og har også inkludert informasjon om dette i foredrag vi holder for virksomhetene.

DFØ deltar i forskningsprosjektet «kjøp bærekraftig» sammen med OsloMet og Universitet i Oslo (UiO), hvor vi blant annet ser på hvordan man kan dele opp kontrakter for å kjøpe mer bærekraftig og legge til rette for at mindre leverandører kan delta i konkurransen. Resultater fra dette arbeidet vil bli tilgjengelig som veiledning på anskaffelser.no. Når DFØ veileder om bærekraftige innkjøp, nevner vi ofte mulighetene ved å dele opp kontrakt for å legge til rette for at mindre leverandører kan delta i konkurransen.

Bærekraftige og innovative offentlige anskaffelser

- *DFØ skal bidra til bærekraftige offentlige anskaffelser og følge opp handlingsplan for økt andel klima- og miljøvennlige anskaffelser og grønn innovasjon. DFØ skal utvikle en målestrategi innenfor grønne anskaffelser i tråd med handlingsplanen. I tillegg skal DFØ prioritere arbeidet med grønt kompetanseløft.*

DFØ har i 2022 arbeidet med å iverksette en rekke av tiltakene i handlingsplanen for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser. Vi arbeider kontinuerlig med å videreutvikle det faglige grunnlaget og målrette budskapet for grønne krav og kriterier innen de prioriterte kategoriene i handlingsplanen.

I arbeidet for å teste ut tiltak for bedre oppfølging og etterlevelse, har DFØ i samarbeid med Statens Vegvesen og Samferdselsdepartementet utarbeidet nullutslippsforskriften for kjøretøy. Dette er foreløpig den første forskriften som innfører obligatoriske/standardiserte minimumskrav for alle oppdragsgivere, og i tråd med Riksrevisjonens anbefaling. I tillegg er vi i gang med å utarbeide tilsvarende forskrift for ferger og hurtigbåter.

På oppdrag fra DFØ har Menon Economics gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse av alternative løsninger for digital markeds plass for ombruk. Analysen viser at potensialet for økt ombruk i Norge er stort, men at det finnes en rekke barrierer som hindrer at potensielle tilbydere og etterspørre av ombruksmaterialer får operasjonalisert sirkulærøkonomi på en effektiv måte. I 2022 har flere aktiviteter blitt gjennomført der DFØ bidrar til at statlige nøkkelvirkosomheter baner vei for økt andel grønne og innovative anskaffelser. DFØ bidrar sammen med andre statlige etater også inn i et uformelt nettverk om miljøledelse. I tillegg har DFØ gjort forarbeid for piloteringen av klimaspend/klimaregnskap i egen virksomhet som vil bli gjennomført i 2023.

Grønt kompetanseløft og bedre tilgang til statistikk og data om grønne offentlige anskaffelser er også tiltak i handlingsplanen, og er beskrevet nedenfor.

Målestrategi og statistikk for grønne anskaffelser

DFØ følger utviklingen innen andel klima- og miljøvennlige offentlige innkjøp innen transport, bygg og mat. Analyse av kjøretøydata viser at andel lette nullutslippskjøretøy som ble anskaffet av offentlige virksomheter hadde en flat utvikling mellom 2021 og 2022, der 43 prosent av kjøretøyene var nullutslipp i 2022. Innenfor kategorien bygg og mat har det blitt gjennomført tekstanalyse av konkurransegrunnlag for å finne miljøkrav. Analysen for bygg viser at funn innenfor ett eller flere miljøtemaer totalt sett har økt de siste årene, som indikerer en økende oppmerksomhet om klima og miljø i bygg- og anleggsanskaffelser. Analysen innenfor matvarer viser at nesten alle kunngjøringer har ett eller flere treff på søkeordene som indikerer miljøkrav, der krav om statistikk og bærekraftig produksjon er spesielt utbredt. Tilsvarende viser analysen innen måltidstjenester at nesten alle stiller krav til klimasmart meny. Se mer detaljer fra analysen i kapittel 3.5.1, «Statistikk».

Anskaffelsesundersøkelsen 2022 ¹¹viser en forbedring fra 2020 når virksomhetene blir spurt om de har eller ønsker å få på plass en plan for inkludering av miljøhensyn i anskaffelsespraksisen. Samtidig gjenstår det mye når det gjelder implementering. Andelen oppdragsgivere som har, eller planlegger for, klima- og miljøvennlig anskaffelsespraksis har økt fra 53 prosent i 2020 til 75 prosent i 2022. Samtidig svarer kun 20 prosent av offentlige virksomheter at de har klimagassregnskap, der andelen er lavest hos statlige virksomheter, med 10 prosent. 43 prosent svarer at de har innført rutiner og tiltak som begrenser eller endrer forbruk i mer klima- eller miljøvennlig retning.

Det er fortsatt for få oppdragsgivere som har innført relevante tiltak for null- og lavutslippsløsninger og sirkulærøkonomi innen de prioriterte kategoriene. For transport svarer 41 prosent at de har innført tiltak, for bygg og anlegg har kun 28 prosent innført tiltak, og for møbler har 19 prosent innført tiltak. For de resterende kategoriene er andelen lavere: Plastprodukter og produkter som inneholder plast (18 prosent), anlegg (16 prosent), mat og måltidstjenester (16 prosent), elektriske og elektroniske produkter (14 prosent), batterier (7 prosent) og tekstiler (7 prosent).

Grønt kompetanseløft

Grønt kompetanseløft er det tiltaket fra handlingsplanen som DFØ har brukt mest tid og ressurser på å videreutvikle og gjøre kjent i innkjøps-Norge. Grønt kompetanseløft inkluderer både videreutvikling og brukertilpasning av veiledning så vel som flere spredningsaktiviteter.

Kriterieveiviseren med anbefalte krav og kriterier innen de prioriterte kategoriene ble i 2022 videreutviklet i tråd med brukerundersøkelser for at den skal bli mer brukervennlig. Samtlige kriteriesett er revidert og har vært på høring, og blir lansert i februar 2023. Innenfor transport har DFØ, i samarbeid med Statens vegvesen, utviklet et verktøy koblet opp mot kjøretøysregisteret som gjør det mulig å se eksakt hvilken type lette kjøretøy offentlige oppdragsgivere har kjøpt inn. Analyser viser at 54 prosent av nyregistrert kjøretøy er nullutslipp (oktober 2022) (mange statlige etater, som for eksempel politiet, har særbehov som bremser nullutslippsutviklingen). Tilsvarende

¹¹ Anskaffelsesundersøkelsen er en kartlegging DFØ gjør hvert andre år for å samle modenhet og status for offentlige anskaffelser i Norge. Svarprosenten for årets undersøkelse er på 51 prosent, og dekker 93 prosent av innkjøpsvolumet hos statlige virksomheter og 82 prosent hos kommunene.

andel er 65 prosent for kommunenes innkjøp (mange statlige etater, som for eksempel politiet, har særbehov som bremser nullutslippsutviklingen). I forhold til Riksrevisjonens tall viser dette en betydelig forbedring i andelen med høyt ambisjonsnivå, men det er fortsatt et betydelig forbedringspotensial. Oppfølging av noen av kommunene som kjøper fossilt indikerer at leveranseproblemer av ulike komponenter til elbiler (på grunn av Russlands invasjon av Ukraina) er en vesentlig hindring til raskere overgang.

I tillegg har vi analysert hvor godt vi når ut med DFØs veiledning på sirkulære anskaffelser av møbler. Veiledningen er spisset med hensyn til å redusere forbruket gjennom utvidet levetid og salg av brukte møbler. For møbler har vi også arbeidet gjennom et nettverk for bærekraftige møbelanskaffelser i DFØ-regi, webinarer, en-til-en møter og sparretelefon-henvendelser. Vi har gjort en undersøkelse av utlyste konkurranser på kontormøbler fra 2021 og ser at 54 prosent av konkurransene har benyttet DFØs anbefalte kriterier ordrett inn i konkurransene. Veiledningen har 1 330 sidevisninger i 2022. Estimert verdi av konkurransene er 1 milliard kroner.

Sparretelefonen for bærekraftige anskaffelser har vært en pilot der testperioden nå er gjennomført. Sparretelefonen har vært en suksess, der 87 prosent av respondentene i kunde- og brukerundersøkelsen sier de er fornøyde eller svært fornøyde med tjenesten.

DFØ har gjennomført en rekke kompetanse- og spredningsaktiviteter. Flere av disse har vært i samarbeid med Miljødirektoratet, inkludert klimasamlinger i Viken og Vestland. Det regionale innsatsteamet har bidratt inn i 39 arrangementer hos ulike offentlige oppdragsgivere (fysiske og digitale).

DFØ gjennomførte totalt 17 webinarer om bærekraft og innovasjon i 2022, med til sammen over 3 200 deltakere. Webinarene får gjennomgående gode tilbakemeldinger og gjennomsnittlig skårer webinarene 5,1 av 6 på faglig innhold. DFØ ser også en nyttig vekselvirkning mellom sparretelefonen og webinarer, der spørsmål som stilles til sparretelefonen gir grunnlag både for forbedring av det skriftlige veiledningstilbudet og inspirasjon til innhold i webinarene.

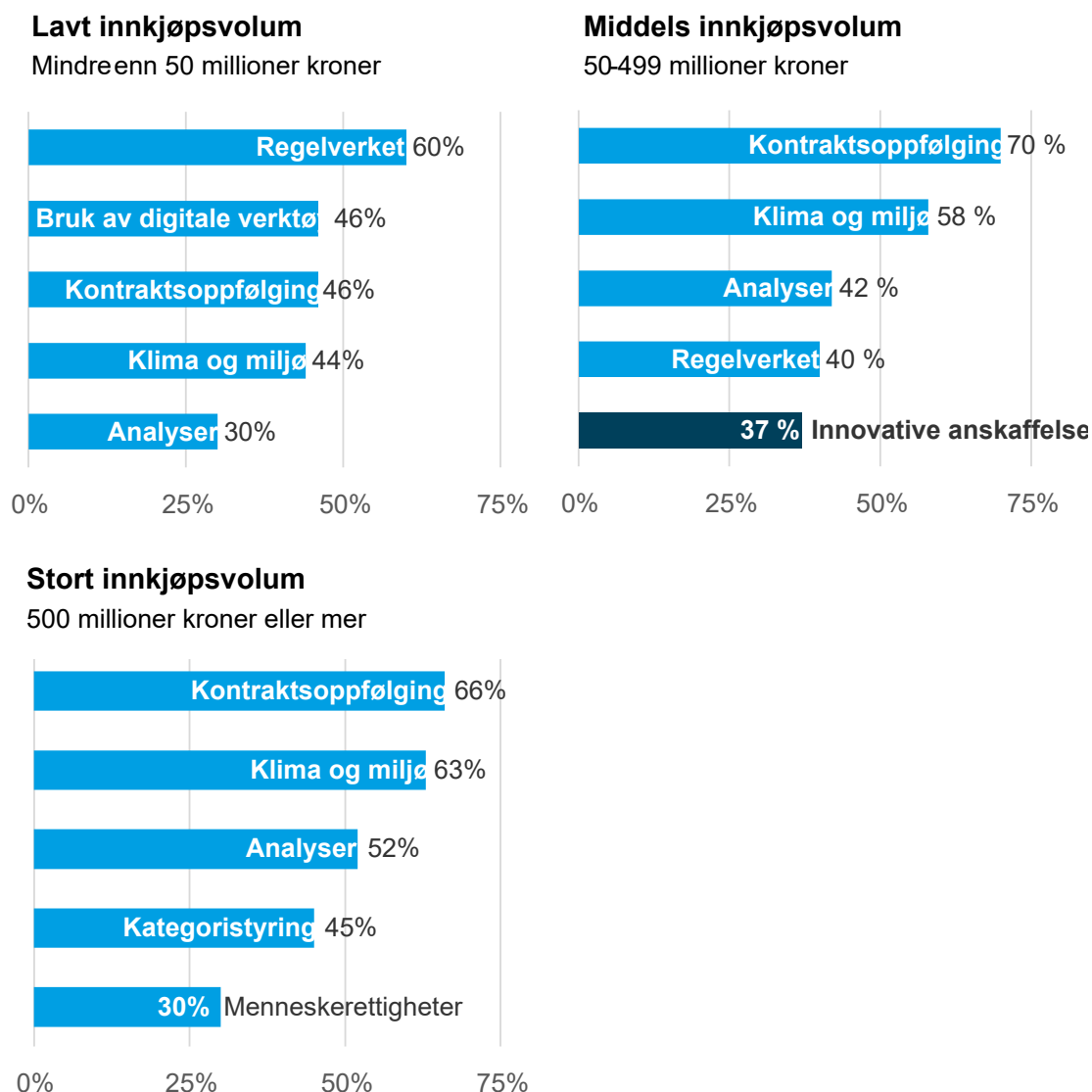
Riksrevisjonen påpekte i sin rapport at manglende synergier mellom statlige virkemidler til arbeidet med å fremme grønne anskaffelser var en utfordring. DFØ har samarbeidet tett med Miljødirektoratet gjennom flere år. Samarbeidet har særlig dreid seg om DFØs tilbud om opplæring av miljørådgivere.

Innovasjon i offentlige anskaffelser (IOA)

På innovasjonsområdet har vi i 2022 arbeidet for å styrke innovative offentlige anskaffelser (IOA) som fagfelt. Team Innovasjon, med ansvar for IOA og StartOff i DFØ, er etablert og har som mål å samle kompetansen og utvikle fagområdet. DFØ arbeider systematisk gjennom praktisk bistand og fagutvikling for å bygge et fagmiljø for IOA. Etableringen av StartOff som eget IOA-virkemiddel i 2021 har bidratt til å skape oppmerksomhet om IOA og verdien av å legge til rette for leverandørmangfold for å fremme økt konkurranse og innovasjon.

Bruk av innovative anskaffelser utgjør en svært liten andel av det offentliges totale anskaffelsesvolum. Blant virksomheter av medium innkjøpsvolum er innovative anskaffelser blant de temaene som er prioriterte å bygge kompetanse på.

Figurene viser virksomhetenes topp fem prioriterte kompetanser. Virksomhetene er delt i tre grupper ut fra størrelsen på innkjøpsvolumet:

Når vi ser på hvilke kompetanser virksomhetene ønsker å prioritere er det ganske store forskjeller mellom virksomhetene, avhengig av størrelse. Kontraktsoppfølging og klima og miljø prioriteres av alle. For de små virksomhetene er regelverket og bruk av digitale verktøy en tydelig prioritet. For de største virksomhetene er kategoristyring og menneskerettigheter blant topp fem kompetanseområder.

DFØ har i 2022, innenfor eksisterende rammer, prioritert utvikling og publisering av ny og oppdatert veiledning på innovasjonspartnerskap, prosedyreveiledning for valg av innovasjonsprosedyre, veiledning på plan- og designkonkurranser og kjøp av nye innovative løsninger. Oppdaterte verktøy og maler inkluderer bilagsmaler for innovasjonspartnerskap, konkurransegrunnlagsmal for plan og designkonkurranser, samt oversettelse av samtlige avtaler for innovasjonsanskaffelser til nynorsk og engelsk. Prosessen med å oppdatere veiledning og verktøy for før-kommersielle anskaffelser er i gang, og arbeidet med å etablere innovasjonskontraktene DFØ forvalter som del av SSA-porteføljen (Statens standardavtaler) er også påbegynt.

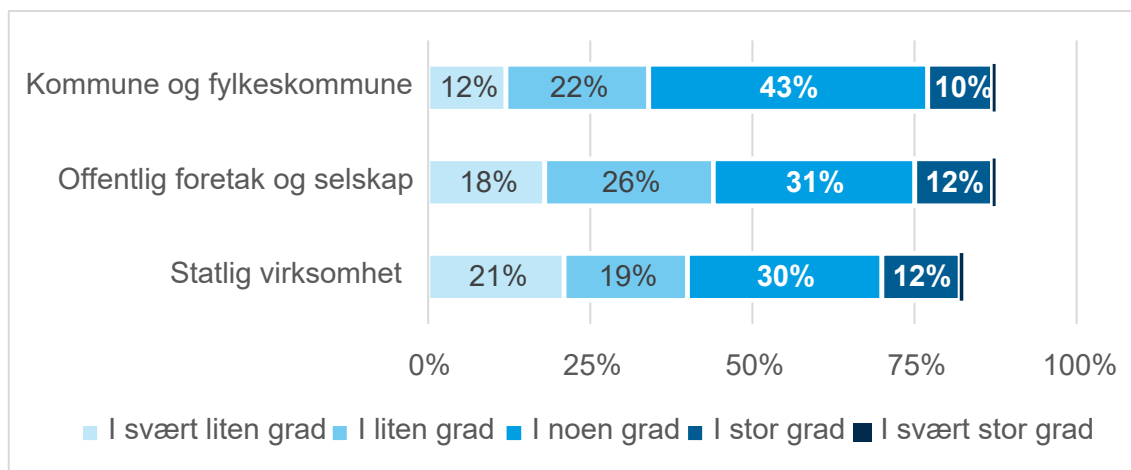
Ni planlagte og pågående prosjekter har fått operativ prosjektbistand og juridisk veiledning fra DFØ (før-kommersielle anskaffelser, innovasjonspartnerskap og konkurransepreget dialog) som inngår i Innovasjon Norge eller Forskningsrådets ordninger. I løpet av året har vi også deltatt som jurymedlem i evalueringen av finansieringsstøttesøknader til disse to. I tillegg gir IOA-teamet løpende individuell veiledning til offentlige virksomheter rundt prosedyrer, kontrakter og regelverk. Det er få aktører i konsulentmarkedet som har kjennskap til disse prosessene, og derfor er det stor etterspørsel etter DFØs kompetanse på området. Vi har gjennomført kompetansehevingstiltak for det nordiske samarbeidet, UNECE, og to kompetansesamlinger innen IOA med internasjonale kolleger.

DFØ har prioritert to sentrale tiltak for å styrke IOA arbeidet; StartOff og Sirkulær satsing. StartOff er et partnerskap mellom DFØ, Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) og Leverandørutviklingsprogrammet (LUP). Formålet med StartOff er å koble sammen oppdragsgivere med startups for å løse utfordringer i offentlig sektor. Startups har kunnskap om teknologi og innovasjonskraft som offentlig sektor trenger. Samtidig er det vanskelig for disse leverandørene å få tilgang på markedet som offentlig sektor utgjør. StartOff bistår offentlige oppdragsgivere med å tilrettelegge for anskaffelser spesielt rettet mot startups, og bistår leverandører med å finne frem til relevante oppdrag i offentlig sektor. Slik inntar StartOff en innovasjonsmeglerrolle som sikrer at begge parter når sine mål med samarbeidet. StartOff tilbyr også prosjektledelse og spisskompetanse innen innovative anskaffelser, behovsavklaring, leverandørutvikling og ny teknologi. I desember 2022 tildelte European Innovation Council StartOff førsteprisen i «The European Innovation Procurement Award» i kategorien «Innovative Procurement Leadership».

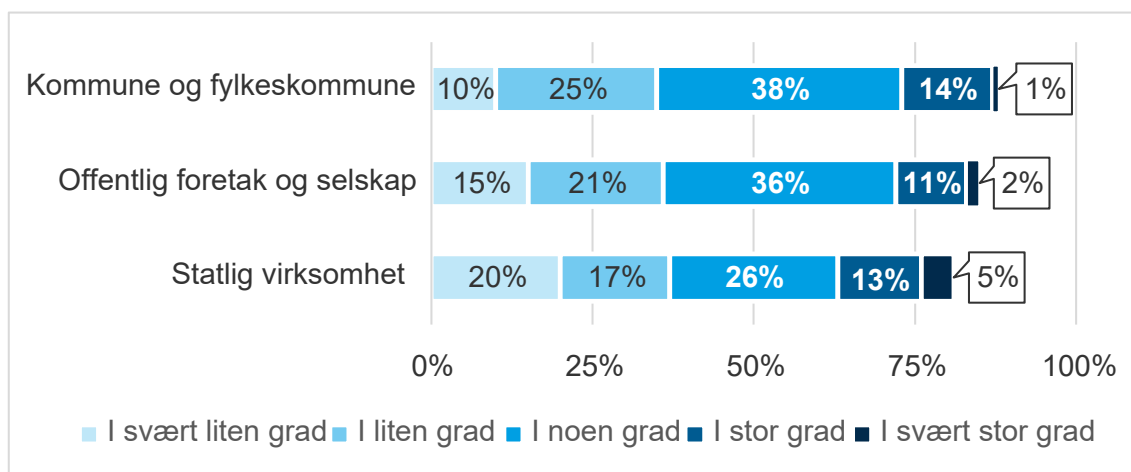
I løpet av ordningens to første leveår har StartOff gjennomført 17 prosjekter. Tilbakemeldingene fra både oppdragsgivere og leverandører er svært gode. Oppdragsgiverne oppgir høy tilfredshet med prosjektledelsen fra StartOff, at de har blitt bevisste på utforming av åpne behovsbeskrivelser og at Startoff som ordning har gitt dem tilgang til leverandører de selv ikke har hatt kunnskap eller kompetanse til å nå selv. Også leverandørene er fornøyde med StartOff. Mange av dem er i utgangspunktet skeptisk til offentlig sektor som marked, men gjennom StartOff oppgir de fleste å ha et godt møte med offentlige anskaffelser.

Det er få virksomheter i offentlig sektor som bruker innovative anskaffelser som metode når de søker samarbeid med privat sektor. Det er også få som legger spesielt til rette for startups i sine anskaffelser (se figur under). I StartOff er vi avhengig av å komme i kontakt med oppdragsgivere som ser verdien av å legge til rette for startups i sine anskaffelser, og vi bruker mye tid og krefter på formidling.

Figuren viser i hvilken grad oppstartsselskaper blir sett på som et aktuelt leverandørsegment for virksomhetens konkurranser, fordelt på virksomhetstype:

Figuren viser i hvilken grad de ulike virksomhetstypene tilrettelegger for at oppstartsselskaper kan delta i deres konkurranser, fordelt på virksomhetstype:

Bedre innkjøpsdata fra statlige virksomheter

- DFØ skal videreføre arbeidet med juridiske og tekniske løsninger for innsending, forvaltning, analyse og distribusjon av data, herunder regnskaps- og fakturadata. DFØs arbeid med statistikk på miljøfeltet skal ses i sammenheng med statistikkarbeidet til SSB og Miljødirektoratet.

DFØ har i 2022 etablert en dataplattform for anskaffelsesinformasjon og dermed satt innsending, forvaltning, analyse og distribusjon av data i system. Eksempler på datagrunnlag samlet i dataplattformen er:

- Kunngjøringer (Doffin)
- Konkurransesgrunnlag samlet inn fra Merccell
- Utslippsintensiteter
- Kommunale innkjøp
- Anskaffelsesundersøkelsen
- Leverandørdata fra Statens innkjøpssenter

Totalt har vi samlet data fra ca. 20 kilder.

DFØ har i 2022 opprettet en pilot med én kunde for å utveksle data mellom fagsystemer på regnskapsområdet og dataplattformen (herunder regnskaps- og fakturadata). Piloten konkluderer med at det tekniske er fullt løselig, men det gjenstår fortsatt å utrede det juridiske hjemmelsgrunnlaget for å kunne overføre kundedata til dataplattformen og videredistribuerer disse.

DFØ samarbeider med blant annet Miljødirektoratet, SSB, Brønnøysundregistrene, Kommunal Rapport og Staten vegvesen for å gi flest mulig målgrupper best mulig beslutningsunderlag med minst mulig kostnader ved gjenbruk og sammenstilling av eksisterende datakilder. DFØ bidro for eksempel med data om offentlig kjøretøypark basert på data fra Vegvesenet og Brønnøysundregistrene som underlag for Miljødirektoratets samfunnsøkonomiske beregninger i forskriftsarbeid for Samferdselsdepartementet. Et annet eksempel er SSBs input-output-tabeller som danner grunnlaget for beregning av klimagassutslipp forårsaket av statlige anskaffelser. Dette har DFØ brukt til å utvikle et klimaspendverktøy som viser statlige bruttobudsjetterte virksomheters utgifter til innkjøp og grove estimater på klimafotavtrykket av dette.

Statens innkjøpssenter

- *DFØ skal vurdere de nye tiltakene for økt gevinstrealisering og eventuelle nye forslag til tiltak¹² for økt gevinstrealisering fra statens felles rammeavtaler for innkjøp. DFØ skal også levere oppdaterte anslag over totale gevinster av alle inngåtte fellesavtaler.*
- *Statens innkjøpssenter skal sette i gang en pilotordning der fylkeskommuner og kommuner inngår i innkjøpsavtalene. Ordningen er frivillig og har en varighet på fire år. DFØ skal i samarbeid med Finansdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet avklare om ordningen utløser merverdiavgiftsplikt for direktoratet.*

DFØ har vurdert de nye tiltakene for gevinstrealisering og vurdert ytterligere tiltak. Vurderingen ble oversendt Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i desember 2022. Vurderingen inneholdt oppdaterte anslag over totale gevinster av alle inngått fellesavtaler¹³. Vurderingen konkluderte med at vi for tiltaket «rammedokumenter» ser positive effekter. For tiltak relatert til henholdsvis «fravalg» og «standardisering» er det for tidlig til å trekke konklusjoner. Vår anbefaling var at tiltakene får tid til å virke over lengre tid før det eventuelt vurderes endringer eller nye tiltak i kongelig resolusjon.

DFØ har bedt Skatteetaten om en bindende forhåndsuttalelse når det gjelder å få avklart om ordningen med kommunal deltakelse på fellesavtalene utløser merverdiavgiftsplikt. Henvendelsen ble sendt 13. desember 2021. Skatteetaten opplyste i brev 9. mars 2022 at det er usikkert når svar vil kunne foreligge. Det er ikke mulig å sette i gang pilotordningen før vi har fått en bindende forhåndsuttalelse.

De nye fellesavtalene på flyreiser er hovedgrunnen til økningen i tilrettelagt gevinst. Innen reisekategorien er det ikke inngått flere avtaler i 2022, men det er gjennomført

¹² De nye tiltakene framgår av fullmakt til DFØ gitt i kgl.res. av 3. september 2021.

¹³ I forbindelse med utarbeidelsen av en rapport til KDD ble gevinstanslagene for en av avtalene nedjustert med 2 millioner kroner. Det rapporterte resultatet i årsrapporten er derfor 2 millioner kroner lavere enn i tertialrapporten for andre tertial. Nedjusteringen skyldes en regnefeil.

avtaleoppfølging. Videre kunngjorde og gjennomførte DFØ anskaffelsesprosess for nye fellesavtaler på hotelltjenester. Kontraktene inngås i starten av 2023 og vil rapporteres som en del av aktivitetene i 2023.

Innen IKT-kategorien er det inngått nye avtaler for henholdsvis mobile enheter (mobiltelefoner og nettbrett) og telefoni. For telefoni er det inngått avtale med en primærleverandør, samt en sekundærleverandør. Sekundærleverandøren opererer på et annet nett enn primærleverandøren. For PCer med tilleggsutstyr pågikk fornyet konkurranse ved årsskiftet. Vi gjør oppmerksom på at det i starten av 2023 ble begjært midlertidig forføyning for å stanse kontraktsinngåelse for denne anskaffelsen. DFØ vil følgelig avvente tingrettens behandling av begjæringen.¹⁴

Konkurransestrategier for ytterligere to kontraktsområder er ferdigstilt. Det gjelder AV-utstyr og multifunksjonsmaskiner. For de siste potensielle kontraktsområdene (servere, internett og nettverksutstyr) i den eksisterende handlingsplanen for IKT-kategorien gjennomføres forprosjekter for å undersøke om disse er egnet som statlige fellesavtaler.

Innen «kontorområdet» ble det inngått ny fellesavtale for avtaleområdet forbruksmateriell. DFØ har videre utarbeidet en kategoristrategi med handlingsplan som omfatter et stort antall potensielle nye områder for fellesavtaler. Kategoristrategien/handlingsplanen har vært gjenstand for en samfunnsøkonomisk analyse. Analysen konkluderer med store gevinster knyttet til prissatte virkninger. Også for de ikke-prissatte virkningene konkluderes det samlet med «stor positiv» virkning. Analysen er gjennomført av Menon Economics.

Bærekraft (i ulike dimensjoner) er sentrale tema i alle fellesavtalene. Innkjøpssenteret er trukket fram som en av nøkkelvirkomhetene som baner vei i handlingsplanen for økt andel klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser. I anskaffelsesprosessene er det et nært samarbeid mellom fagmiljøet for bærekraft og innkjøpssenteret for å sikre høy grad av faglighet på dette området.

For alle inngåtte avtaler utarbeides det rammedokumenter med retningslinjer til hvordan avtalene bør brukes av virksomhetene for å sikre høy måloppnåelse. Erfaringene med rammedokumentene er så langt positive, og virksomhetene rapporterer om positive effekter.

Dialogen med brukerne om fellesavtalene har vært (og vil være) et prioritert område. Brukerne svarer på ulike brukerundersøkelser og deltar i gjennomføringen av anskaffelsesprosessene. Deres bidrag er verdifulle for å sikre fellesavtaler som er nyttige i det daglige arbeidet for den enkelte virksomhet. Våren 2022 gjennomførte DFØ et større arrangement for brukerne av fellesavtalene – Statens innkjøpsforum.

Relatert til kontraktsoppfølgingen av fellesavtalene har DFØ gjennomført tre større revisjoner i 2022. Det gjelder revisjon av etiske kontraktsvilkår for fellesavtaler på henholdsvis mobile enheter og forbruksmateriell. Den siste revisjonen gjelder priser i

¹⁴ Vi erfarer at flere av kontraktene er svært viktige for leverandørmarkedet og opplever at terskelen for å prøve anskaffelsene rettslig er lav. Dette er svært ressurskrevende prosesser.

fellesavtalen for forbruksmateriell. Ingen av revisjonene konkluderte med vesentlige avvik.

Markeds plass for skytjenester

- *DFØ skal rapportere på utvikling av antall brukere av markeds plassen og vurdere deres tilfredshet, samt vurdere markeds plassens bidrag til økt informasjonssikkerhet i offentlig sektor.*

Markeds plassen for skytjenester i offentlig sektor gir offentlige virksomheter hjelp til å finne fram til og benytte kostnadseffektive og sikre skytjenester. Markeds plassen ble lansert av DFØ med pilotfunksjonalitet våren 2021, deretter videreutviklet og satt i drift i desember 2021. Vi har fortsatt å tilføre ny funksjonalitet til markeds plassen i 2022.

Nettsidene har siden driftsettelse hatt 17 110 besøk med 87 049 sidevisninger, hvorav 39 333 var unike sidevisninger. Markeds plassens nedlastbare produkter er lastet ned 828 ganger, hvorav 655 var unike.

DFØ inngikk i 2021 et samarbeid med Digdir om styring og ledelse av koordineringsarbeidet etter Schrems II i regi av SKATE-utvalget. Koordineringsarbeidets resultat ble publisert i september 2022 på DFØs nettsider («Veiledning for offentlige virksomheters bruk av skytjenester etter Schrems II»). Vi vurderer at dette gir verdifull informasjon ved framtidige inngåelser av felles innkjøpsavtaler på skytjenesteområdet, også etter at en eventuell avtale om transatlantiske overføringer kommer på plass. Datatilsynet har hatt enkelte synspunkter på DFØs veiledning, blant annet når det gjelder tilnærming til risiko. Disse innspillene vil bli vurdert i revisjonen av veiledningen.

Videre har vi utarbeidet ytterligere veiledning, gjennomført flere markedsdialoger, et utprøvningsprosjekt i stat og kommune for måling av informasjonssikkerhet på internett, utarbeidet en markeds- og behovsanalyse, samarbeidet med flere statlige virksomheter om skysikkerhet, gjennomført et forprosjekt for kontorstøtteavtaler og holdt flere foredrag om skytjenester.

3.2.5 Oppdrag i supplerende tildelingsbrev

DFØ har i supplerende tildelingsbrev nr. 1, 2 og 5 fått følgende tilleggsoppdrag:

Strategi for sirkulærøkonomi

- *DFØ har blitt tildelt fire millioner kroner fra Klima- og miljødepartementet (KLD), for å bidra i oppfølgingen av nasjonale strategien for sirkulærøkonomi. Midlene skal benyttes til prosjekter gjennom StartOff til oppstartsselskaper som utvikler løsninger innen sirkulærøkonomi. Prosjektene skal gjennomføres i 2022. DFØ skal levere en statusrapport til KLD i september 2022 og en sluttrapport innen 1. mars 2023.*

Arbeidet med å rekruttere prosjekter til sirkulærsatsingen gjennom StartOff har vist seg å være mer krevende enn først antatt. Det er derfor kun igangsatt to utviklingsprosjekter i 2022, begge med Oslo kommune som oppdragsgiver. Prosjektene «Deling av kommunalt utstyr» og «Tenk sirkulært» ble igangsatt høsten 2022, og vil bli ferdigstilt første halvår 2023. Til sammen 1,2 millioner kroner er tildelt oppdragsgiveren Oslo kommune for å utbetale utviklingsmidler til leverandører i disse to prosjektene.

Vi har også gjennomført flere tiltak innen kommunikasjon og markedsføring av dette området.

Som del av sirkulærsatsingen har StartOff hatt mange møter for rekruttering av relevante prosjekter. Selv om det har vært krevende å rekruttere gode sirkulære prosjekter opplever DFØ likevel stor interesse både for StartOff og denne satsingen. DFØ vil arbeide videre med satsingen og de resterende tilskuddsmidlene i 2023, og vi har stor tro på at vi finner to gode sirkulære prosjekter også neste år.

Standardavtalene (SSA-ene) – utredning og kartlegging

- *DFØ har blitt tildelt 500 000 kroner for å utrede behovet for, og gi anbefalinger til, endringer i standardavtalene og avtalemålene. I forbindelse med arbeidet skal DFØ også kartlegge offentlige virksomheters behov for veiledning på området. Arbeidet skal gjøres i samarbeid med Digitaliseringsdirektoratet. DFØ skal levere en sluttrapport til Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) i oktober 2022.*

DFØ har kartlagt behovene for mer veiledning og endring i standardavtalene, med hensikt å legge til rette for mer deling av data. Etter avtale med KDD om utsatt frist, ble DFØs rapport med forslag til tiltak levert i november 2022.

3.2.6 Vurdering og analyse av utvikling for hovedmål2: Offentlig sektor gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon

DFØs tjenester er etterspurt av både offentlige oppdragsgivere og private aktører, og vi opplever stor interesse og deltakelse på nær sagt alle tiltak som settes i gang. Våre hovedprioriteringer og aktiviteter legger til rette for at offentlige virksomheter gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon. Påmeldingen til vår årlige konferanse og våre fagseminarer med fagnettverk er gode måleparametere, og indikerer at både offentlige aktører og private virksomheter ønsker å øke sin faglige modenhet knyttet til å gjennomføre effektive og bærekraftige anskaffelser.

I 2022 har fagområdene bærekraft, innovasjon, felles innkjøpsavtaler og digitalisering med analyse fått oppmerksomhet. I tillegg har nye regelverksinitiativ fått behørig oppmerksomhet, hvor DFØ er anmodet om bidrag inn i sekretariatet knyttet til det pågående lovarbeid og bidrag til to forskrifter om nullutslipp for vei- og sjøtransport i samarbeid med andre fagmyndigheter. Arbeidet med å bidra til å forebygge arbeidslivskriminalitet (Norgesmodellen) er også en betydelig oppgave i vårt forbedrede veiledningsarbeid. Dette vil bli prioritert i 2023 for å bringe DFØs erfaring fra områdene inn i det pågående arbeidet med utvikling av nytt regelverk.

Riksrevisjonen leverte rapporten «Riksrevisjonens undersøkelse av grønne offentlige anskaffelser - (Dokument 3:5 (2021–2022)) i februar. Rapporten konkluderer blant annet med følgende: «Det er utarbeidet et omfattende veiledningsmaterieell om grønne offentlige anskaffelser, men det er behov for å gjøre det mer brukervennlig og kjent», og «arbeidet med grønne offentlige anskaffelser krever god koordinering mellom ansvarlige departementer.» Dette har vi fulgt opp. Spredning av veiledningsmaterialet kombinert med veiledning og kompetanseheving knyttet til bærekraft har fått betydelig oppmerksomhet fra våre brukere. Bedre synlighet av veiledningsmaterialet har i 2022

vært gjennomført som webinarer, regionale innsatsteam, e-læringskurs, nye verktøy på anskaffelser.no, sparretelefon for bærekraftige anskaffelser, ulike nettverk m.m.

Kombinasjonen av veiledning og analyse har gitt DFØ god oversikt over for eksempel offentlig eide kjøretøy og overgang til nullutslippskjøretøy. Gjennom analyser av kjøretøyregisteret for å følge opp forskrift om nullutslippskjøretøy, følger vi målrettet opp utviklingen av kjøp av offentlige kjøretøy. I pådriverrollen for å fremme klimatiltak følger vi også systematisk med på utviklingen, og har tett kontakt med offentlige brukere. Bruken av analyse og data for å vise miljøeffekter vil bli videreført. DFØ vil i 2023 følge opp handlingsplanen for grønne anskaffelser og iverksette tiltak i tråd med anbefalingene. Både deltagelse på våre arrangementer og brukernes tilfredshet viser positiv utvikling. Dette indikerer at synligheten er forbedret for de relevante brukergruppene. Mer presise analyser basert på datasett er et satsningsområde, se kapittel 3.5.1, «Statistikk» for detaljerte målinger på bærekraftsområdet. For å øke synligheten vil DFØ i 2023 vurdere nye tiltak for spredning av veiledning til offentlige virksomheter.

Bærekraftsområdet har vært en spydspiss for å gjøre veiledning mer tilgjengelig. Denne erfaringen ønsker vi å overføre til andre fagområder. Arbeidet med å gjøre anskaffelser.no mer brukerrettet og økt tilgjengelighet for brukere gjennom sparretelefonen er kanaler vi vurderer å utvikle og utvide til andre målgrupper/fagområder. Faglig oppdatering av veiledere og modernisering av presentasjonsform er viktige aktiviteter i arbeidet for å øke brukertilfredshet. Med grunnlag i etterspørselen og tilbakemeldinger vurderer vi at tiltakene og virkemidlene er balansert og riktig sammensatt.

Analyse av de om lag 2 millioner sidevisninger på anskaffelser.no i 2022 viser at sidene anskaffelsesprosessen - steg for steg, statens standardavtaler og fellesavtaler, «hva skal du kjøpe», bærekraft og innkjøpsledelse er de mest besøkte og etterspurte nettsidene. Nettstedet er modernisert og vi arbeider systematisk for å forbedre både veiledning og verktøy. Det er foretatt om lag 176 000 nedlastinger fra nettstedet. Veiledning skrives direkte på nettsidene og ikke i egne dokumenter slik som tidligere. Denne utviklingen vil bli videreført for å effektivisere vedlikehold og oppdateringer. Det er ventet at antall nedlastinger reduseres fremover, blant annet fordi digitale verktøy styrer brukerne gjennom prosesser. Vi vurderer at en brukervennlig utvikling vil være å integrere veiledning direkte i de digitale verktøyene.

En heldigital anskaffelsesprosess legger grunnlaget for en datadreven anskaffelsesfunksjon. Innføring av nye digitale konkurransegrunnlag (eForms) og tilgang på datakilder gjør det mulig å koble anskaffelsesdata med andre åpne registre for analyseformål. Dette gir muligheter for analyser som kan bidra til å fremme effektive og bærekraftige anskaffelser. I 2023 vil ny Doffin bli implementert, og driftet i egen regi. Digitaliseringen av konkurransegrunnlag er ventet å gi forbedrede muligheter for analyse. Analysene kan gi informasjon om utviklingstrender som danner grunnlag for bedre beslutninger for offentlige virksomheter. I det videre arbeidet vil DFØ tilrettelegge for metoder og analyser som offentlige virksomheter selv kan gjennomføre basert på egne datasett. Samtidig ønsker DFØ å gjennomføre analyser på nasjonalt nivå for å måle den generelle utviklingen.

Den langsiktige effekten av standardiseringsarbeid vises også i 2022. Dette viser at digitale formater brukes og at virksomheter ser stor nytteverdi av digital samhandling.

Det er spesielt bruk av standardformatene EHF-faktura, EHF-ordre og EHF-katalog som øker. Dette standardiserer og effektiviserer flere prosesser. DFØ har i 2022 arbeidet med prosjektet Kravbank som er et system for bygging av kravsett til bruk i anskaffelser. Dette arbeidet vil bli videreført og pilotert i 2023. Formålet er å publisere et generisk kravsett for én type anskaffelser slik at offentlige oppdragsgivere slipper å lage egne kravspesifikasjoner for sine innkjøp. Dette vil også medføre en sterk forenkling for leverandørmarkedet som slipper å forholde seg til individuelle kravsett fra offentlige oppdragsgivere.

Etablering av statlige fellesavtaler er en ressurseffektiv oppgave for staten. Bruk av fellesavtalene er tidsbesparende, hvor én avtaleinngåelse som gjennomføres av Statens innkjøpssenter må sammenliknes med tidsbruk hvis hver og en av de 190 statlige aktørene skal inngå hver sin. Statens innkjøpssenters avtaler blir store i volum og volumeffekter gir lavere pris. Pr. i dag forvaltes åtte avtaleområder og 24 avtaler. Samlet sett gir avtalene en kalkulert årlig priseffekt på om lag 274 millioner kroner. Ytterligere fellesavtaler innen relevante vare- og tjenester vil redusere tidsbruk hos brukere samtidig som prisgevinsten vil øke.

I 2022 har inngåelse av avtaler for skytjenester og sikkerhet knyttet til disse vært utredet som en del av programmet Markeds plass for skytjenester. Dette er et komplekst område hvor både IT-sikkerhetsaspektet og GDPR utfordringer har vært utredet sammen med Digdir.

Innkjøpslederne en viktig målgruppe for at virksomheter skal kunne hente ut både effektive og bærekraftige effekter. Benchmarking mellom virksomheter og mentorordningen for innkjøpsledere er to tiltak som er gjennomført og som videreføres de kommende årene. Programmene er kompetansehevingsarenaer hvor innkjøpsfunksjonene måles mot og lærer av hverandre. Mentorordningen er et program hvor erfarne innkjøpsledere er mentor for mindre erfarne. Erfaringen fra disse programmene viser at det er en effektiv kompetanseoverføringsarena for denne målgruppen, som vil bli videreutviklet.

3.3 Hovedmål 3: Statsforvaltningen bygger på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og ledelse

Finansdepartementet har delegert forvaltningen av økonomiregelverket og utredningsinstruksen til DFØ. Det innebærer å legge fram forslag til utvikling og oppdatering av regelverkene for departementet, fortolke regelverkene, behandle henvendelser og søknader om unntak fra økonomiregelverket, samt utvikle og levere tilhørende kompetansetjenester.

God etats- og virksomhetsstyring er sentralt for måloppnåelse og effektiv ressursbruk i staten. DFØs ambisjon er å bidra til at statlig styring og ledelse utøves slik at den blir effektiv og tilpasset virksomhetens risiko, vesentlighet og egenart. Et viktig premiss for å lykkes i dette arbeidet, er god innsikt i tilstand, styringsutfordringer og praksis, herunder hva som hemmer og fremmer god styring og ledelse i staten.

Det har de siste årene skjedd store endringer i statsforvaltningens organisering. DFØ har en viktig rolle i å dokumentere de endringene som skjer, sette tverrgående problemstillinger på dagsorden og foreslå tiltak basert på gjennomførte analyser.

Våre oppdrag og utviklingsaktiviteter innenfor disse fagområdene framgår i omtalen under.

3.3.1 Styringsparameter: Brukernes tilfredshet med DFØs tjenester innenfor regelverksforvaltning

DFØ har som oppgave å sette forvaltningen i stand til å etterleve økonomiregelverket og utredningsinstruksen. Vår oppgave er å bidra til å videreutvikle regelverkene, gjøre regelverkene lett tilgjengelig og enkle å etterleve. Regelverkene skal bidra til effektiv ressursbruk, god styringsinformasjon og gode beslutningsgrunnlag. Resultatet fra kunde- og brukerundersøkelsen i 2022, viser at 82 prosent av brukerne er enige i at DFØs regelverksforvaltning er tydelig og kunnskapsbasert. Tilsvarende andel i 2021 var 87 prosent. Videre oppgir 100 prosent at de er enige i at utredningsinstruksen er et godt verktøy for å lage gode beslutningsgrunnlag. Tilsvarende andel i 2021 var 98 prosent.

DFØ tilbyr veiledningsmateriell innenfor økonomiregelverket og utredningsinstruksen, gjennomfører kurs og nettverk og tilbyr noe rådgivning til enkeltvirksomheter og departementer. Resultatene fra kunde- og brukerundersøkelsen viser at 80 prosent av brukerne jevnt over er tilfredse med DFØs tjenester knyttet til økonomiregelverket (veiledningsmateriell, kurs, nettverk eller rådgivning). Det er en nedgang fra 88 prosent i 2020 og 2021. Nedgangen kan skyldes at DFØ de siste årene, og som følge av koronapandemien, for det meste har tilbudt webinarer og ikke fysiske kurs eller nettverkssamlinger.

Når det gjelder utredningsinstruksen, viser resultatene fra kunde- og brukerundersøkelsen at 77 prosent er tilfredse med DFØs tjenester knyttet til utredningsinstruksen (veiledningsmateriell, kurs, nettverk og rådgivning). Det er en nedgang fra 92 prosent i 2021 og 93 prosent i 2020. Nedgangen kan skyldes tilfeldige variasjoner og ha sammenheng med at det var et lite utvalg av respondenter i 2022. I 2022 var det kun 30 respondenter, mens det i 2021 og 2020 var henholdsvis 50 og 100 respondenter. Evalueringer fra kurs og nettverksmøtene viser at brukerne av disse tjenestene er svært fornøyde. Disse resultatene har vært noenlunde stabile siden 2020. I evalueringen av kursene om utredningsinstruksen i 2022 skårer kursene i gjennomsnitt 5,1, på en skala fra 1 til 6, på spørsmålene om «eget faglig utbytte» og «kvaliteten på det faglige utbytte». Skår i 2021 var lik. Tilsvarende spørsmål ble besvart ved evaluering av nettverksmøtene. Der ble gjennomsnittsskåren 5 i 2022, som var en liten reduksjon fra 5,2 i 2021.

Resultatet fra kunde- og brukerundersøkelsen viser også at 78 prosent av respondentene følger utredningsinstruksen når de utreder nye tiltak. Til sammenligning var tilsvarende andel 66 prosent i 2021.

I tillegg til å tilby veiledningsmateriell, kurs, nettverk og rådgivning har DFØ også bistått enkelte virksomheter ved omorganisering og i spesielt krevende utfordringer.

Aktiviteter på regelverksområdet

Videreutvikling av økonomiregelverket

DFØ har utarbeidet en overordnet plan for videreutvikling av økonomiregelverket, som har vært oversendt Finansdepartementet for kommentarer og innspill. Planen strekker seg fram til 2026 og tilpasset at de statlige regnskapsstandardene er obligatoriske for alle statlige virksomheter fra 2027.

Det overordnede målet med planen er at økonomiregelverket – reglement for økonomistyring i staten, bestemmelser om økonomistyring i staten og de tilhørende rundskrivene fra Finansdepartementet – skal være oppdatert. Oppdateringene er nødvendig for at regelverket skal understøtte en videreutvikling av økonomistyringen i staten.

Vi har med utgangspunkt i planen for 2022 levert forslag til endringer i bestemmelser om økonomistyring i staten og i flere rundskriv som fastsettes av Finansdepartementet.

Nye anbefalinger fra OECD om evaluering

DFØ har deltatt i OECDs Policy Evaluation Expert Group, som i juli 2022 vedtok nye anbefalinger for bruk av evaluering i offentlig sektor (Recommendation on Public Policy evaluation). Anbefalingene inkluderer bruk av forhåndsevaluering (utredning). Vi inviterte OECD til Norge for å presentere anbefalingene. Vi følger opp arbeidet med å gjøre anbefalingene kjent og vurdere hvilken betydning de bør ha for norsk forvaltning i 2023.

Utredningsinstruksen

Som en del av forvaltningsansvaret for utredningsinstruksen har vi arbeidet for å videreutvikle kompetansetilbudet til departementene og underliggende etater. DFØs kompetansetilbud på utredningsinstruksen består av veiledning, kurs, nettverk og rådgivning. Vi har i 2022 videreført arbeidet med å oppdatere DFØs veileder til utredningsinstruksen. Oppdateringen startet opp i 2020, med bakgrunn i behovet for å gjøre endringer for EØS- og Schengen-saker. Når det gjelder de nasjonale sakene som DFØ har et veiledningsansvar for, har det vært behov for enkelte justeringer og presiseringer i instruksen og noen større justeringer av veilederen. DFØ vil i løpet av våren 2023 slutføre arbeidet med å oppdatere veilederen for de nasjonale sakene, der vi i samarbeid med Finansdepartementet vil vurdere innspill fra departementsforeleggelsen høsten 2022.

Samfunnsøkonomisk analyse

I 2022 har vi videreført arbeidet med å oppdatere DFØs veileder i samfunnsøkonomiske analyser. Bakgrunnen for oppdateringen er DFØs statusmåling om kvaliteten på utredninger av statlige tiltak (2020)¹⁵. Ett av hovedfunnene der var at det gjøres for få samfunnsøkonomiske analyser og at disse ikke er av tilstrekkelig kvalitet. Videre viser brukerinnsikt fra intervjuer og spørreundersøkelser, som ble gjennomført høsten 2021, at det er et behov for å tydeliggjøre vår veiledning om metoder for gjennomføring av slike analyser. Det er også et behov for å oppdatere veiledningen i samsvar med nye metoder som er blitt utviklet siden forrige revidering. I

¹⁵ «Tilfredsstiller statlige utredninger utredningsinstruksens krav?» Statusmåling 2019 | DFØ (dfo.no).

tillegg er det behov for å oppdatere veiledningen i samsvar med Finansdepartementets rundskriv R-109/21, samt følge opp at den er i samsvar med oppdatert veiledning under Statens prosjektmodell.

Lønnsoppgjør 2022 – utfordringer som følge av utsatt frist for gjennomføring av lokale lønnsforhandlinger

Hovedtariffavtalene i staten fra 1. mai 2022 innebar en omfattende omlegging av statens lønssystem. Fristen for gjennomføring av lokale forhandlinger ble utsatt med en måned jf. PM-2022-13. Den utsatte fristen ga statlige virksomheter utfordringer med å få registrert resultatet av lønnsoppgjøret i tide, for at lønnsøkningene skulle bli utbetalt i desember 2022.

DFØ identifiserte problemstillingene og utarbeidet Finansdepartementets rundskriv R-8/22 *Regnskapsføring av ikke utbetalte lønnsmidler ifm. lønnsoppgjøret 2022 og konsekvenser av manglende rapportering i november for fakturering og regnskapsføring av pensjonspremie fra SPK*. Rundskrivet fastsatte retningslinjer for bokføring og rapportering av lønn knyttet til lønnsoppgjøret i staten, i tilfeller der resultatet av lønnsforhandlingene ikke ble klart i tide til utbetaling i 2022.

Tilskudd

Innen tilskuddsområdet har DFØ i 2022 levert en spisset områdegjennomgang om enkeltstående tilskudd. Enkeltstående tilskudd er øremerket til mottakeren i bevilgningsvedtaket eller i budsjettproposisjonen, uten å være utlyst fra en tilskuddsordning. I denne forbindelse har DFØ også gitt veiledning til departementene.

DFØ har også arbeidet videre med å utvikle nytt veiledningstilbud på nett om tilskuddsforvaltning. Målet er at de nye nettsidene skal lanseres første halvdel av 2023. Utvikling av veiledningsteksten bygger videre på innhentet brukerinnsett og henvendelser til DFØ innen området. De nye veiledningssidene vil kobles til den nye tjenesten tilskudd.no.

3.3.2 Styringsparameter: Brukernes tilfredshet med tjenester innenfor betalingsformidling

Resultatene fra kunde- og brukerundersøkelsen viser at 89 prosent av brukerne jevnt over er tilfredse med DFØs tjenester knyttet til betalingsformidling. Dette er på samme nivå som 2021. Tjenestene inkluderer statens konsernkontoordning med tilhørende rammeavtaler og tilleggsavtaler inngått med banker, samt betalingskortet og kontantkortet.

DFØ har i 2022 inngått nye rammeavtaler om betalings- og kontoholdstjenester for staten med DNB og Nordea. De nye rammeavtalene har en varighet på inntil seks år. Virksomhetene skal gjøre avrop på de nye rammeavtalene. Om lag halvparten av virksomhetene skal gjøre direkte avrop på rammeavtalene, noe som innebærer at DFØ velger bank på vegne av virksomhetene. Bruk av direkte avrop har vært et effektiviseringsiltak, og innebærer mindre ressursbruk både for de aktuelle virksomhetene og for rammeavtalebakene. For virksomhetene som må gjennomføre en minikonkurranse, har DFØ utarbeidet en evalueringsmodell som er obligatorisk når virksomhetene skal velge bank. Formålet med evalueringsmodellen er å gjøre virksomhetenes avropsprosess mer effektiv og korrekt. DFØ har også arrangert

webinar for virksomhetene som skal gjennomføre minikonkurranse, samt gitt rådgivning og veiledning til virksomhetene gjennom hele prosessen.

DFØ inngikk i mars 2022 ny rammeavtale om kontantkort. Virksomhetene kan benytte kontantkort for utbetalinger til personer som av ulike årsaker ikke kan benytte egen bankkonto. Pr. i dag er det 16 virksomheter som har gjort avrop på rammeavtalen. Ved utgangen av 2022 var det 9 290 aktive betalingskort, hvorav 7 284 med saldo. Samlet beholdning for disse er om lag 26 millioner kroner. Av dette er 13 millioner kroner knyttet til 1 740 aktive kort som ikke er benyttet. DFØ arbeider for å avdekke om kortholdere har fått konto, slik at eventuell saldo kan overføres dit. Dette arbeidet innebærer også å formalisere retningslinjer for behandling og utveksling av personopplysninger mellom DFØ og statlige virksomheter.

3.3.3 Styringsparameter: Brukernes tilfredshet med tjenester innenfor rapportering til statsregnskapet

DFØ forvalter og videreutvikler den obligatoriske ordningen for statsregnskapet. Vi sammenstiller regnskapstall for bevilgnings- og kapitalregnskapet, og svarer på spørsmål fra departementer og virksomheter om rapporteringen til statsregnskapet.

Resultatene fra kunde- og brukerundersøkelsen viser at brukerne jevnt over er tilfredse med DFØs tjenester knyttet til løsningen for rapportering til statsregnskapet, inkludert rådgivning. Tilfredsheten i 2022 er på 89 prosent, mens den i 2021 var på 88 prosent.

3.3.4 Styringsparameter: Bruk av, og brukertilfredshet med, DFØs kompetansetjenester

Dette styringsparameteret måler den samlede tilfredsheten for 12 ulike kompetansetjenester på tvers av DFØs fagområder. Resultatet fra kunde- og brukerundersøkelsen viser at 84 prosent av brukerne er tilfredse med kompetansetjenestene. Det er en nedgang fra 90 prosent i 2021. Nedgangen gjelder hovedsakelig kompetansetjenester innenfor området styringsinformasjon, og knytter seg med all sannsynlighet til DFØs verktøy på økonomitjenesteområdet. Se også omtale i kapittel 3.1.2, «Styringsparameter: Kundenes vurdering av om deres økonomiske data er lett tilgjengelig og gir god støtte i styringen».

For ni av områdene som er målt er det en nedgang fra 2021, men alle tjenestene oppnår en andel på over 80 prosent fornøyde brukere. Tilfredsheten øker litt for to av områdene, henholdsvis sparretelefonen for bærekraftige anskaffelser og fysiske kurs og seminarer.

Tabellen viser utviklingen i andel fornøyde brukere av kompetansetjenester fra 2021 til 2022:

Kompetansetjenester	2021	2022
Styringsinformasjon	83 pst.	69 pst.
Rådgivning	88 pst.	81 pst.
Opplæringsvideo	90 pst.	82 pst.
Sertifiseringsordning på offentlige anskaffelser	97 pst.	82 pst.
E-læring	90 pst.	83 pst.

Digitale kurs/seminarer	89 pst.	84 pst.
Veiledning/informasjon på dfo.no	88 pst.	85 pst.
Fagnettverk	90 pst.	87 pst.
Sparretelefonen for bærekraftige anskaffelser	78 pst.	87 pst.
StartOff (rammeverk)	100 pst.	89 pst.
Veiledning/informasjon på anskaffelser.no	92 pst.	90 pst.
Fysiske kurs/seminarer	91 pst.	93 pst.
Gjennomsnitt	90 pst.	84 pst.

Endring og utvikling av pågående tilbud i statlig styring

Gjennom 2022 har DFØs veiledning i statlig styring beveget seg i retning fra utfyllende metodeveiledere til mer praksisrettede og oppgaveorienterte verktøy og hjelpemidler. Eksempler på dette er sjekklister, maler og eksempelsamlinger som er tilgjengeliggjort på våre nettsider.

Kartlegginger og henvendelser har tidligere vist at mange finner det utfordrende å tilpasse enkeltoppgavene i styringen, som eksempelvis internkontroll, risikostyring og virksomhetsplanlegging, slik at enkeltaktiviteter henger sammen på en måte som gjør at virksomheten får en sammenhengende og effektiv styring. Brukerne har også hatt behov for støtte og veiledning i metodebruk.

DFØ har gjennom dialog og veiledning med brukerne rettet søkelyset på hva som kan gjøre brukerne i stand til å dimensjonere styringen riktig, eksempelvis justere rapporteringskrav ut fra behov og justere ressursbruk i styringsaktiviteter slik at man oppnår forsvarlig og effektiv styring og kontroll.

KUDOS

Nettstedet Kunnskapsdokumenter i offentlig sektor (kudos.dfo.no) ble lansert høsten 2022. Kudos er en dokumentsamling og søkeløsning for offentlige styrings- og kunnskapsdokumenter, og erstatter Evalueringsportalen. Nettsiden gir enkel tilgang til evalueringsrapporter og liknende dokumenter som belyser måloppnåelse, resultater og effektivitet. Gjennom søk og filtrering får brukerne rask oversikt over hva som finnes av beslutningsgrunnlag og styringsinformasjon i staten.

Kudos er et samarbeidsprosjekt mellom DFØ, Nasjonalbiblioteket og Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon (DSS). Samarbeidet fortsetter i 2023. Vi vil prioritere å inngå ny samarbeidsavtale, og å videreutvikle automatiserte løsninger til erstatning for manuelle prosesser. Hensikten er å få så god dekningsgrad som mulig med standardiserte metadata. I 2022 har det vært over 25 000 besøk og i overkant av 71 000 sidevisninger på kudos.dfo.no.

3.3.5 Styringsparameter: Bruk av, og brukertilfredshet med, tjenester innenfor arbeidsgiverstøtte

Statens arbeidsgiverportal øker i bruk. Nettsidene har hatt en økning i bruken på 20 prosent i 2022. Nyhetsbrevet, som distribueres hver 14. dag, har hatt 19 prosent økning i antall abonnenter. Bruken av Statens arbeidsgiverstøtte er stabil sammenliknet med 2021, dersom man teller antall saker. Derimot er spørsmålene mer komplekse og en større andel av sakene fører til møter og dialog.

Kunde- og brukerundersøkelsen viser at brukerne er fornøyde med tjenestene. På en skala fra 1 til 6 var tilfredsheten i 2022 på 4,6. I 2021 var tilfredsheten litt høyere, noe som kanskje kan tilskrives det store informasjonsbehovet under pandemien.

Tabellen viser brukertilfredsheten med Statens arbeidsgiverportal fra 2020-2022:

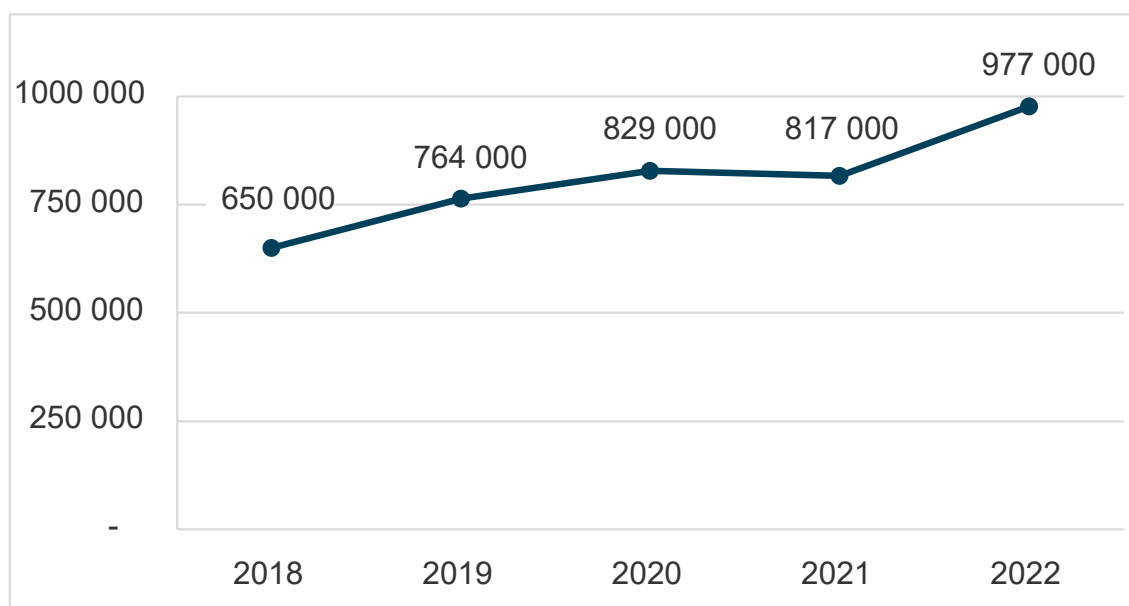
	2020	2021	2022
Alt i alt hvor fornøyd er du med Arbeidsgiverportalen	4,7	4,8	4,6

Kilde: DFØs kunde- og brukerundersøkelse 2022. Andel som svarte 4, 5 eller 6 på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er «helt uenig» og 6 er «helt enig». Respondenter som svarte «vet ikke» eller «ikke aktuelt» er holdt utenom.

Antall sidevisninger på Statens arbeidsgiverportal

Antall sidevisninger på portalen har økt med 20 prosent og vi runder snart 1 million sidevisninger pr. år. Fagsider om reise har økt mest. Fagsider om lønn og lønnsforhandlinger er også mye brukt. Vi har gjennom 2022 hatt økt aktivitet i sosiale medier og har også deltatt på arrangementer med nye brukere.

Figuren viser antall sidevisninger på Statens arbeidsgiverportal:

Kilde: Matoma Analytics

Bruk av Statens arbeidsgiverstøtte

I 2022 har Statens arbeidsgiverstøtte fått flest henvendelser knyttet til lønnsoppgjøret. Dette antas å være en følge av store omlegginger av lønnssystemet etter det sentrale oppgjøret i staten. Statlige virksomheter henvender seg også ofte til Statens arbeidsgiverstøtte om hovedavtale/særavtaler/lokale avtaler, lønn/godtgjøring og arbeidstid.

Det har vært en nedgang i antall henvendelser om omstilling og endring. Det er vårt inntrykk at virksomhetene bruker eksterne konsulenter i omstillingsprosesser, siden Statens arbeidsgiverstøtte har et helt begrenset tilbud knyttet til tolkning av lov- og avtaleverk.

Henvendelsene som kommer fra virksomhetene er blitt mer komplekse, noe som har bidratt til et enda tettere samarbeid med Arbeidsgiverpolitisk avdeling i Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD).

Statens arbeidsgiverstøtte skårer 4,6, på en skala fra 1 til 6. Tilfredsheten er dermed noe ned fra 2021, men tilfredsheten er fortsatt høyere enn i 2020.

Tabellen viser utvikling av brukertilfredsheten med Statens arbeidsgiverstøtte fra 2020-2022:

	2020	2021	2022
Alt i alt hvor fornøyd er du med svarene du fikk fra Statens arbeidsgiverstøtte	4,2	4,8	4,6

Kilde: DFØs kunde- og brukerundersøkelse 2022. Andel som svarte 4, 5 eller 6 på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er «helt uenig» og 6 er «helt enig». Respondenter som svarte «vet ikke» eller «ikke aktuelt» er holdt utenom.

3.3.6 Styringsparameter: Oppdragsgiveres vurdering av bruk og nytte av DFØs rapporter og analyser

DFØs undersøkelser, rapporter og analyser av forvaltningen brukes som kildegrunnlag i stortingsproposisjoner, stortingsmeldinger og offentlige utredninger, og er relevante utover det året de ferdigstilles. Også i 2022 ser vi flere eksempler på at det henvises til rapporter fra tidligere år. I tillegg til at rapportene danner kunnskapsgrunnlag for konkrete politiske tiltak, gir DFØs undersøkelser og analyser muligheten til å se utviklingstrekk, sammenhenger og trender i forvaltningen over tid. Det gjelder både sektorspesifikke utviklingstrekk og større trender knyttet til statlig organisering.

DFØs analysemiljø er etterspurt og har i år holdt innlegg om temaer fra våre rapporter og produkter på arenaer som Arendalsuka, Partnerforum, Frivillighetens dag og NEON-konferansen. Våre fagmiljøer blir også invitert inn i mange fag- og ledermøter i statlige virksomheter og holder i tillegg seminarer og webinarer med god oppslutning.

Tilbakemeldingene fra våre oppdragsgivere viser at de er fornøyde med DFØs analyser og rapporter. Rapportene fungerer både som kunnskapsgrunnlag i konkrete avveininger, og inngår som en del av DFØs samlede kompetansetilbud. Vi får tilbakemelding fra statlige virksomheter om at kartleggingene og analysene inneholder gode eksempler på styring og organisering som kan brukes inn i virksomhetenes egen læring og utvikling av styring, organisering og ledelse. Rapportene gir slik sett nytte både for den enkelte oppdragsgiver og for staten i stort.

Våre oppdragsgivere ga i 2022 en gjennomsnittlig skår på over 5 på en skala fra 1 til 6 på våre rapporter. I evalueringene trekkes god dialog underveis, bruk av illustrasjoner

og tydelige vurderinger og anbefalinger som vil brukes til videre utvikling på de aktuelle områdene fram som områder som oppdragsgiverne er særlig fornøyde med.

3.3.7 Styringsparameter: Antall lærlinger i staten

I 2022 fikk statlige virksomheter i sine tildelingsbrev fellesføring om å øke antall læreplasser i egen virksomhet.

OK stat har medlemmer med lærlinger fra alle fylkeskommuner. 117 statlige virksomheter er medlem av OK stat, hvor 19 er nye medlemmer i 2022.

Tabellen viser oversikt over medlemmer i OK stat fra 2019 til 2022:

Medlemmer i OK Stat	2019	2020	2021	2022
Med regionkontor	-	6	18	21
I Nord-Norge	0	7	17	29

Kilde: Vigo

Ved utgangen av 2022 var det registrert 225 lærlinger, en økning fra 207 registrerte lærlinger i 2021. Det har vært økning i antall hevinger av lærlingkontrakter. De fleste har oppgitt personlige utfordringer og feil valg som begrunnelse for heving. Med to års hjemmeskole har ikke elevene fått tilstrekkelig informasjon om valgene de har tatt.

Fagfornyelsen har tredd i kraft og OK stat ble i 2022 godkjent i tre nye fag, nå totalt ni. Det har vært få elever som har tatt service- og administrasjonsfaget, noe som har gjort det vanskelig å rekruttere til ledige læreplasser. Statlige virksomheter har gode muligheter til å tilby læreplass i to nye IT-fag og i de nye mediefagene. Vi har utviklet et digitalt verktøy "Kan vi ha lærling?" som virksomhetene kan bruke for å kartlegge i hvilke fag de kan tilby læreplass i. OK stat har også oppdatert fagsider med eksempler på arbeidsoppgaver, etablert egne fagsider for faglige ledere, holdt webinarer, nettverkssamlinger og sendt ut informasjon i nyhetsbrev. Vi deltar på skolebesøk og andre arenaer for å formidle attraktive læreplasser i staten.

Mangfold og inkludering i lærlingeordningen

I supplerende tildelingsbrev nr. 1 ble DFØ bedt om å legge vekt på mangfold og inkludering i lærlingeordningen, og legge til rette med tiltak for dette arbeidet. Blant annet skal grupper som har særlige utfordringer med å få lærlingeplass prioriteres, herunder gutter med flerkulturell bakgrunn. DFØ leverte i november 2022 en rapport til KDD som beskriver innhenting av brukerbehov og anbefalinger om tiltak.

3.3.8 Prioriterte tiltak

DFØ har i tildelingsbrevet fått 20 oppdrag på dette fagområdet:

Innføring av obligatorisk SRS – pensjon, tilskudd og stønader

- *DFØ skal utarbeide veiledningsmaterieell for bruk av SRS-regnskapene i etatsstyring og oppfølging av underliggende virksomheter. DFØ skal også utrede behov for å videreutvikle SRS knyttet til omfattende tilskudds-, stønads- og pensjonsforvaltning, og avklare håndtering av pensjoner og stønader i*

regnskapet til Arbeids- og velferdsetaten (Nav) og pensjoner i Statens pensjonskasse (SPK) i samarbeid med disse virksomhetene.

DFØ fikk i tildelingsbrevet for 2021 i oppdrag å utrede behov for å videreutvikle SRS knyttet til omfattende tilskudds-, stønads- og pensjonsforvaltning, og avklare håndtering av pensjoner og stønader i regnskapet til Arbeids- og velferdsetaten (NAV) og pensjoner i Statens pensjonskasse (SPK) i samarbeid med disse virksomhetene.

Gjennom 2022 har DFØ vært i dialog med SPK for å identifisere ulike alternativer for hvordan de kan håndtere pensjon i eget regnskap. DFØ tar sikte på å utarbeide en anbefaling i løpet av første halvår 2023 slik at SPK kan innarbeide dette fra regnskapsåret 2024.

DFØ har i 2022 også hatt dialog med NAV knyttet til deres overgang til SRS, samt om hvordan tilskudds- og stønadsforvaltning skal håndteres i NAVs regnskap. NAV planlegger å gå over til SRS fra 2027, men legger opp til at flere prinsipielle avklaringer skal gjøres i god tid før dette. DFØ vil i 2023 arbeide videre med å utrede behovet for å videreutvikle SRS knyttet til tilskudds- og stønadsforvaltning.

Veiledningstilbud i SRS for etatsstyrere

DFØ utvikler veiledning for bruk av SRS-regnskapene i etatsstyringen. Arbeidet baseres på tjenstedesign og målet er at veiledningen får en form og et innhold som møter målgruppens behov. Noe grunnleggende veiledningsmaterieell er publisert i 2022, men arbeidet vil bli videreført første halvår 2023 i tråd med utsatt frist for leveransen.

Effektiv ressursbruk – områdegjennomganger og analyser

- *DFØ skal bidra i arbeidet med områdegjennomganger og andre analyser av effektiv ressursbruk. DFØ skal utarbeide et forslag til hvordan oppfølging og dokumentasjon av gevinster tilknyttet områdegjennomgangene kan forbedres, og som tar hensyn til fagdepartementenes ansvar for gevinstrealisering på eget område.*
- *DFØ skal fortsette arbeidet med å vurdere hvordan data fra statlige virksomheter kan fremskaffes, standardiseres og tilgjengeliggjøres for analyseformål og evalueringer. DFØ skal utarbeide en plan som peker på utviklingsområder og forbedringer, som skal danne grunnlag for videre arbeid på området.*

Områdegjennomgang av boligløsninger og helse- og omsorgstjenester for eldre

I 2021 ble det satt i gang en områdegjennomgang av boligløsninger og helse- og omsorgstjenester for eldre. DFØ leverte en kartleggingsrapport som grunnlag for videre analyse mot slutten av 2021. I 2022 deltok vi i det videre analysearbeidet, og sto for prosjektledelsen av områdegjennomgangen.

Spisset områdegjennomgang enkeltstående tilskudd

Som omtalt i kapittel 3.3.1, «Styringsparameter: Brukernes tilfredshet med DFØs tjenester innenfor regelverksforvaltning», gjennomførte vi i 2022 en spisset områdegjennomgang på tilskuddsområdet. Hensikten med denne gjennomgangen var både å legge til rette for at endringer knyttet til enkeltstående tilskudd gjøres på en helhetlig måte og å bidra til bedre etterlevelse av økonomiregelverket, blant annet

gjennom å redusere omfanget av enkeltstående tilskudd. Innsikten fra områdegjennomgangen vil også bli brukt i videre arbeid med veiledning og videreutvikling av økonomiregelverket.

Områdegjennomgang om innovasjon og mer effektive løsninger – læring fra koronapandemien

DFØ har i 2022 ledet utredningsarbeidet for fase 1 i en områdegjennomgang om læring fra koronapandemien. Hensikten med arbeidet har vært å finne læring, innovasjon og løsninger som både kan bidra til bedre måloppnåelse og økt handlingsrom i statsbudsjettet.

DFØ deltok i forarbeidet til områdegjennomgangen, og vi har kartlagt hvilken læring statsforvaltningen kan gjøre som følge av nye løsninger som ble framtunget eller framskyndet av pandemien.

I tråd med mandatet for områdegjennomgangen er digitalisering, som driver for nye måter å løse oppgaver og levere tjenester på, gitt særlig oppmerksomhet i fase 1. To temaer var særlig sentrale, henholdsvis hvordan digitaliseringen og endrede arbeidsmønstre kan påvirke fremtidig arealbruk og arealdisponering i statlig sivil sektor, og hvordan erfaringer fra digitaliseringsarbeidet under pandemien kan gi læring og bidra til å utvikle det statlige digitaliseringsarbeidet fremover.

Rapporten fra fase 1 ble levert til Finansdepartementet (FIN) i januar 2023. Formålet med arbeidet er også å peke på områder som utmerker seg som interessante for videre analyse i en fase 2.

Dokumentasjon og gevinster

DFØ fikk i oppdrag i 2022 å lage et forslag til hvordan oppfølging og dokumentasjon av gevinster fra områdegjennomganger kan forbedres. Gjennom høsten har DFØ utarbeidet ulike alternativer for hvordan man kan få en mer systematisk oppfølging av gevinster etter endt områdegjennomgang. I 2023 vil DFØ arbeide videre med forslagene, og vi skal blant annet teste ut mulige former for oppfølging av gevinster gjennom en etterevaluering.

Vi mener det med fordel kan legges enkelte føringer for hvordan man skal dokumentere oppfølging av områdegjennomgangene. Mer enhetlig dokumentasjon, for eksempel økt omtale i budsjettproposisjonene, vil kunne legge til rette for økt transparens og muliggjøre sammenligning på tvers av områdegjennomganger og over tid.

Produksjon og bruk av data

DFØ la i januar 2022 fram en plan for FIN om videre arbeid med produksjon og bruk av data. I tildelingsbrevet for 2023 er vi bedt om å oppdatere planen med tiltak gjennomført i 2022 og videre planer for 2023 og fremover.

Planen omfatter tiltak som allerede pågår i DFØ, som innføring av obligatorisk SRS, arbeid med bedre innkjøpsdata, arbeid for å øke bruken av kudos, tilskudd.no og statsregnskapet.no, og peke på mulige nye tiltak for å fremskaffe bedre data. Planen vil danne utgangspunkt for videre dialog om mulig utvikling for data med økt relevans og kvalitet.

Effektiv bruk av konsulentttjenester

- *DFØ utarbeidet i 2021 retningslinjer for bruk av konsulentttjenester i staten. I 2022 skal DFØ følge opp dette arbeidet i dialog med departementene, samt gi råd og faglig bistand om bruk av konsulenter i staten.*

Etter dialog med Kommunal- og distriktsdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og Finansdepartementet, lanserte DFØ i 2022 reviderte retningslinjer for bruk av konsulentttjenester i staten. Retningslinjene gir veiledning om vurderinger virksomhetene må gjøre før beslutning om kjøp av konsulentttjenester.

DFØ kartla også kommunikasjonsfunksjonen i statsforvaltningen, herunder antall arbeidsforhold som primært jobber med kommunikasjon og ressursbruk på konsulentttjenester knyttet til kommunikasjon. Hensikten med kartleggingen er å gi en oversikt over kommunikasjonsarbeidet i staten. Rapporten vil bli publisert i løpet av 2023.

Statlig organisering

- *DFØ skal gi faglig bistand til Kommunal- og distriktsdepartementets arbeid med Hurdalsplattformens mål og ambisjoner innenfor organisering og lokalisering av statlige funksjoner og arbeidsplasser.*

DFØ har undersøkt omfang, konsekvenser og muligheter som følger av en utvikling fra en geografisk basert organisering til en mer funksjonsbasert organisering i statlige etater. DFØ-rapport 2022:4¹⁶ viser at stadig flere av etatene innen regional statsforvaltning i løpet av de siste fem årene har gått fra å ha en geografisk basert organisering til en mer funksjonsbasert organisering. Fra etatenes ståsted er enklere styringslinjer, mer ensartet praksis og sterkere fagmiljøer de største fordelene ved en funksjonsbasert organisering. En ulempe er at samhandling på regionalt nivå blir vanskeligere.

DFØ kartlegger årlig utviklingen av antall ansatte i statsforvaltningen (se omtale i kapittel 3.3.10, «Andre tiltak på området»), som gir innsikt i geografisk fordeling av ansatte og utviklingen i den geografiske fordelingen over tid.

Arbeid med innovasjon

- *DFØ skal samarbeide med Digitaliseringsdirektoratet (Digdir) og andre aktører i virkemiddelapparatet, om å utvikle faglige råd om videre utvikling av arbeidet med innovasjon i offentlig sektor.*

DFØ har på bakgrunn av supplerende tildelingsbrev fra KDD til Digdir (14. mars 2022), samarbeidet med Digdir og DOGA om å utarbeide «Faglige råd om virkemiddelporteføljen for innovasjon i offentlig sektor». De faglige rådene som er gitt til departementet er i hovedsak knyttet til 1) hvordan man skal få til et utvidet samarbeid med flere sentrale virkemiddelaktører på innovasjonsområdet og 2) å videreutvikle virkemiddelporteføljen på en måte som gir bedre sammenheng mellom virkemidlene ut fra brukerens behov. Videre gis det råd om hvordan virkemiddelporteføljen bør

¹⁶ DFØ rapport 2022:4 – Hvor går regional stat? Erfaringer med funksjonsbasert organisering i statlige etater.

innrettes for å understøtte særskilte satsninger mot politiske mål, og hvordan et samarbeid mellom virkemiddelaktørene Digdir, DOGA og DFØ kan innrettes.

Vi har også utarbeidet egne fagsider på Arbeidsgiverportalen om hvordan ledere kan arbeide for å skape kultur for innovasjon. Målgruppen for dette kompetansetilbudet er primært mellomledere. Fagsidene presenterer blant annet ulike lederpraksiser for å skape kultur for innovasjon. I tillegg presenteres metoder og verktøy for å drive innovasjonsprosesser, fagartikler og lederhistorier om arbeid med innovasjon i praksis. Kompetansetilbudet har tatt utgangspunkt i modellen som er brukt i Meld. St. 30 (2019-2022) *En innovativ offentlig sektor – Kultur, ledelse og kompetanse*.

Tillitsreform

- *DFØ skal bidra i Kommunal- og distriktsdepartementets koordinerings- og pådriverarbeid med tillitsreformen. Oppdraget er tredelt: 1) tilrettelegge eget fagstoff som kan være nyttig for ledere og medarbeidere i arbeidet med å gjennomføre tillitsreformen, 2) utarbeide et notat som oppsummerer erfaringer og læring fra andre tillitsreformer i Norge og andre nordiske land og 3) gi faglige innspill til aktuelle utfordringer og problemstillinger det bør arbeides videre med i tillitsreformen.*

DFØ har i 2022 utviklet en nettside på Statens arbeidsgiverportal som inneholder fagstoff om tillitsarbeid i praksis gjennom ledelse, kompetanseutvikling, partssamarbeid og innovasjon. Målgruppen for siden er ledere og andre som jobber med HR i staten.

Vi har også laget en kunnskapsstatus og et oppsummerende notat, hvor vi har sammenstilt erfaringer knyttet til tillitsreform i Danmark, Sverige og Norge. Lærdommene vil være et utgangspunkt for å vurdere og problematisere hvordan det videre arbeidet med tillitsreformen i Norge kan innrettes på en god måte. Dette vil vi komme tilbake til i del 3 av oppdraget, som blir levert i 2023.

Veiledning for departementenes oppfølging av EØS-arbeid i styringsdialogen

- *DFØ skal utvikle et veiledningstilbud som kan støtte departementenes arbeid med å følge opp underliggende etaters EØS-arbeid i styringsdialogen.*

DFØ har i 2022 utarbeidet veiledning innenfor etatsstyring, med EØS som tematikk. I prosessen med å utvikle veiledningen har vi brukt tjenestedesign og lagt vekt på brukerinvolvering, blant annet gjennom intervjuer og brukertesting. Arbeidet har så langt resultert i en digital veileder som blant annet består av sjekklister, fagartikler og eksempler.

Bedre beslutningsgrunnlag i saker om objekt- og infrastruktursikkerhet

- *DFØ skal i samarbeid med Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) følge opp et oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet (JD), Forsvarsdepartementet (FD) og Finansdepartementet (FIN) om å utvikle en veileder til utredningsinstruksen og kriterier for vurdering av satsingsforslag i saker om forebyggende objekt- og infrastruktursikkerhet.*

NSM har vært prosjektleder for oppdraget, mens DFØ har bistått med prosjektmedarbeider. Det ble opprettet en styringsgruppe i forbindelse med utarbeiding av veilederen, som besto av representanter fra JD, FD og FIN. Videre ble det opprettet

en referansegruppe bestående JD, KDD, FD, Statsbygg, Forsvarsbygg, DSS, e-helse og konsultentselskapet Menon.

Prosjektgruppen leverte et endelig utkast til veileder, som var første del av oppdraget, innen avtalt frist i juni 2022. Det ble avholdt et møte i styringsgruppen for å diskutere veiledningsutkastet og endringsforslag fra styringsgruppen. Videre arbeid med veilederen er satt på vent inntil videre siden NSM ikke har kunnet prioritere ferdigstilling av veilederen. Det samme gjelder for andre del av oppdraget, som går ut på å utarbeide kriterier for satsningsforslag i saker om forebyggende objekt- og infrastrukturens sikkerhet.

Kunnskapsgrunnlag om flerårig styring

- *DFØ skal utarbeide et kunnskapsgrunnlag om hvordan departementene ivaretar et flerårig perspektiv i styringen av underliggende etater. Kunnskapsgrunnlaget skal inneholde en kartlegging av status og identifiserte muligheter og utfordringer i arbeidet med flerårig styring av etatene. DFØ skal også gi en oversikt over eksisterende veiledningstilbud på området, og vurdere behov for nye tiltak.*

DFØ har kartlagt hvordan departementene praktiserer et flerårig perspektiv i styringen av underliggende etater. Kartleggingen viser at det flerårige perspektivet ivaretas gjennom de faste årlige styringsdokumentene og styringsdialogen, men at flerårige og strategiske samtaler også er tema i fagdialogen. Samtidig viser kartleggingen at virksomhetene i mindre grad enn departementene opplever at det flerårige perspektivet er tema i styringsdialogen. Virksomhetene ser også flere hindringer knyttet til flerårige prosjekter. Undersøkelsen viser at det er særlig utfordrende å styre sammen, på tvers av departementsområder/virksomhetsområder, i et flerårig perspektiv og at digitaliseringsprosjekter er ekstra krevende. Kartleggingen viser at det er behov for bedre informasjon om regelverk og budsjettfullmakter, samt erfaringsutvekslinger og eksempler på flerårig styring.

«Arbeidsgiverstrategi (2020-2023) for det statlige tariffområdet

- *DFØ skal i samarbeid med Kommunal- og distriktsdepartementet være en sentral pådriver for å følge opp arbeidsgiverstrategien for 2020-2023. Mål og tiltak innen de tre temaområdene skal være førende for DFØs tjenestetilbud i strategiperioden.*

Temaområde 1: Endring og omstilling

Mål: Statlige virksomheter har høy endringskapasitet og gjennomfører gode omstillingsprosesser

DFØ har i 2022 blant annet produsert e-kurset Digital transformasjon, fagsider om kultur for innovasjon og fremtidens arbeidsliv (utviklet av KDD). Vi har også forbedret tjenesten erfaringsrommet på Statens arbeidsgiverportal. Der kan ansatte i staten tilby å dele sin kompetanse, eller få forslag til hvem de kan kontakte for å få erfaring fra andre i staten.

Temaområde 2: Kompetanse

Mål: Statlige virksomheter møter fremtidens kompetansebehov

I 2022 har vi utviklet ulike brukerrettede tilbud som skal støtte virksomhetene i å møte fremtidens kompetansebehov. Vi er også i gang med å utvikle et kompetansetilbud innen grunnleggende forvaltningskompetanse, som vil bli ferdigstilt i 2023. En kurskatalog som viser en samlet oversikt over relevante kompetansetilbud for statlige virksomheter, inngår som en del av vår åpne læringsplattform. Vi har dialog med DSS, KDD og FIN for å sikre gjenbruk av DFØs kurstilbud i Departementsakademiet. OK stat har utviklet verktøykasse for faglige ledere til lærlinger, og et kartleggingsverktøy kalt "Kan vi ha lærling?" til virksomheter for å kartlegge i hvilke av OK stats ni fag de kan tilby læreplass i. Det er utviklet fagsider på Statens arbeidsgiverportal for å støtte virksomheter som ønsker å ha studenter i praksis (utviklet av KDD).

I 2022 har vi også arbeidet for å øke bruken av våre kompetansetjenester, der vi har satset spesielt på sosiale medier. Vi vil fortsette å markedsføre våre tilbud da brukerinnsikt viser at det fortsatt er mange i forvaltningen som ikke er kjent med tilbudene til DFØ. Manglende kjennskap til våre kompetansetjenester øker sannsynligheten for at virksomheter kjøper kompetansetjenester i markedet heller enn å bruke våre tilbud kostnadsfritt.

Temaområde 3: Tydelig arbeidsgiver

Mål: Statlige virksomheter har ledere som er kompetente og tydelige i arbeidsgiverrolle

I 2022 har vi utviklet ulike brukerrettede tilbud som bidrar til å nå målet.

Vi tilbyr e-læring som "Arbeidsgiverrollen og medbestemmelse i omstilling" og egne fagsider om tillitsreformen. Vi har også utviklet en informasjonspakke til KDD om arbeidsgiverrollen til støtte for nye virksomhetsledere, og til bruk på ulike arenaer hvor KDD møter arbeidsgivere i staten.

Brukerinnsikt og bruk av DFØs tjenester viser at ledere er opptatt av å finne gode løsninger i den hybride arbeidshverdagen etter pandemien. DFØ har god kontakt med KDD og oppdaterer Statens arbeidsgiverportal ved justeringer i lov- og avtaleverk.

Kompetansetilbud til ledere i staten

- *DFØ skal videreutvikle sitt kompetansetilbud til ledere i staten i tråd med anbefalingene gitt i rapportene «Helhetlig plan for DFØs utviklingstilbud til ledere i staten» og «Styrking av arbeidsgiverstøtte». Utviklingstilbudet skal dekke ulike målgrupper av ledere og benytte formålstjenlige virkemidler for kompetanseutvikling til disse målgruppene.*

Som en oppfølging av rapporten «Helhetlig plan for DFØs utviklingstilbud til ledere i staten», har DFØ i 2022 utviklet og tilgjengeliggjort flere tiltak til ledere i staten.

«Ny som leder i staten» er et digitalt tilbud til nye ledere i staten. Tilbudet er modulbasert, og gir nye ledere en innføring i rammene for styring og ledelse i staten, hverdagsledelse og hvordan de kan utvikle et fremsynt og utviklingsorientert lederskap. Tiltaket ble lansert i 2021, men videreutviklet og ferdigstilt i 2022. Ved utgangen av året hadde nærmere 1 000 ledere tatt hele eller deler av kurset, fordelt på omtrent 100 ulike virksomheter.

E-læringskurset «Arbeidsgiverrollen og medbestemmelse i omstilling» er et tilbud til mellomledere i staten. Utviklingen er finansiert av HTA-midler (hovedtariffavtalene). Kurset tydeliggjør leders rolle og handlingsrom i omstilling, gir en god oversikt over regelverk, partssamarbeid og ulike roller og ansvarsområder i statlige virksomheter.

Med bakgrunn i «En innovativ offentlig sektor – kultur, ledelse og kompetanse» (Meld. St. 30 2019-2020), har DFØ utviklet et tilbud til ledere i staten. Å skape kultur for innovasjon i staten er et stort arbeid, men et viktig premiss for å få dette til er at ledere i staten må gå foran som rollemodeller. Som støtte i dette kulturarbeidet har DFØ lansert fagsider på Arbeidsgiverportalen, som gir ledere verktøy, læringsressurser, faglig påfyll og innsikt i erfaringer fra andre ledere.

Program for toppledergrupper ble avsluttet i 2022. I løpet av programperioden, som startet opp med en pilot i 2015, har 62 ledergrupper deltatt med til sammen 487 deltakere. Toppledere i staten er en viktig målgruppe for DFØ. Høsten 2022 startet DFØ derfor opp arbeidet med et nytt tilbud til toppledere i staten, «Topplederforum». Tiltaket er i tidlig utviklingsfase, der vi blant annet har gjennomført en behovskartlegging i målgruppen. Tilbudet vil bli lansert våren 2023.

Arbeidsgiverstøtte

- *DFØ skal styrke arbeidsgiverstøtten med digitale verktøy.*

Brukere av arbeidsgiverstøtten vil i 2023 få bedre verktøy til å stille faglige spørsmål til Statens arbeidsgiverstøtte. Vi gikk over til et nytt system for kunderelasjonshåndtering (CRM) i november 2022, som både gir en bedre brukeropplevelse og økt funksjonalitet i vår saksbehandling. Vi har også videreutviklet erfaringsrommet der statlige ledere kan dele innsikt og erfaringer. Erfaringsrommet har både fått nytt design og ny funksjonalitet. Gjennom denne oppdateringen ønsker vi å motivere flere til å bruke erfaringsrommet. Videre har vi blant annet optimalisert søkefunksjonen i arbeidsgiverportalen og utviklet en bookingløsning for å avtale møter med Statens arbeidsgiverstøtte.

Brukerne vil også finne fagsider på Statens arbeidsgiverportal ved globalt søk da vi har etablert støtteverktøy for dette. Videre har vi forbedret mulighetene for måling av bruk av arbeidsgiverportalen slik at vi kontinuerlig kan forbedre tjenestene våre, og vi har forbedret brukernes opplevelse av fagsidene ved å gjøre det visuelle uttrykket bedre. Brukerne får bedre og tydeligere lenking til Statens personalhåndbok. Vi har også samarbeidet med KDD om hvordan tilgjengeliggjøringen av Statens personalhåndbok (SPH) kan videreutvikles.

Utredet, men ikke utviklet

Vi har utredet, men besluttet å ikke utvikle, tre av forslagene som lå i grunnlaget for videreutvikling av arbeidsgiverstøtte. Disse er henholdsvis chatbot, en digital arena for erfaringsdeling mellom toppledere og utvikling av “min side” på arbeidsgiverportalen. Vi konkluderte med at chatbot ikke er et hensiktsmessig verktøy som dekker brukernes behov for støtte og veiledning på arbeidsgiverområdet. Et slikt tilbud ville dessuten medført behov for ny fagkompetanse i DFØ og høye kostnader til drift og vedlikehold. Vår brukerkartlegging viste at toppledere ønsker arenaer hvor de kan treffe hverandre fysisk, ikke digitalt.

Kompetansetilbud til medarbeidere i staten

- *DFØ skal videreutvikle sitt kompetansetilbud i tråd med anbefalinger gitt i rapporten «Tverrgående kompetansebehov for medarbeidere i staten». DFØ skal også utvikle et samlet kompetansetilbud i grunnleggende forvaltningskompetanse. I tillegg skal DFØ revidere sitt digitale kompetansetilbud i tråd med oppdaterte brukerbehov, faginnslukt og lov- og avtaleverk.*
- *DFØ skal bidra til at eksisterende kompetansetiltak gjøres kjent i forvaltningen, og legge til rette for at virksomhetene kan ta kompetansetilbudene i bruk i tråd med egne behov for kompetanseutvikling. Som en del av dette arbeidet skal DFØ utarbeide og tilgjengeliggjøre en samlet oversikt over tverrgående kompetansetilbud i staten.*

I henhold til behov adressert i rapporten «Tverrgående kompetansebehov for medarbeidere i staten» har vi startet arbeidet med å utvikle DFØ e-læringskurs i grunnleggende forvaltningskompetanse. Med grunnleggende forvaltningskompetanse mener vi basiskunnskap om statsforvaltningen og de rammer og føringer som er viktige for en god rolleforståelse som statsansatt. Leveransen blir to nye e-læringskurs, og det første som handler om grunnleggende forvaltningskompetanse blir lansert våren 2023. Samtidig lanserer vi en digital kunnskapstest som skal hjelpe statsansatte å måle sin forvaltningskunnskap, og implementeringsmateriell som støtte for at virksomhetene tar e-læringen i bruk. Høsten 2023 lanserer vi et e-læringskurs om saksbehandlerrollen. Som et resultat av ovennevnt rapport ble det videre adressert et behov for en oversikt over kompetansetiltak som tilbys av statlige virksomheter og universitets- og høyskolesektoren (UH-sektoren). Våren 2022 lanserte DFØ «Kompetansekatalogen», som er en samlet oversikt over tverrgående kompetansetiltak fra statlige virksomheter. Katalogen inneholder over 500 ulike digitale tilbud. Eksempelvis nettkurs, veiledere/verktøy, fagsider, filmopptak av arrangementer og studiepoenggivende videreutdanning fra høyskolesektoren. Kompetansekatalogen er tilgjengelig for alle på Læringsplattformen.

På DFØs Læringsplattform ligger det 57 digitale åpne kurs der forvaltningen er målgruppe. I tillegg tilbyr DFØ Virksomhetsplattformen, som er en virksomhetsintern digital læringsplattform. I desember 2022 var det om lag 68 000 registrerte brukere på Læringsplattformen og om lag 78 000 brukere på Virksomhetsplattformen. Blant kurs rettet mot ledere er kursene i endringsledelse og digital transformasjon mest benyttet. Av de øvrige kursene er det kurs i ulike former for forvaltningskompetanse som er mest brukt, i tillegg til kurs i klarspråk og universell utforming.

For å få effekt ut av de digitale kompetansetjenestene vi tilbyr, er det helt avgjørende at statsansatte kjenner til tilbudene. Vi har erfart at tjenestene ikke er godt nok kjent, og har derfor i 2022 satt i gang en rekke tiltak for å markedsføre plattformen.

EUs webdirektiv (WAD) og WCAG 2.1 er nå en del av norsk rett. Regelverket gjelder for virksomheter i offentlig sektor og nye krav skal følges fra 1. februar 2023. Dette har konsekvenser for DFØs digitale kompetansetilbud. DFØ har i samarbeid med eksperter på universell utforming gjort en vurdering av egne e-læringskurs, og vil fremover arbeide for å gjøre disse tilgjengelig for alle.

Mobilitet i staten

- *DFØ skal med utgangspunkt i erfaringer fra ulike piloter som omfatter mobilitet i staten, anbefale og legge til rette for løsninger som bidrar til økt mobilitet og samordning i staten.*

DFØ gjennomførte i 2022 «Oppdragslaboratoriet», som inngår i vårt arbeid knyttet til mobilitet, innovasjon og nye arbeidsmåter i forvaltningen. Formålet med Oppdragslaboratoriet var å teste ut hvordan forvaltningens grundige og mer tradisjonelle arbeidsmåter kunne suppleres med nye og mer utforskende metoder. Tiltaket ga deltakerne økt kompetanse for å lykkes med samarbeid på tvers av sektorer og fagområder. 25 medarbeidere fra 13 ulike departementer deltok. Erfaringer fra Oppdragslaboratoriet ble avslutningsvis oppsummert i et erfaringsnotat.

DFØ har høsten 2022 utlyst en StartOff-konkurranse for å utvikle en digital løsning for kompetanseutveksling mellom statlige virksomheter. Dette er det første prosjektet DFØ selv utlyser gjennom ordningen StartOff, og vil gi oss god læring og erfaring med egne tjenester. For å oppnå økt mobilitet i staten trenger vi en teknisk løsning som forenkler koblingsarbeidet mellom virksomhetene, og som kobler virksomhetenes behov opp mot relevant kompetanse hos medarbeidere i staten. Prosessen er i gang, og vil fortsette ut våren 2023.

Inkludering og mangfold

- *DFØ skal med utgangspunkt i tidligere arbeid innen mangfold og inkludering, markedsføre og videreutvikle tiltak for å sikre en god og inkluderende rekrutteringspraksis i statlige virksomheter. Likebehandling av kandidater med flerkulturell bakgrunn skal vektlegges.*
- *I den videre utviklingen av eksisterende tiltak rettet mot statlige virksomheter skal inkludering og mangfold vektlegges. Dette gjelder blant annet i videreføringen av traineeprogrammet og lærlingesatsingen i staten.*

Fra 2022 ble traineeprogrammet i staten, for personer med nedsatt funksjonsevne og/eller hull i CV-en, lagt om ved at virksomhetene selv organiserer tiltaket. DFØ tilbyr fagsider og e-kurs til statlige virksomheter, og Statens arbeidsgiverstøtte bistår ved å svare på spørsmål. 18 stillingsutlysninger ble publisert på arbeidsgiverportalen. I og med at virksomhetene ikke lenger plikter å rapportere til DFØ kan det være flere rekrutteringer som er blitt gjort. DFØ har informert om ordningen på flere arenaer, blant annet i et eget informasjonsmøte og på ulike samlinger i regi av NAV.

DFØ har presentert e-læringskurset i mangfoldsrekruttering på flere arenaer der statlige arbeidsgivere har deltatt. E-kurset er rettet mot ledere og gir dem kunnskap og verktøy slik at de kan rekruttere mangfoldig, og ikke la ubevisste holdninger påvirke rekrutteringsprosessen. Videre har DFØ også i 2022 arrangert webinar med tema inkludering og mangfold.

DFØ er med i mangfoldsnettverket i staten. I tillegg til å ha ordinære møter i nettverket ble det i 2022 arrangert en samling for virksomhetenes toppledere. Her presenterte DFØ sine tiltak og verktøy som tilbys statlige arbeidsgivere i arbeidet med inkludering og mangfold.

Data om ansettelsesforhold og lønn i staten

- *DFØ skal etablere en løsning for data om ansettelsesforhold og lønn i staten til bruk i arbeidet med lønnsoppgjørene og analyser. Løsningen skal utvikles i samråd med Statistisk sentralbyrå, med Kommunal- og distriktsdepartementet og hovedsammenslutningene som premissleverandører. Oppdraget er en videreføring av DFØs utredning fra 2021.*

Som del av meglingsresultatet i det statlige hovedtariffoppgjøret 2020 ble det enighet mellom partene om å etablere et bedre tallgrunnlag for ansettelsesforhold og lønn i staten. Oppdraget ble gitt til DFØ i tildelingsbrevet for 2021 og utredningen ble levert i august 2021. Utredningens overordnede formål var å levere forslag til hvordan det kunne utarbeides bedre tallgrunnlag for lønnsoppgjøret i staten og legge til rette for at forvaltningen kan benytte seg av nevnte informasjon. Arbeidet med systemløsningen ble påbegynt så snart oppdraget ble gitt til DFØ. DFØ gjorde manuelle uttrekk og oversendte data fra 2021 i april 2022.

Utviklingsprogram for statsforvalternes ledergrupper

- *DFØ skal etablere et utviklingstilbud for toppledergruppene hos statsforvalterembetene. Tilbudet skal ta utgangspunkt i DFØs forslag fra 2021. Programmet skal starte i januar 2022 og avsluttes i løpet av 2023.*

DFØ har i 2022 tilbudt et utviklingsprogram for statsforvalterne og deres ledergrupper. Programmet, «Vidsyn», består av tre moduler, innsyn, utsyn og fremsyn. 260 ledere fordelt på elleve toppledergrupper fra ti embeter deltar. De to første modulene som ble gjennomført i 2022 handlet om ledergruppene, deres embete og eget lederlag, i tillegg til fagmoduler over temaene tillitsbasert styring og ledelse, bærekraft og digital transformasjon. Tredje og siste modul er under utvikling og vil blant annet se til kunnskapsgrunnlaget i DFØ-rapporten «Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen». Programmet strekker seg over 1,5 år, og blir sluttført våren 2023. Dette er et stort og ressurskrevende prosjekt, og DFØ har derfor valgt å samarbeide med det private markedet for å gjennomføre prosjektet.

Evaluering av statsforvalterstrukturen

- *DFØ skal evaluere oppnådde resultater av den nye statsforvalterstrukturen som ble innført fra 2019. Evalueringen skal gjennomføres med involvering av berørte aktører, både kommuner, fylkeskommuner og statsforvaltere.*

DFØ har evaluert statsforvalterstrukturen i DFØ rapporten 2022:5¹⁷. I perioden 2016 til 2019 gikk vi fra å ha 18 til ti statsforvalterembeter. DFØs undersøkelse viser at dagens statsforvalterstruktur fungerer godt og at sammenslåingene har hatt en positiv innvirkning på hvordan statsforvalteren ivaretar sine ulike roller. Tydeligst kommer dette til uttrykk for statsforvalteren som rettssikkerhetsinstans. DFØ finner få grunner til at fylkeskommunens inndeling bør definere statsforvalterens inndeling. Tilgang på kompetanse og muligheter for å utvikle solide fagmiljøer er viktigere for statsforvalterens oppgaveløsning enn sammenfallende inndeling med fylkeskommunen.

¹⁷ DFØ rapport 2022:5 Færre og bedre – en evaluering av statsforvalterstrukturen.

Ny strategi for departementsfellesskapet

- *DFØ skal bistå Kommunal- og distriktsdepartementet i oppfølgingen av den nye strategien for departementsfellesskapet innenfor følgende områder:*
- *Bidra i oppfølgingen av forsøket med kjernegrupper, og dokumentere og oppsummere erfaringer i en rapport til departementet.*
- *Være hovedansvarlig for en midtveisvurdering av målområde 1 i strategien, «Mer samordnet utvikling og gjennomføring av politikk». Evalueringen skal planlegges og gjennomføres i samråd med departementet.*

DFØ har bistått KDD som hadde ansvaret for å følge opp og vurdere den innledende fasen i forsøket med kjernegrupper. Notat om den innledende fasen ble skrevet av KDD med bistand fra DFØ og ferdigstilt i juni 2022. DFØ tok i mai 2022 over ansvaret for å følgeevaluere forsøket videre fram mot sommeren 2024. Statusrapport skal leveres juni 2023. Det er etablert fem kjernegrupper som vil inngå i evalueringen: Utsatte barn og unge, kunnskap i kriser, kompetanse i staten og departementene, grønn omstilling og klima og vann- og avløp. Sistnevnte ble etablert som en kjernegruppe høsten 2022.

DFØ vil i 2023 gjøre en midtveisvurdering av målområde 1 i strategien for departementsfellesskapet «Gode hvor for oss. Best sammen». Følgeevalueringen av forsøket med kjernegruppene vil utgjøre et sentralt grunnlag for denne vurderingen.

Faglig bistand til Departementsakademiet

- *DFØ skal gi faglig bistand til Kommunal- og distriktsdepartementet i opprettelsen av et departementsakademi.*

DFØs bidrag til Departementsakademiet har vært tema i dialogen med FIN og KDD. Vi har også hatt god dialog med fagrådet og prosjektgruppen for Departementsakademiet. Vi er enige om viktigheten av å koble eksisterende læringsressurser fra DFØ til Departementsakademiet samt å sikre gjenbruk av elementer i kompetanseutviklingstiltak når dette er hensiktsmessig. Begge deler for å sikre effektiv ressursbruk og unngå at det utvikles nye tilbud som allerede finnes. Selv om våre kompetansetilbud ikke kun har ansatte i departementene som målgruppe, vil mange av våre tilbud også treffe deres behov. I 2022 har vi blant annet vurdert undervisningsopplegg om utredningsinstruksen og gode beslutningsgrunnlag for departementsansatte. Vi har også hatt dialog om utvikling av lederutviklingstiltak og nye arbeidsformer. Dette er temaer som vil bli drøftet videre med KDD og FIN i 2023.

3.3.9 Oppdrag i supplerende tildelingsbrev

DFØ har i supplerende tildelingsbrev nr. 3 fått følgende tilleggsoppdrag:

Gjennomgang av Politidirektoratet

- *DFØ har fått tildelt 1,4 millioner kroner for å vurdere følgende områder i Politidirektoratet (POD): 1) Om organisering, virksomhetsstyring og arbeidsmåter er hensiktsmessig, 2) om enkelte av PODs oppgaver bør fordeles til Justisdepartementet (JD), særorganer eller politidistrikter og 3) omfanget av PODs beslutningsmyndighet. DFØ skal levere en sluttrapport til Justisdepartementet.*

På oppdrag fra JD foretar DFØ en gjennomgang av POD. Oppdragsgiver ønsker at evalueringen i størst mulig grad skal gjennomføres på samme måte som Difis evaluering av POD fra 2013. Det gir mulighet til en viss sammenligning. I 2022 har vi gjennomført en omfattende datainnsamling, og avholdt ett møte med referansegruppen som departementet har oppnevnt. Rapporten ble levert til JD i mars 2023.

3.3.10 Andre tiltak på området

Følgeevaluering av nærpolitireformen

Siden oppstart av reformen har DFØ levert fem statusrapporter og en egen rapport om kultur, holdninger og ledelse. I desember 2022 ble prosjektet avsluttet med en vurdering av resultater og effekter av reformen (DFØ-rapport 2022:6). Vårt inntrykk er at både departementet og politiet har hatt nytte av våre funn, vurderinger og anbefalinger som grunnlag for videre utvikling av politiet gjennom hele evalueringsperioden.

Utvikling i antall ansatte i statsforvaltningen

DFØ har som del av instruksen fra Finansdepartementet i oppgave å levere kunnskapsgrunnlag om utvikling i antall arbeidsforhold i statsforvaltningen. DFØ gjennomførte i 2022 en ny kartlegging av utviklingen i antall ansatte i statsforvaltningen, basert på statistikk fra SSB og vår egen undersøkelse. Resultatene er tilgjengelige på DFØs nettsider om nøkkeltall og statistikk. Hensikten er å gi en oversikt over utviklingen i antall arbeidsforhold i staten, med formål om å sikre et godt faktagrunnlag for videre planlegging av statlig organisering og fordeling av personressurser.

Internasjonalt arbeid

DFØs analyse- og kompetansemiljø har i 2022 hatt utstrakt samarbeid med OECD på mange ulike arenaer, og deltar også i EUPAN (European Administration Network).

DFØ inngikk i 2020/21 et samarbeid med OECD om en studie av tillit til offentlige institusjoner i Norge. Rapporten fra dette studiet, «Drivers of trust in public institutions in Norway», ble publisert i 2022. Dataene fra DFØs innbyggerundersøkelse inngikk i dette studiet og i en OECD-rapport som sammenlignet tillitsnivåene i 22 OECD-land. DFØ har videre fasilitert og deltatt i flere workshops for OECD. Vi har også bidratt tungt inn i datainnsamling til Government at a Glance, OECDs flaggskip-publikasjon om offentlig forvaltning. DFØ har også bidratt til OECD-arbeid knyttet til policyevaluering og regulatory policy committee.

Deltakelse i OECDs Regulatory Policy Committee

DFØ har ansvaret for oppfølgingen av OECDs Regulatory Policy Committee (RPC), herunder å ivareta rollen som ansvarlig koordinator for Norges medlemskap i denne komiteen (jf. punkt 3.5 i instruksen for DFØ). DFØ har opprettet en referansegruppe bestående av representanter fra våre samarbeidspartnere fra Nærings- og fiskeridepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Utenriksdepartementet, Finansdepartementet, Regelrådet og Digitaliseringsdirektoratet. Formålet med referansegruppen er å koordinere våre

innspill til dokumenter som behandles i komiteen og for å diskutere relaterte problemstillinger knyttet til reguleringsarbeid.

Et viktig siktemål med deltakelse i komiteen er å vurdere hva Norge kan lære av andre land og spre erfaringer og kunnskap om arbeidet i denne OECD- komiteen. DFØs deltakelse i komiteen er for øvrig en kilde til å videreutvikle vårt kompetansetilbud. Vi har opprettet en egen nettside med informasjon om arbeidet i komiteen.

Nye anbefalinger fra OECD om evaluering

DFØ har deltatt i OECDs Policy Evaluation Expert Group, som i juli 2022 vedtok nye anbefalinger for bruk av evaluering i offentlig sektor (Recommendation on Public Policy evaluation) (jf. kapittel 3.3.1, Styringsparameter: Brukernes tilfredshet med DFØs tjenester innenfor regelverksforvaltning).

3.3.11 Vurdering og analyse av utviklingen for hovedmål 3: Statsforvaltningen bygger på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og ledelse

Gjennom 2022 har vi videreutviklet våre tjenester innenfor styring, organisering og ledelse. Vi har styrket virkemiddelbruken ytterligere innenfor våre kompetansetjenester og vi har gjort det enklere å bruke våre data. Videre har vi lagt vekt på tiltak for å øke bruken av og kjennskapen til våre tjenester. Vi har god oppslutning omkring våre ulike kompetansetiltak og vi opplever også økende respons på våre innlegg i sosiale medier.

Gjennom våre analyser, evalueringer og områdegjennomganger bidrar vi til at statsforvaltningen bygger på kunnskap og legger vekt på gode beslutningsgrunnlag. Vi arbeider for at kunnskap gjøres tilgjengelig og kjent, både gjennom nye digitale tjenester som Kunnskapsdokumenter i offentlig sektor (se kapittel 3.3.4, «Styringsparameter: Bruk av, og brukertilfredshet, med DFØs kompetansetjenester»), og ved å tilgjengeliggjøre kunnskap og data via våre nettsider. Samtidig ser vi at analysene våre ofte blir brukt også lang tid etter at de er publisert. Et godt eksempel på det er NOU 2023:6 Finanstilsynet i en ny tid – ny lov om Finanstilsynet, som har brukt tidligere Statskonsult- og Difi-rapporter helt tilbake til 2004. Tilsvarende ser vi at våre analyser aktivt ble brukt inn i arbeidet med ny forvaltningslov (NOU 2019:5).

Å sikre at våre tjenester er kjent, at de brukes og at vi utvikler tilbud som er til nytte for forvaltningen er et arbeid vi prioriterer høyt. Siden vi løpende måler bruk og tilfredshet med våre tjenester og analyser, mener vi det er belegg for å si at våre virkemidler bidrar til økt kompetanse og bedre beslutninger. Samtidig er det vanskelig å måle den faktiske effekten av våre ulike tiltak.

I 2022 har DFØ levert en langsiktig plan for videreutvikling av økonomiregelverket (se kapittel 3.3.1, «Styringsparameter: Brukernes tilfredshet med DFØs tjenester innenfor regelverksforvaltning»). Planen skal understøtte den videre utviklingen av regelverket, slik at den igjen kan støtte forvaltningsutviklingen med tanke på god styring, organisering og ledelse.

Vi arbeider løpende med en helhetlig utvikling av våre tjenester, slik at utredninger og analyser, forvaltning av regelverk og kompetansetjenester henger sammen til det beste for våre brukere. Vi har eksempelvis høstet gode erfaringer med en tverrfaglig tilnærming når vi arbeider med utredninger, analyser og områdegjennomganger. Dette har bidratt til mer helhetlige leveranser. Arbeidet med tillitsreformen, innovasjon og samordning er andre områder som krever en helhetlig tilnærming for at vi skal møte forventningene hos brukerne. Årskonferansen – en bedre stat, møteplassen for dem som er opptatt av god styring, organisering og ledelse i staten, er et annet eksempel på et tiltak hvor vi synes vi har lyktes med en helhetlig tilnærming til fagområdene. Samtidig erkjenner vi at det tar tid å oppnå faglige synergier. Dette er et langsiktig arbeid som vi også vil prioritere framover.

Å bidra til at ledere og ledelse i staten utvikles er viktig for den helhetlige utviklingen i forvaltningen. I 2022 har vi levert ulike kompetansetilbud til lederne i forvaltningen, alt fra digitale tilbud som kan brukes i den enkelte virksomhet, til omfattende lederutviklingsprogrammer på tvers av alle statsforvalterembetene. Lederne i forvaltningen vil være en prioritert målgruppe for DFØ også i årene som kommer. Lederne er viktige for å mobilisere potensialet for samordning på tvers av virksomheter og forvaltningsnivåer, og for å bidra til økt innovasjon og utvikling i forvaltningen.

Videre tror vi at behovet for kunnskap vil fortsette å vokse i årene som kommer. For DFØ vil det derfor være viktig å ha direkte tilgang til og å bruke den tilgjengelige kunnskap, både nasjonal og internasjonal. Vi ser behov for å styrke vårt samarbeid med andre relevante aktører, inkludert akademien.

DFØ har en viktig rolle i å dokumentere og analysere utviklingstrekk i forvaltningen. De siste årene har vi sett flere større sektorreformer som politireformen, domstolsreformen og universitets- og høyskolereform, samt endringer i kommunestruktur, regionstruktur og statsforvalterstruktur. Et fellestegn for disse endringene er strukturelle sammenslåinger til færre og større enheter. I tillegg har flere av de store etatene innenfor regional stat nå fjernet sitt regionale styringsnivå og blitt funksjonsorganisert.

DFØs evaluering av politireformen over flere år, statsforvalterstrukturen og regional stat viser at målene med endringer ofte er knyttet til sterkere fagmiljøer, likere praksis, økt kvalitet og mer effektiv tjenesteproduksjon. Rapporten «Hvor går regional stat?» viser at skrittvis og tilsynelatende små endringer i sum kan ha store virkninger for forvaltningen. Slike funn underbygger at det er nyttig med kunnskap om effekter av endringer i stort, og å se flere endringer i forvaltningen i sammenheng.

En konklusjon fra evalueringen av Difi i 2014 var at analysemiljøet burde følge tunge reform- og utviklingsprosjekter i forvaltningen tettere. Anbefalingen er blant annet fulgt opp gjennom at vi har følgeevaluert nærpolitireformen de siste seks årene. Følgeevalueringen viser at det har skjedd mye positivt i politiet, men at alle reformmålene ikke er nådd fullt ut. En av DFØs anbefalinger er at reformen må få tid til å virke og at det åpnes for kontinuerlig forbedring og justering, heller enn nye reformer. Den siste rapporten i serien ble levert høsten 2022 (se omtale i kapittel 3.3.10, «Andre tiltak på området».) Tilbakemeldingen fra både Justis- og beredskapsdepartementet og

politiet har vært at rapportene fra følgeevalueringen har vært nyttige og brukt i oppfølgingen av reformen og styringen av politiet.

I 2023 skal DFØ fortsette å understøtte utviklingen i forvaltningen, gjennom blant annet innspill til videre arbeid med tillitsreformen, bistand til Kommunal- og distrikstdepartementet i oppfølgingen av strategien for departementsfellesskapet og kartlegging av klagebehandlingen i staten. I forbindelse med Innbyggerundersøkelsen 2023 vil DFØ forsøke å kartlegge innbyggeres opplevelser av det offentlige tjenestetilbudet når de er avhengig av sammenhengende tjenester (livshendelser). Vi skal også videreutvikle nettsidene for nøkkeltall og statistikk om forvaltningen.

For at statlige virksomheter og forvaltningen skal utvikles basert på kunnskap og læring, er det viktig at departementer og forvaltningen etterspør og bruker DFØs fagmiljø. DFØ vil fortsette å formidle kunnskap om sentrale endringer og utviklingstrekk i forvaltningen.

Kompetansesenter for offentlig ressursbruk

Finansdepartementet har de seneste årene uttrykt en ambisjon om at DFØ skal bli et kompetansesenter for effektiv ressursbruk i forvaltningen. DFØ anser dette som en helt sentral oppgave fremover. Statsfinansene vil i økende grad komme under press, og forvaltningen, beslutningstakere og offentligheten vil trolig ha et økende behov for analyser og verktøy for å jobbe med bedre bruk av fellesskapets ressurser. DFØ bidrar til dette på en rekke måter.

Gode utredninger av statlige tiltak er en forutsetning for gode beslutninger og effektiv ressursbruk, der kostnad og nytte ved et tiltak er veid opp mot hverandre. Vi vil fortsette arbeidet med å legge til rette for gode beslutningsgrunnlag gjennom vår forvaltning av utredningsinstruksen og vår rolle som fagorgan for samfunnsøkonomiske analyser. I 2022 har vi i samarbeid med Finansdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Utenriksdepartementet arbeidet med en oppdatering av instruksen og tilhørende veiledning. Det er særlig erfaring med manglende ivaretagelse av EØS-regelverket som har vært utgangspunkt for revisjonen. I 2023 vil revidert instruks tre i kraft og tilhørende veiledning vil bli lansert. I 2023 vil vi også lansere ny veiledning for samfunnsøkonomiske analyser. Gjennom 2022 har vi jobbet med å videreutvikle veiledningen på området, med bred involvering fra resten av forvaltningen og konsulentmiljøer. Fremover vil vi jobbe med å gjøre ny veiledning kjent, og å videreutvikle kurs- og kompetansetilbudet vårt på disse områdene.

DFØ har siden 2021 bistått Finansdepartementet i arbeid med områdegjennomganger. Arbeidet fortsetter og vil bli forsterket videre fremover. DFØ har bistått i forarbeid til gjennomganger, vi har gjennomført kartlegginger, leder arbeid med spissede områdegjennomganger og hatt prosjektlederansvar for en områdegjennomgang. Vi har også utarbeidet metodedokumenter på området.

Vi opplever at det skjer mye læring fra gang til gang, og at både tilknyttede prosesser og verktøyet områdegjennomganger er i stadig utvikling.

3.4 Hovedmål 4: Offentligheten kan enkelt ta i bruk informasjon om resultater og ressursbruk i forvaltningen

DFØ gjennomfører flere aktiviteter som bidrar til å gi informasjon om statlig ressursbruk. Vi publiserer regnskapsinformasjon på statsregnskapet.no, og har egne nettsider som viser nøkkeltall og statistikk om ansatte og organisering i staten. I tillegg kartlegger vi antall ansatte i stats- og sentralforvaltningen, og gjennomfører undersøkelser, analyser og evalueringer som blant annet belyser ressursbruk og som publiseres på våre nettsider. DFØs tjeneste tilskudd.no gir blant annet informasjon om statlige tilskudd og tildelinger til frivillige organisasjoner, og bidrar også til å tilgjengeliggjøre kunnskap om statlig ressursbruk.

Våre oppdrag og utviklingsaktiviteter innenfor disse fagområdene framgår i omtalen under.

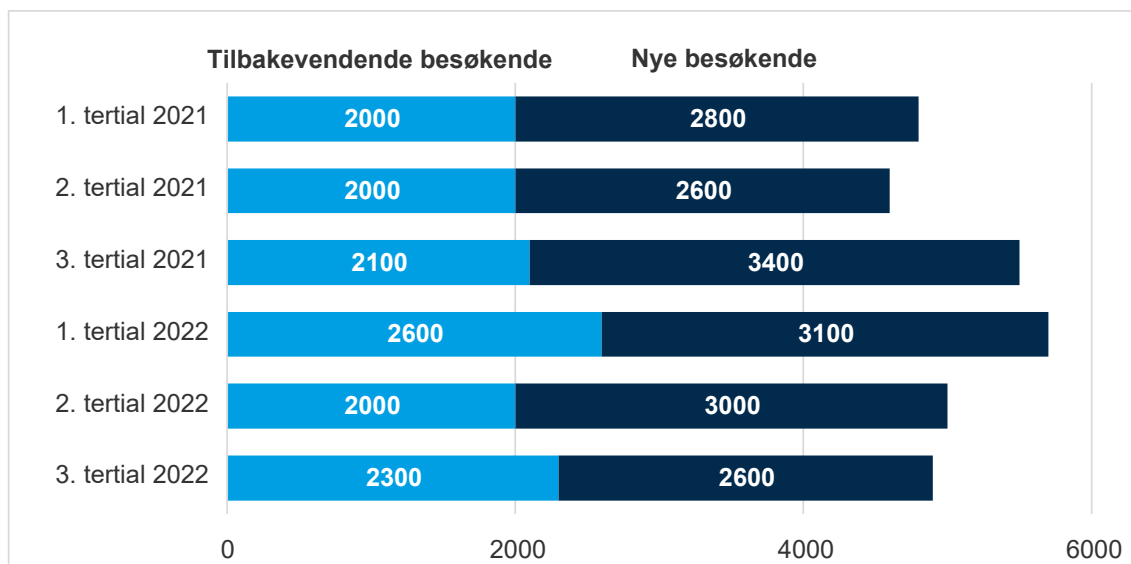
3.4.1 Styringsparameter: Brukertilfredshet med statsregnskapet.no og publiserte månedsregnskap på DFØs nettside

Vi vurderer at DFØ gjennom løsningen statsregnskapet.no har lagt godt til rette for at offentligheten har enkel tilgang til informasjon om statlig ressursbruk. Statsregnskapet.no er en åpen nettløsning hvor brukerne er anonyme.

Statsregnskapet.no er en av DFØs viktigste kanaler for informasjon om statlig ressursbruk til offentligheten. Selv om løsningen opprinnelig er utviklet med offentligheten som målgruppe, er den også relevant for statlige virksomheter. Løsningen gir nyttig innsikt i ressursbruk og sentrale nøkkeltall for virksomheter under ulike departementsområder. I tillegg gir løsningen også gode muligheter for visuell fremstilling av regnskapsinformasjon, både på aggregert nivå og på virksomhetsnivå. For å måle nytte av løsningen følger vi med på utviklingen i antall besøk og utviklingen i aktivitetsnivået. Også i 2022 har vi gjort en brukerundersøkelse om bruk og nytte av statsregnskapet.no.

Besøk på siden statsregnskapet.no ser ut til å ligge ganske stabilt fra 2021 til 2022, med en forsiktig økning på 5 prosent fra 14 921 i 2021 til 15 611 besøk i 2022.

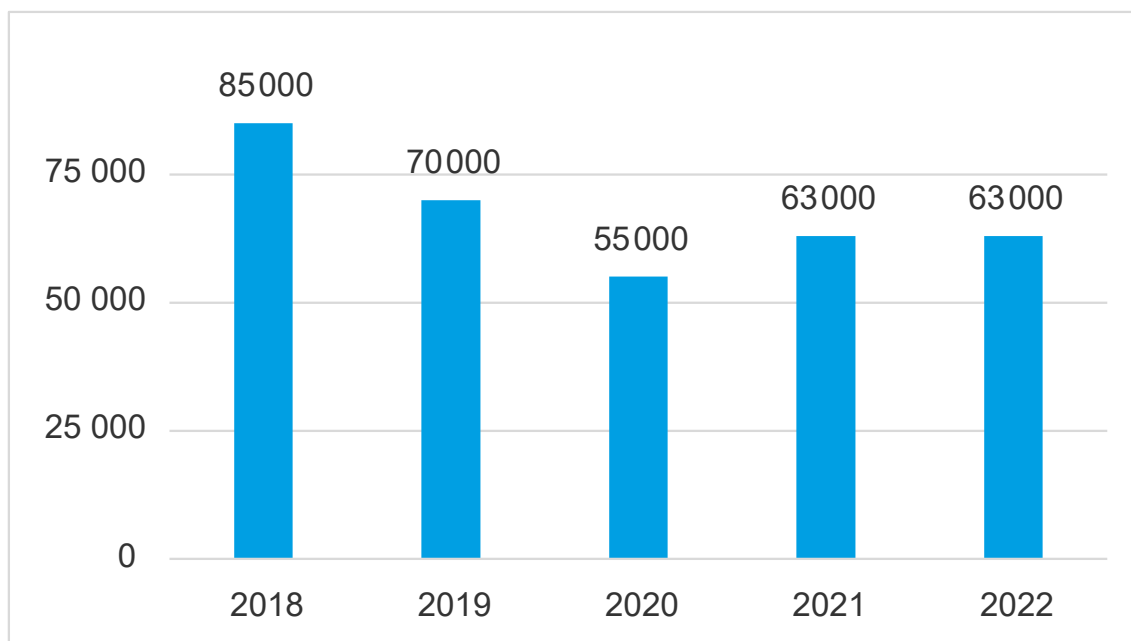
Figuren viser antall eksterne besøk fordelt på nye og tilbakevendende besøkende, på statsregnskapet.no i 2021 og 2022:

Kilde: Statistikk fra statsregnskapet.no.

Også aktivitetsnivået ser ut å være ganske stabilt, og holder seg på et nivå på om lag 63 000 handlinger (sidevisninger, nedlastinger, søk mm.)

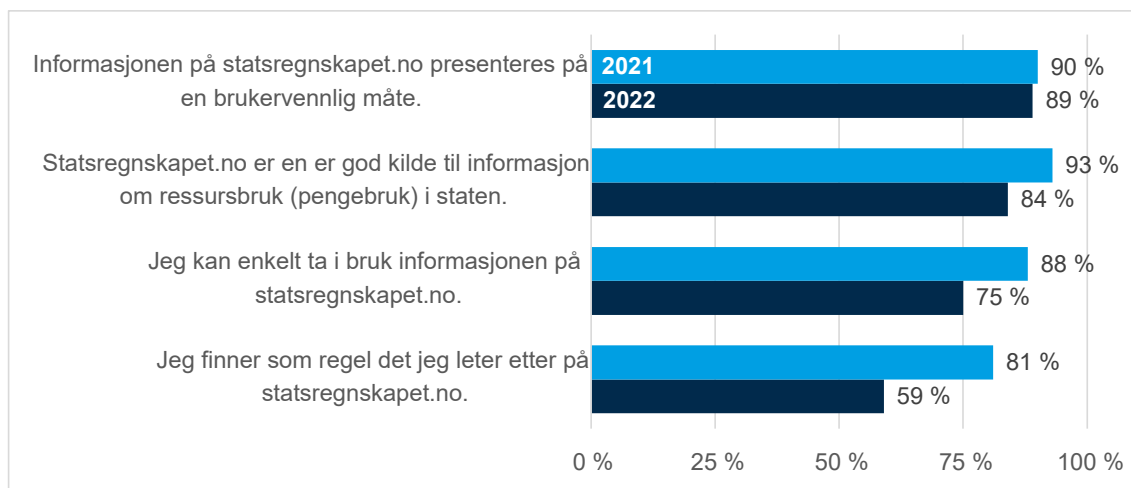
Figuren viser antall handlinger på statsregnskapet.no fra 2018 til 2022:

Kilde: Statistikk fra statsregnskapet.no.

DFØ har også i 2022 gjennomført en egen undersøkelse rettet mot brukere av statsregnskapet.no. Undersøkelsen er sendt til påmeldte og deltakere på kompetansetiltak, samt medlemmer av DFØs nettverk for virksomhetsstyring. Dette er et noe bredere utvalg enn for samme undersøkelse i 2021.

Figuren viser prosentandel av brukere som var enige i fire påstander om statsregnskapet.no:

Kilde: Brukerundersøkelse om bruk og nytte av statsregnskapet.no, gjennomført desember 2022. Prosentandel som svarte 4, 5 eller 6 på en skala fra 1 til 6, der 1 er «helt uenig» og 6 er «helt enig». Respondenter som ikke hadde noen formening, er holdt utenom. Antall respondenter varierte fra 54 til 60 i 2021 og 63 til 104 i 2022.

Jevnt over fremstår brukerne i denne undersøkelsen å være fornøyd med statsregnskapet.no, men det ser likevel ut til å være en nedgang sammenlignet med tilsvarende kartlegging fra 2021. Når vi ser på resultatene fra DFØs kunde- og brukerundersøkelse i 2022, svarte 52 prosent av respondentene at deres virksomhet har stor nytte av statsregnskapet.no. Tilsvarende andel i 2021 var 69 prosent. Videre svarte 74 prosent av respondentene at deres virksomhet har stor nytte av månedlige rapporter fra statsregnskapet. Tilsvarende andel i 2021 var 73 prosent. Oppsummert ser det ut til at bruken av statsregnskapet.no er ganske stabil, mens det ser ut til å være noe redusert brukertilfredshet sammenlignet med 2021.

Vi har lite informasjon som kan forklare nedgangen. Noe av forklaringen kan knyttes til et lavt antall respondenter i undersøkelsen (44 respondenter). Enkeltsvar kan derfor ha gitt stort utslag, og resultatet må derfor tolkes med forsiktighet. Resultatet skiller seg også fra en kartlegging blant brukerne av løsningen høsten 2021, der resultatene var meget positive. Tilbakemeldingene i kartleggingen viser at brukerne synes det er enkelt å ta i bruk informasjon, og at den presenteres på en brukervennlig måte. Brukerne oppgir også at statsregnskapet.no er en god kilde til informasjon om ressursbruk i staten. Vi mottok også innspill til mulig videreutvikling av løsningen som vi tar med oss videre. En hypotese som kan forklare de ulike resultatene mellom undersøkelsene kan være at respondentene i kartleggingen bruker løsningen mer jevnlig, kjenner den bedre og dermed også har et bedre grunnlag for å vurdere hvor fornøyd de er.

Vi tror at det fortsatt finnes et uutnyttet potensial for bruk av løsningen. Det har allerede vært gjort et godt arbeid med å gjøre løsningen kjent for media gjennom presentasjoner på SKUP konferansen og egne lynkurs for presse. I forbindelse med behandling av statsregnskapet i finanskomiteen, omtalte komiteen det gode arbeidet som gjøres med det norske statsregnskapet og henviste til den løpende publiseringen gjennom året på nettsiden statsregnskapet.no. I 2023 vil vi fortsette arbeidet med å gjøre løsningen bedre kjent som en nyttig kilde til informasjon om offentlig ressursbruk.

3.4.2 Andre tiltak på området

Tilskudd.no - Statlige tilskudd til frivillig organisasjoner

I 2022 har DFØ og Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD), sammen lansert løsningen tilskudd.no. Dette har vært et samarbeidsprosjekt mellom DFØ og KUD fra 2019-2022 som har fått midler fra medfinansieringsordningen for digitaliseringsprosjekter. Prosjektet inngår i arbeidet med en av de syv livshendelsene; «å starte og drive en frivillig organisasjon». Prosjektets to samfunns mål er at samfunnets ressurser brukes på en god, effektiv og transparent måte, samt å legge til rette for en sterk og uavhengig frivillig sektor.

Tilskudd.no gir oversikt over tilskuddsordninger som frivillige organisasjoner kan søke på. Her finnes også informasjon om tilskuddsmottakere og tildeling av tilskudd. Nøkkeltallene viser tildelt tilskudd fordelt på departementer, tilskuddsforvaltere, type tilskuddsmottakere og geografi.

Årlig utbetaler staten om lag en tredjedel av statsbudsjettet i tilskudd. Løsningen tilskudd.no skal gi bedre oversikt og kunnskapsgrunnlag om statlig tilskudd, og vil være en viktig digital grunnmur for videre digitalisering og deling av data på tilskuddsområdet. I 2022 har vi særlig arbeidet med å utvikle tjenesten, samle inn data fra tilskuddsforvalterne og hatt jevnlig brukerinvolvering med søkere.

KUDOS

De nye løsningene Kudos og Digitilskudd vil sammen med statsregnskapet.no gi et mer helhetlig bilde av ressursbruk og resultater i forvaltningen (se også omtale av Kudos i kapittel 3.3.4, "Styringsparameter: Bruk av, og brukertilfredshet med, DFØs kompetansetjenester»). Utvikling av tjenestene må sees i sammenheng. Videre arbeid med informasjonsforvaltning og standardisering, som igjen muliggjør deling og sammenstilling av data, er sentralt for å ta ut gevinstene av tiltakene.

3.4.3 Vurdering og analyse av utviklingen for hovedmål 4: Offentligheten kan enkelt ta i bruk informasjon om resultater og ressursbruk i forvaltningen

Vi vurderer at de tjenester og løsninger som DFØ leverer bidrar til å oppnå hovedmålet.

Statsregnskapet.no legger til rette for at offentligheten får informasjon om statlig ressursbruk. Bruken av løsningen ser ut til å være ganske stabil, og øker noe i 2022 (5 prosent). Inntrykket er at brukerne fortsatt opplever løsningen som nyttig, selv om resultatene for brukertilfredshet i 2022 er noe svakere enn i 2021. Andelen virksomheter som har stor nytte av månedlige rapporter fra statsregnskapet.no er fortsatt høy. DFØ vil i 2023 fortsette arbeidet med å gjøre løsningen bedre kjent som en nyttig kilde til informasjon om offentlig ressursbruk. Nettsidene for nøkkeltall og statistikk bidrar til å gi offentligheten informasjon om ansatte og organisering av staten. Vi vurderer at antall sidevisninger er tilfredsstillende, men vil følge med på bruken framover.

Publisering av våre rapporter og kartlegginger bidrar også til at informasjon om ressursbruk og resultater gjøres lettere tilgjengelig for offentligheten. Blant annet har vi

opplevd særlig stor interesse for kartleggingen av antall arbeidsforhold i staten, som også har resultert i en del mediedekning om temaet.

3.5 Resultatmatrise for styringsparametere

DFØ har i 2022 fire hovedmål. For hvert hovedmål er det satt egne styringsparametere med resultatmål.

Samlet sett vurderer vi at DFØ har oppnådd gode resultater, med unntak av to styringsparametere under hovedmål 1 og 4. Avvikene blir kommentert i avsnitt 3.5.1.

Matrisen viser oppnådde resultater for DFØs styringsparametere for hovedmålene i 2022:

Hovedmål 1: DFØs kunder har effektiv økonomistyring		
Styringsparameter	Resultatmål	Årsresultat
Kundenes vurdering av om DFØs økonomitjenester gir effektivitet og gevinster	på nivå med eller høyere enn året før: ≥ 75 pst.	58 pst.*1
Kundenes vurdering av om deres økonomiske data er lett tilgjengelig og gir god støtte i virksomhetsstyringen	på nivå med eller høyere enn året før: ≥ 74 pst.	67 pst.*1
Andel kunder som benytter SRS	like høy eller høyere enn året før: ≥ 25 pst.	30 pst.
Andel riktig lønn til riktig tid	100 pst.	100 pst.
Andel kunder på ny tjenestemodell (grunntjeneste)	høyere enn året før: > 70 pst.	70 pst.
Andel innrapportert regnskap fra DFØs kunder til statsregnskapet innen frist	100 pst.	100 pst.
Bruk av DFØs digitale løsninger	kvalitativ vurdering	Se omtale i kapittel 3.1.3
Hovedmål 2: Offentlig sektor gjennomfører effektive og bærekraftige anskaffelser som bidrar til å fremme innovasjon		
Styringsparameter	Resultatmål	Årsresultat
Grad av modenhet for bruk av digitale verktøy i offentlige anskaffelser	modenhetsindikator på nivå med eller bedre enn i 2020: $\geq 2,8$	3,0
Tilrettelagt gevinst av statlige felles innkjøpsavtaler	Mer enn året før: $> 232,1$ mill. kr.	273,8 mill. kr *2
Brukernes vurdering av om DFØs tjenester på anskaffelser gir effektivitet og gevinster	på nivå med eller bedre enn året før: ≥ 75 pst.	76 pst.*3
Hovedmål 3: Statsforvaltningen bygger på kunnskap, er utviklingsorientert og har god styring, organisering og ledelse		
Styringsparameter	Resultatmål	Årsresultat
Brukernes tilfredshet med DFØs tjenester innenfor regelverksforvaltning	≥ 80 pst.	82 pst.
Brukernes tilfredshet med tjenester innenfor betalingsformidling	≥ 80 pst.	89 pst.
Brukernes tilfredshet med tjenester innenfor rapportering til statsregnskapet	≥ 80 pst.	89 pst.

Bruk av, og brukertilfredshet med, DFØs kompetansetjenester	tilfredshet: ≥ 80 pst. bruk: *4	84 pst.
Bruk av, og brukertilfredshet med, tjenester innenfor arbeidsgiverstøtte	tilfredshet: ≥ 85 pst. bruk: *4	88 pst.
Oppdragsgiveres vurdering av bruk og nytte av DFØs rapporter og analyser	tilfredshet: ≥ 85 pst. bruk*4:	100 pst.
Antall lærlinger i staten	flere enn året før: > 223	225
Hovedmål 4: Offentligheten kan enkelt ta i bruk informasjon om resultater og ressursbruk i forvaltningen		
Styringsparameter	Resultatmål	Årsresultat
Brukertilfredshet med statsregnskapet.no og publiserte månedsregnskap på DFØs nettside:	statsregnskapet: ≥ 69 pst.	52 pst.*1
	månedsregnskap: ≥73 pst.	74 pst.

*1 Resultat fra DFØs kunde- og brukerundersøkelse. Se kommentar til avvik i kapittel 3.1.1, «Styringsparameter: Kundenes vurdering av om DFØs økonomitjenester gir effektivitet og gevinster», 3.1.2, «Styringsparameter: Kundenes vurdering av om deres økonomiske data er lett tilgjengelig og gir god støtte i styringen og 3.4.1, «Styringsparameter: Brukertilfredshet med statsregnskapet og publiserte månedsregnskap på DFØs nettside».

*2 Resultatet viser til økt tilrettelagt gevinstanslag for hele 2022. Økningen på 41,65 millioner kroner gjelder for tre nye avtaleområder som er inngått i 2022. Resultatmålet blir oppdatert årlig.

*3 Brukernes vurdering av dette området er målt gjennom en kombinasjon av to kategorier: 50 pst. av resultatet er målt i den årlige kunde- og brukerundersøkelsen på spørsmål om DFØs generelle veiledningstilbud (skår 4,4 eller bedre), og 50 pst. er målt gjennom løpende brukerevalueringer som blir sendt ut i etterkant av våre kurs og seminarer (skår 4,5 eller bedre).

*4 DFØ gir en kvalitativ vurdering av utviklingen i bruken, se omtale i kapitlene 3.3.4; «Styringsparameter: Bruk av, og brukertilfredshet med, DFØs kompetansetjenester», kapittel 3.3.5; «Styringsparameter: Bruk av, og brukertilfredshet med, tjenester innenfor arbeidsgiverstøtte» og kapittel 3.3.6 «Styringsparameter: Oppdragsgiveres vurdering av bruk og nytte av DFØs rapporter og analyser».

3.5.1 Statistikk

Som utfyllende informasjon til styringsparameterne, rapporterer DFØ i 2022 også statistikk for enkelte områder innenfor anskaffelser, statsregnskapet.no og bruk av nettsider.

Tabellen viser statistikk for utvalgte områder i perioden 2021-2022:

Område	Volum 2022	Volum 2021
Antall løpende statlige felles innkjøpsavtaler som forvaltes av DFØ	24	15
Andel anskaffelser innen prioriterte områder: Bygg, matvarer og kjøretøy	Se utfyllende statistikk i vedlegg 1	

Bruk av statsregnskapet.no (antall besøk)	15 611	14 921
Bruk av DFØs nettside for rapporter og statistikk (antall sidevisninger)	73 557 ^{*1}	112 399

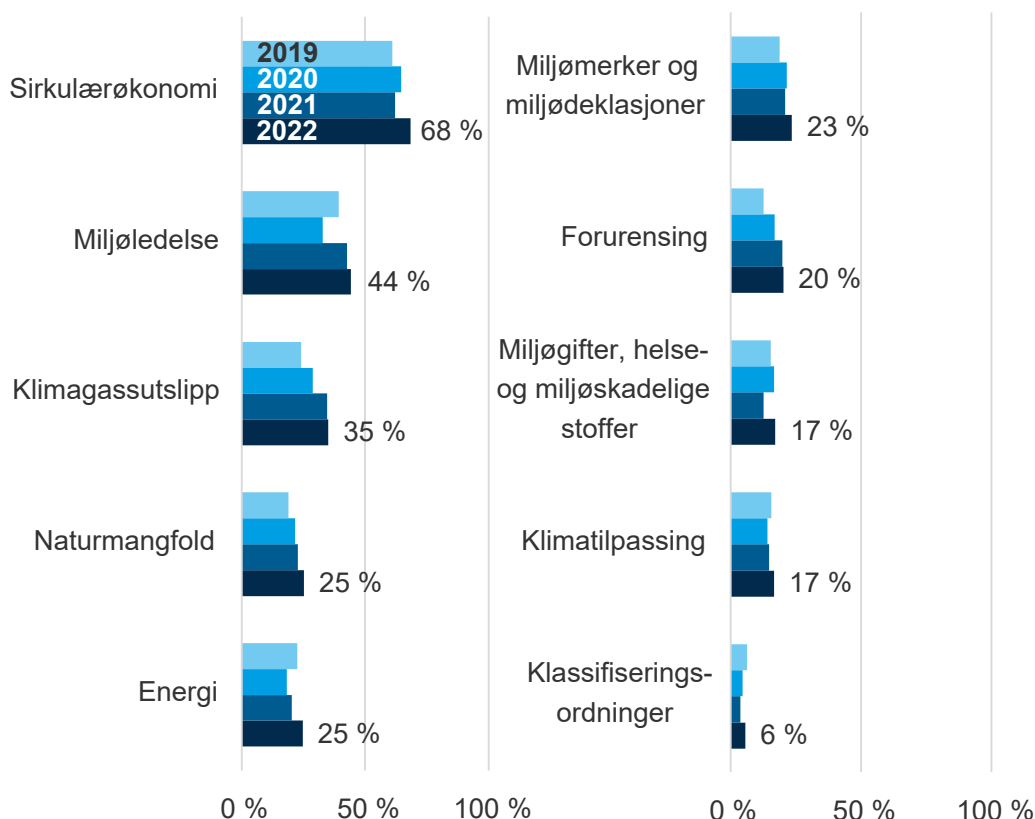
^{*1} Nedgangen i antall sidevisninger fra 2021 til 2022 kan ha flere årsaker. Noe kan skyldes at vi byttet plattform og publiseringssystem på dfo.no i 2022. I tillegg ble en del trafikk til disse sidene drevet av at DFØ publiserte Innbyggerundersøkelsen 2021.

Utvikling for bærekraftige offentlige anskaffelser

DFØ gjør analyser av konkurransegrunnlag for å kunne si noe om andelen klima- og miljøvennlige offentlige anskaffelser. Dette er i tråd med metodikken som ble brukt i Riksrevisjonens undersøkelse av grønne offentlige anskaffelser i 2022 (Dokument 3:5 (2021-2022)). Funn av søkeord i konkurransegrunnlag som kan indikere miljøkrav viser en positiv utvikling innen kategoriene bygge- og anleggsvirksomhet, og matvarer og måltidstjenester. Selv om funnene av søkeord viser en positiv utvikling, trenger det ikke bety at det har vært stilt konkrete krav eller kriterier, men det indikerer en miljøambisjon. DFØ gjør i tillegg analyse av kjøretøydata som også viser en positiv utvikling i anskaffelser av elbiler.

Bygg

Figuren viser utviklingen i andel konkurranser med funn av søkeord i kategorien bygg, anlegg og eiendom i perioden 2019-2022:

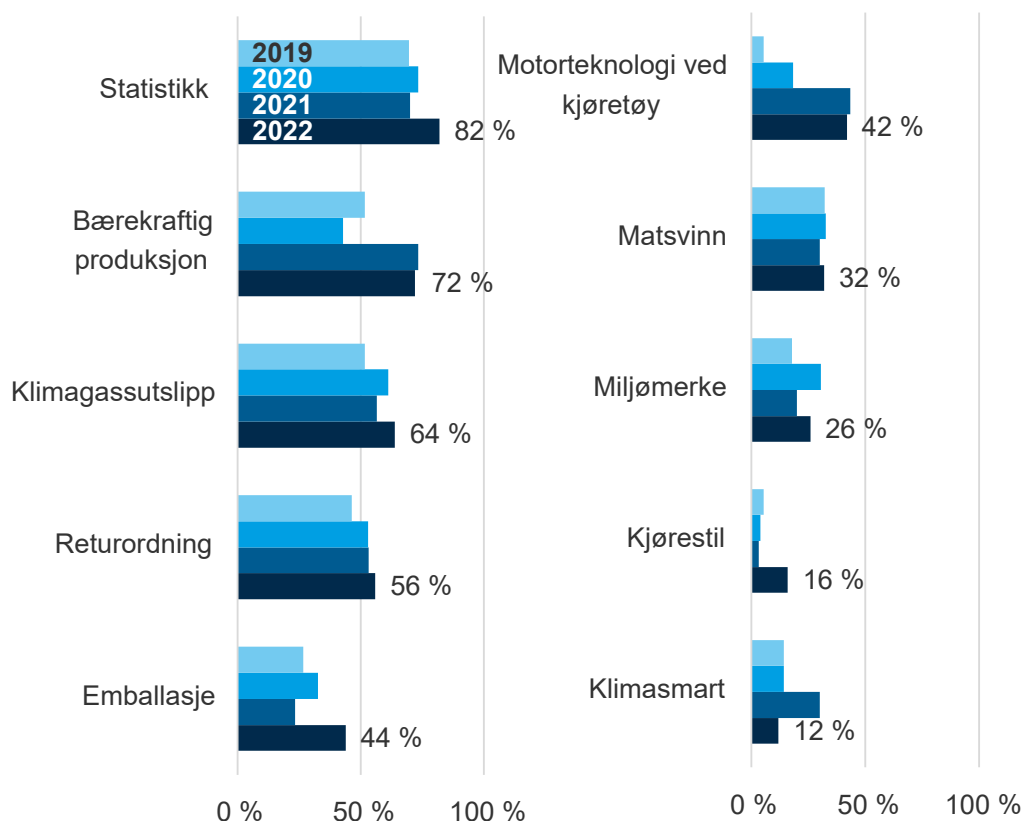
Statistikken er basert på analyse av konkurransegrunnlag (CPV-kodene 451, 452 og 455), og bygger på funn av søkeord innenfor temaene i figuren. Temaet sirkulærøkonomi har størst forekomst av funn, etterfulgt av miljøledelse, klimagassregnskap og naturmangfold. Disse temaene viser en god økning i funn de siste årene. Temaene miljømerker, miljøgifter, forurensing, energi og klimatilpassing har færre treff, men viser også en økning siste året. Klassifiseringsordninger har minst treff av alle temaene. Analysen viser at funn innenfor ett eller flere temaer totalt sett har økt de siste årene, som indikerer en økende oppmerksomhet på klima og miljø i bygg- og anleggsanskaffelser.

Resultatene henger sammen med bruken av DFØs Kriterieveiviser, som er et av de mest brukte verktøyene. Der finner man blant annet konkrete formuleringer til krav og kriterier for miljø og sosialt ansvar. Denne veiviseren har i løpet av 2022 blitt revidert, og en oppdatert versjon vil bli publisert i løpet av 2023.

For videre utvikling av statistikk på BAE-anskaffelser (bygg, anlegg og eiendom) ønsker vi å måle nivå og utvikling på ambisjoner knyttet til bærekraft og sirkulærøkonomi. Vi ønsker også å kartlegge statistikk på miljøprestasjoner for eksisterende bygg og anlegg, og den videre utviklingen på dette området. I tillegg kommer statistikk knyttet til utvikling av effektivisering, konflikter og risikostyring innen BAE-anskaffelser.

Matvarer

Figuren viser utviklingen i andel konkurranser med funn av søkeord i kategorien matvarer i perioden 2019 til 2022:

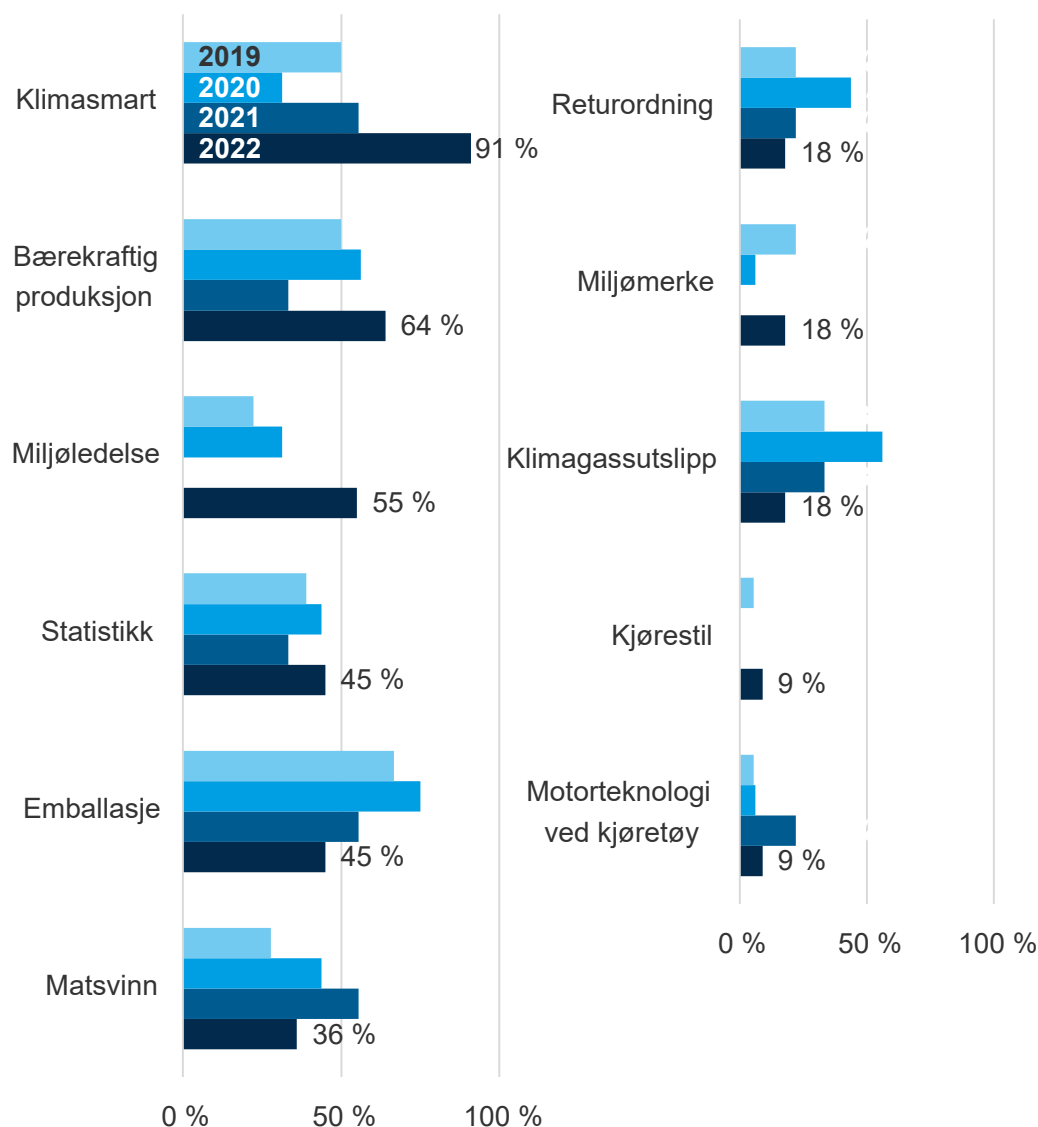

Konkurranser innenfor matvarer har høy forekomst av søkeord under temaene statistikk, bærekraftig produksjon og klimagassutslipp. Vi ser en stor økning innen disse temaene de siste årene. Samtidig har det vært en økning innen temaene motorteknologi ved kjøretøy og emballasje. Matsvinn har vært stabilt på rundt 30 prosent. Vi ser imidlertid en utvikling i at flere stiller krav til kartlegging av matsvinn, ikke bare krav som “minst mulig matsvinn”. Temaene klimasmart, miljømerke og kjørestil har de laveste funnene. Totalt sett viser analysen at nesten alle (>90 prosent) kunngjøringer innen matvarer har ett eller flere treff på søkeordene. Mange av miljøtiltakene innenfor matvarer omhandler hva man kjøper, og hva man kaster. Disse valgene tas etter at anskaffelsen er gjennomført og vil derfor ikke komme frem i statistikken som vises her. Det er dermed naturlig at krav til klimavennlig mat og til matsvinn er lavere for matvarer enn for måltidstjenester, siden det er brukernes adferd etter inngått avtale som er avgjørende, og ikke hvilke krav de stiller til leverandørene.

DFØ reviderte i 2022 krav og kriterier i Kriterieveiviseren knyttet til anskaffelser av mat- og drikkeprodukter. Krav om statistikk er tilpasset slik at de kan brukes sammen med DFØs klimakalkulator for matanskaffelser, som ble lansert i 2022. Kriterieveiviseren har også krav til at leverandørene skal levere statistikk for kjøp av økologiske produkter, merking av opprinnelsesland for produktene og sosialt ansvarlig produksjon. Hensikten er å sikre at oppdragsgivere får tilgang til tall og informasjon som er nødvendig for å følge opp kontraktene. Vi har også revidert flere krav som inngår i kategorien bærekraftig produksjon, herunder økologisk produksjon og soya og palmeolje som ikke har bidratt til avskoging. Formålet har vært å gjøre kravene mer brukervennlige og tilpasset markedets modenhet for å stimulere til økt bruk.

Måltidstjenester

Figuren viser utviklingen i andel konkurranser med funn av søkeord i kategorien måltidstjenesten i perioden 2019 til 2022:

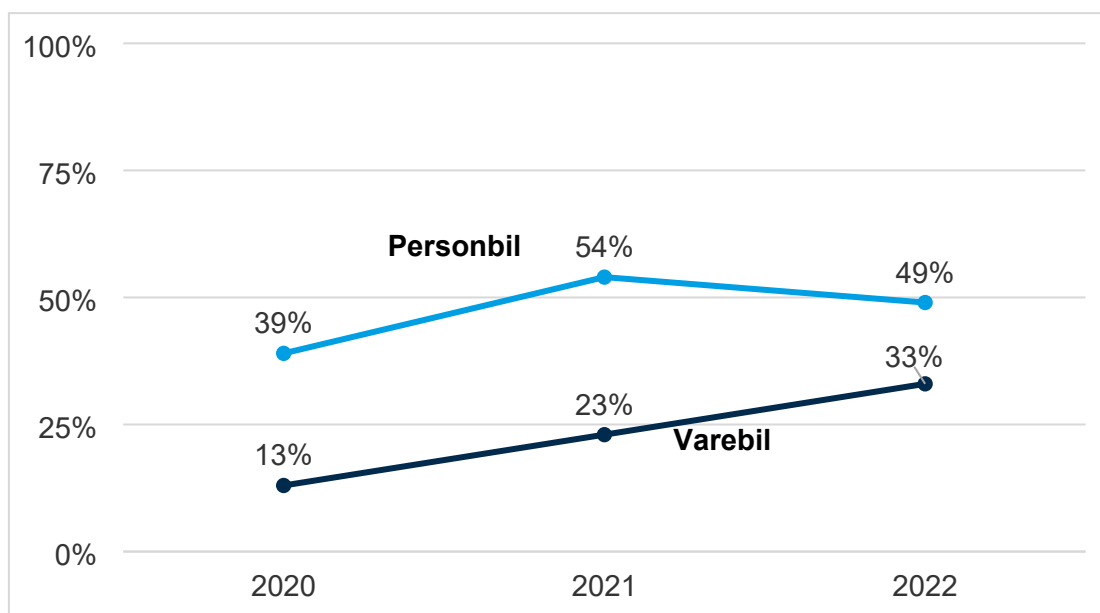

Analysen av måltidstjenester er basert på relativt få konkurranser, og statistikken gir derfor ikke tilstrekkelig grunnlag for å trekke konklusjoner. Resultatene viser likevel at det har vært en stor økning i andelen som stiller krav innen klimasmart meny når de skal anskaffe en måltidstjeneste. Her ser vi en økning i konkurransene som nevnte klimasmarte krav i kunngjøringene, fra 56 prosent i 2021 til 91 prosent i 2022.

De samme innholdsmessige endringer i krav til bærekraftig produksjon nevnt over, er også gjort for kravene til måltidstjenester innenfor palmeolje og soya.

Kjøretøy

Figuren viser utviklingen i andel konkurranser med funn av søkeord i kategorien kjøretøy i perioden 2020 til 2022:

Analysen av nullutslippsbiler omfatter kjøpte (nye og brukte) og leasede personbiler og varebiler i offentlige virksomheter. Statistikken viser en økning i andelen nullutslippskjøretøy i offentlige anskaffelser av person- og varebiler. Andelen anskaffelser av nullutslippsperson- og varebiler er i sum betydelig høyere i offentlig sektor (om lag 43 prosent) enn i privat næringsliv (om lag 32 prosent) i 2022. Resultatene er hentet fra DFØs verktøy for oversikt over kjøretøy¹⁸.

Oppgangen i andelen nullutslippsvarebiler er trolig en kombinasjon av bedret markedstilbud, økt transparens (bilparkdataverktøyet), innstramning av forskrift om utslippskrav til kjøretøy ved offentlige anskaffelser til veitransport, samt DFØs spredningsaktiviteter. Når det gjelder personbiler, har leveransesituasjoner for nye elbiler vært utfordrende, slik at noen har kjøpt brukte biler (med høy fossilandel) eller nye fossilbiler. Nullutslippsandelen for nye personbiler lå i 2022 på 56 prosent.¹⁹

3.6 Ressursbruk 2022

DFØ har fram til 2020 splittet ressursbruksrapportering mellom lønn- og regnskapstjenestene, konsernsystemene og regelverksforvaltning og kompetansetjenestene. Som følge av overføringen av fagområdene ledelse, utredning og analyse og offentlige anskaffelser fra Digitaliseringsdirektoratet, endret vi inndelingen i rapporteringen. Dette innebærer at det ble etablert nye tidsserier fra 2020 for offentlige anskaffelser og styring, organisering og ledelse, mens vi har videreført rapporteringen for lønns- og regnskapstjenestene.

3.6.1 Ressursbruk for lønns- og regnskapstjenestene

DFØ brukte 544 millioner kroner på lønns- og regnskapstjenestene i 2022. Dette er en økning på 9 prosent sammenlignet med 2021. Antall årsverk er også økt med 10 prosent. Veksten innenfor lønns- og regnskapstjenestene kommer som følge av flere

¹⁸ Kilde: Bilparkdata, Anskaffelser.no.

¹⁹ Kilde: Nyekjøretøy, Tableau Public.

kunder, og at vi har tatt på oss flere oppgaver for kundene. Kostnadene blir finansiering av kundene (hovedsakelig rammeoverføring).

Lønnsandelen og lønnskostnad pr. årsverk innenfor lønns- og regnskapstjenestene har vært stabil på 63-68 prosent de siste årene. I 2022 er utviklingen i tråd med den ordinære lønnsutviklingen.

Reisekostnader har i 2022 holdt seg på samme nivå som 2020 og 2021. Det var begrensninger i som følge av pandemi også i 2022 som påvirket reisemønsteret, samtidig som stramme budsjetter har begrenset reiseaktiviteten til et minimum.

Konsulentandelen har blitt redusert fra 7 prosent i 2021 til 4 prosent i 2022. DFØ har hatt ekstra oppmerksomhet på bruk av konsulenter i 2022 med en ambisjon om å redusere bruken. Nedgangen i kjøp av tjenester har sammenheng med at vi har styrket bemanning og kompetanse slik at vi kan håndtere utvikling og forvaltning av løsninger selv.

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for lønns- og regnskapstjenestene fra 2019 til 2022:

Lønns- og regnskapstjenestene	2019	2020	2021	2022
Årsverk ²⁰	317	331	385	424
Driftskostnader (i 1000 kroner)	380 500	410 713	499 027	543 803
Lønnsandel av driftskostnader	68 %	63 %	65 %	66 %
Konsulentandel av driftskostnader ²¹	5 %	12 %	7 %	4 %
Reisekostnad pr. årsverk (i 1000 kroner)	26	6	6	6
Lønnskostnad pr. årsverk (i 1000 kroner)	818	788	843	852
Driftskostnader pr. årsverk (i 1000 kroner)	1 200	1 241	1 297	1 283

3.6.2 Ressursbruk for offentlige anskaffelser

Fagområdet ble overført til DFØ 1. september 2020. De første to fulle rapporteringsårene er 2021 og 2022, og vi har dermed ikke sammenligningstall fra tidligere år.

Endringen i årsverk skyldes en økning i antall ansatte gjennom 2021, som innebærer lavere gjennomsnittlig årsverk når man sammenlikner 2021 og 2022. I tillegg var det en midlertidig økning i antall i ansatte i 2022. Antall ansatte ved utgangen av 2022 var på samme nivå som for 2021. Reisekostnaden er økt fra 2021, som har en naturlig

²⁰ Årsverkene er beregnet etter Kommunal- og distriktsdepartementets beregningsmåte. Årsverk defineres som ressursinnsatsen DFØs ansatte har utført i perioden 1. januar til 31. desember. Årsverkene er beregnet med fratrekk av fravær. Beregningsmåten fra og med 2019 er noe endret og inneholder nå også mertid, reisetid og overtid som var avtalt/godkjent av arbeidsgiver.

²¹ Definisjon av kontogruppe 67 Kjøp av konsulenttjenester og andre fremmede tjenester ble endret fra 2019. For 2019 inngår kun kjøp av konsulenttjenester (konto 670 til 673).

forklaring i at 2021 var preget av pandemi. Det er i 2022 benyttet konsulenter til utvikling av IKT-løsninger blant annet til Markeds plass for skytjenester og ny Doffin-tjeneste. Dette er en konsekvens av at rekruttering av egne utviklere har vært vanskelig. Totalt sett er kostnadene til konsulentbruk likevel redusert de siste tre årene.

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for offentlige anskaffelser fra 2021 til 2022:

Anskaffelser	2021	2022
Årsverk ²²	72	78
Driftskostnader (i 1 000 kroner)	118 110	125 296
Lønnsandel av driftskostnader	66 %	66 %
Konsulentandel av driftskostnader ²³	27 %	25 %
Reisekostnad pr. årsverk (i 1000 kroner)	5	17
Lønnskostnad pr. årsverk (i 1 000 kroner)	1 069	1 067
Driftskostnader pr. årsverk (i 1000 kroner)	1 631	1 606

3.6.3 Ressursbruk for styring, organisering og ledelse

Styring, organisering og ledelse består av fagområdene ledelse og utredning og analyse, samt fagområdene statsregnskapet, regelverksforvaltning og kompetansetjenestene.

Behov for konsulentbruk varierer fra år til år. Konsulentbruken her gjelder i stor grad IT-utvikling og forvaltning av digitale løsninger. I 2022 har vi i større grad benyttet egne ansatte fremfor konsulenter.

Reisevirksomheten er økt fra de to foregående år som skyldes både gjenåpning av samfunnet, samt at vi har hatt flere oppdrag der reisevirksomhet har vært påkrevd.

Tabellen viser utvalgte nøkkeltall for styring, organisering og ledelse fra 2020 til 2022:

Styring, organisering og ledelse	2020	2021	2022
Årsverk ²⁴	92	98	96
Driftskostnader (i 1000 kroner)	133 425	139 956	130 419
Lønnsandel av driftskostnader	69 %	73 %	75 %
Konsulentandel av driftskostnader ²⁵	12 %	16 %	9 %
Reisekostnad pr. årsverk (i 1000 kroner)	5	4	16
Lønnskostnad pr. årsverk (i 1000 kroner)	1 003	1031	1 023

²² Se note under kap. 3.6.1, «Ressursbruk for lønns- og regnskapstjenestene».

²³ Se note under kap. 3.6.1, «Ressursbruk for lønns- og regnskapstjenestene».

²⁴ Se note under kap. 3.6.1, «Ressursbruk for lønns- og regnskapstjenestene».

²⁵ Se note under kap. 3.6.1, «Ressursbruk for lønns- og regnskapstjenestene».

Driftskostnader pr. årsverk (i 1000 kroner)	1 450	1 422	1 359
---	-------	-------	-------

3.6.4 Nøkkeltall fra årsregnskapet

I dette kapitlet forklarer vi ressursbruken i DFØ i perioden 2014-2022 ved hjelp av utvalgte regnskapstall og nøkkeltall fra årsregnskapet. Vi har valgt å bruke tall fra det periodiserte regnskapet (virksomhetsregnskapet) og synliggjør dermed kostnader. Unntak er «Samlet tildeling post 01-99» og «Utnyttelsesgrad post 01-29» som er hentet fra bevilgningsrapporteringen (kontantregnskapet) i årsregnskapet. En vesentlig forskjell mellom disse regnskapene er at i virksomhetsregnskapet resultatføres avskrivningene og i kontantregnskapet resultatføres investeringer.

Grunnlag for nøkkeltallene finnes i del 6, «Årsregnskap».

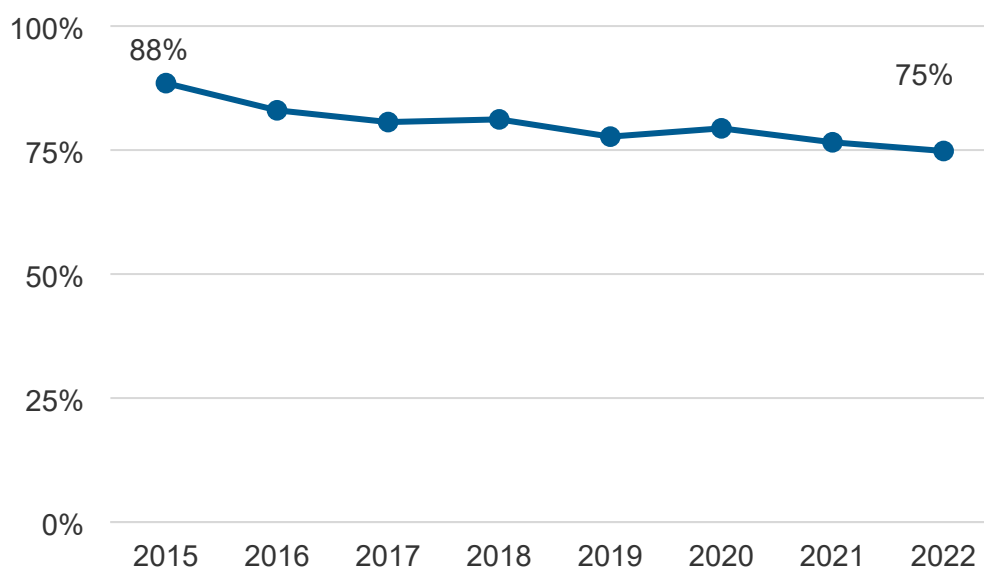
Bevilgningsandel

Bevilgningsandel viser andel inntekt fra bevilgning i forhold til samlede inntekter. DFØ er i hovedsak bevilgningsfinansiert, men vi har anledning til å belaste kundene for tredjepartskostnader innenfor økonomitjenesteområdet og til dekning av kostnader i tilknytning til enkelte kurs- og konferansetilbud, samt kostnader i forbindelse med kundeopptak.

DFØ har hatt en jevnt synkende bevilgningsandel og dette skyldes stadig flere og større kundeopptak innenfor økonomitjenestene. Spesielt opptaket av BOTT som kunde har de siste årene gitt store utslag i bevilgningsandelen. Årsaken til at dette påvirker bevilgningsandelen er at kundene faktureres fram til 2. driftsår.

Økningen i bevilgningsandel fra 2019-2020 skyldes fagområdene ledelse, utredning og analyse, samt offentlige anskaffelser som ble overført fra Digitaliseringsdirektoratet til DFØ, og dermed økte bevilgningen vår uten at inntektssiden økte tilsvarende.

Figuren viser bevilgningsandel i perioden 2015-2022, i prosent:

Utnyttelsesgrad post 01-29

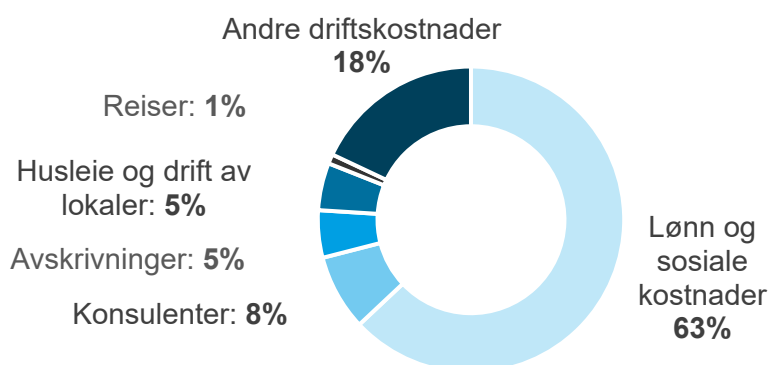
Utnyttelsesgrad post 01-29 viser andel benyttede midler (bokført) av ordinære midler (post 01) og OK-stat (post 22).

Utnyttelsesgraden for 2022 er 97 prosent, som er på omtrent samme nivå som tidligere år. DFØ har et netto mindreforbruk av ordinære midler på 2,8 prosent. Mindreforbruket er blant annet knyttet til periodeforskyvning av utgifter til Program for digitale anskaffelser, Markeds plass for skytjenester, OK stat, betalingskortløsningen og utsettelse av ny Microsoftavtale.

Drift

De totale driftskostnadene var på 1 031 millioner kroner i 2022. Dette ligger på omtrent samme nivå som i 2021.

Figuren viser sammensetningen av driftskostnader i 2022, etter type kostnad i prosent:

Lønn

Lønnskostnader består av lønn, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjonskostnader og andre ytelser, fratrukket refusjoner fra NAV. Kostnaden pr. årsverk var 935 000 kroner i 2022, som tilsvarer en reduksjon på 0,3 prosent fra 2021. Årsaken til nedgangen skyldes først og fremst endring i pensjonssats, men også økning i refusjoner fra NAV bidrar til nedgangen. Gjennomsnittslønnen²⁶ i DFØ har økt med 3,7 prosent i 2022, sammenliknet med 2021.

3.7 Andre prioriterte tiltak

3.7.1 Helhetlig utvikling av DFØs fagområder

En prioritert oppgave for DFØ etter overføringen av nye fagområder i 2020, har vært å gjennomføre tiltak for en helhetlig utvikling av områdene som gir brukerne bedre tjenester. Flere prosjekter på tvers av fagmiljøer har blitt satt i gang, men arbeidet ble noe forsinket i starten som følge av koronasituasjonen i 2020 og 2021.

²⁶ Lønnsutbetalinger pr. utførte årsverk.

I 2022 samlet vi fagmiljøene for samfunnsøkonomisk analyse og offentlig ressursbruk. Vi vurderer at sammenslåingen vil gi økt faglig tyngde og større gjennomslag i arbeidet med beslutningsgrunnlag som utgangspunkt for effektiv offentlig ressursbruk. Et tettere samarbeid på operativt nivå bidrar også til økt kompetansedeling og til å bygge en felles kultur. Et annet viktig arbeid er å bruke kunnskapsgrunnlag innenfor forvaltningsanalyse i det faglige arbeidet med kompetanseutvikling.

Videre har vi innført en ny organisering av anskaffelsesområdet. Endringen bidrar til å styrke det strategiske arbeidet ved å videreføre sterke fagmiljøer, og samtidig forbedre samordning av felles fagkompetanse der dette gir synergier. Omorganiseringen bidrar også til forenklet styring, ledelse og samordning av ressurser der vi skal løse oppgaver på tvers av fagområdene.

De ulike fagmiljøene i DFØ er i gang med flere tverrgående leveranser. Blant annet er det startet et samarbeid på tvers om dataanalyse, og om muligheter for å bruke data fra statsregnskapet og fra regnskapstjenestene. I tillegg har flere fagmiljøer samarbeidet i utarbeidelsen av reviderte retningslinjer for konsulenttjenester i staten. Vi har også etablert et utviklingsprosjekt for klimaregnskap, der en av våre divisjoner prøver ut ordningen som en pilot. Videre har fagmiljøene innen styring og regnskap samarbeidet tett med innføring av de obligatoriske regnskapsstandardene (SRS). I oppfølgingen av lønnsoppgjøret i 2022 har også fagmiljøet på lønnsområdet samarbeidet nært med styringsmiljøet.

Gjennom et omfattende nettprosjekt (2020-2022) har vi samlet alle informasjonstjenester på en felles plattform. Dette innebærer at vi har én publiseringsløsning, et enhetlig overordnet design og samordnet innhold. Hensikten er å gi like brukeropplevelser på tvers av fagområdene. Plattformen legger også godt til rette for effektiv utvikling av nye informasjonstjenester.

Samlet sett vurderer vi at det operative samarbeidet på tvers i virksomheten fungerer godt for å fremme den helhetlige utviklingen av fagområdene. Dette bidrar både til et bredere faglig perspektiv som kan nyttiggjøres i de aktuelle leveransene, og til økt kunnskapsdeling internt i DFØ.

3.7.2 Videreutvikling av mål- og resultatstyringssystemet

Finansdepartementet startet i 2022 et arbeid med å gjennomgå mål- og resultatstyringssystemet for sine underliggende etater. DFØ har i den første fasen fulgt opp departementets behov for å justere styringsparameterne for 2023. Arbeidet vil fortsette i 2023.

4 Styring og kontroll i virksomheten

4.1 Budsjettsituasjon 2022

DFØ har fått økte kostnader blant annet som følge av overføring av fagområder fra Digitaliseringsdirektoratet (og tidligere Difi), håndtering av teknisk gjeld og økte behov på sikkerhetsområdet. I tillegg ga NTNUs beslutning om å utsette oppstart som kunde av økonomitjenestene, et inntektsbortfall i 2022, uten at DFØs kostnader kunne reduseres tilsvarende. For å styre mot et budsjett i balanse, har DFØ gjennomført et kutt i lønns- og personalkostnader på 50 millioner kroner i 2022. Dette har ikke medført oppsigelser, men på enkelte områder har vi valgt å ikke rekruttere nye ansatte i stillinger som har blitt ledige. Det har vært nødvendig å utsette enkelte utviklingsaktiviteter, og kuttet har medført mindre leveranseomfang på enkelte tjenester. Situasjonen har også gått på bekostning av svartider og kundetilfredshet.

Til tross for den krevende budsjettsituasjonen fikk DFØ et netto mindreforbruk av ordinære midler på 2,8 prosent, som skyldes periodeforskyvning i enkelte prosjekter.

4.2 Effektiv drift og produktivitetsutvikling

DFØ vurderer kontinuerlig nye muligheter for å effektivisere driften. Gjennom blant annet innføring av ny funksjonalitet i våre selvbetjeningsløsninger, ytterligere robotisering og maskinlæring samt utvikling av nye løsninger kan vi utnytte våre ressurser mer effektivt. Summen av alle små og store tiltak fører til tidsbesparelser og økt kvalitet både for oss og kundene. Frigjorte ressurser har blitt benyttet til å videreutvikle og forbedre DFØs økonomitjenester. De har også bidratt til å dekke inn årlige budsjettkutt.

DFØ har tidligere deltatt i EYs nordiske Finance Benchmarking-program, men fra 2022 har vi valgt å ikke delta i programmet og beregner tilsvarende nøkkeltall selv. DFØ vil gjennomføre ekstern benchmarking med jevnlig mellomrom, men ikke årlig. Vi vil arbeide for at dette kan gjennomføres sammen med de andre nordiske landene.

Tabellen viser utviklingen i DFØs enhetskostnader for utvalgte lønns- og regnskapsprosesser fra 2020 til 2022:

Kostnadseffektivitet i økonomitjenestene	2020	2021	2022
pr. lønnsslipp	13 kr.	13 kr.	11 kr.
pr. håndtert foreldre-/sykepengerefusjon	71 kr.	72 kr.	49 kr.
pr. håndtert reiseregning og utleggsrefusjon	15 kr.	9 kr.	5,5 kr.
inngående faktura	13 kr.	13 kr.	12 kr.
utgående faktura	9 kr.	9 kr.	8 kr.
posteringslinje hovedbok og periodeavslutning	0,3 kr.	0,3 kr.	0,2 kr.

Kilde 2020 og 2021: EYs benchmarkundersøkelse 2021. Resultatmålene (hentet fra benchmarkundersøkelsen i 2020) er her indeksregulert og dermed sammenlignbare med resultatene i 2022, som DFØ har beregnet selv.

Det oppnås fortsatt gode resultater og effektiviteten øker for økonomitjenestene.

For lønnstjenestene har vi hatt en betydelig volumøkning på lønnsslipp, reisetransaksjoner og refusjonsutbetalinger som følge av at vi har tatt opp store kunder i 2021 og 2022. I 2022 har vi ikke økt antall ansatte som tilsvarer behovet en slik volumøkning medfører. Dette har gått på bekostning av svartider og kundetilfredshet og gitt økt arbeidspress for ansatte. Budsjettsituasjonen har også gitt økt press for å oppnå høyere effektivitet. Vi har prioritert de mest nødvendige oppgavene knyttet til primærleveransene, og har derfor et etterslep som må hentes inn igjen i tiden fremover.

Vi har tatt opp store kunder på basistjenestemodellen. Det betyr at DFØ håndterer noe mindre arbeid knyttet til den enkelte transaksjon, særlig innenfor refusjonsbehandling. Arbeidsdelingen med kunden er dermed en medvirkende årsak til forbedringen i pris pr. refusjon som framkommer i tabellen. Antall reise- og utgiftsrefusjoner har økt igjen etter pandemien, og vi har også på dette området opplevd ytterligere press for mer effektivisering.

Også for regnskapstjenestene har kundemassen økt i løpet av 2021 og 2022. Denne veksten har resultert i større volum for samtlige enheter der vi måler kostnadene. Graden av digitalisering har økt som følge av at flere prosesser er robotisert, andelen inngående og utgående elektroniske fakturaer har økt, samt at vi har tatt i bruk APler (Application Programming Interface)²⁷ ved overføring av data. Formålet med disse endringene er å øke produktiviteten og effektiviteten, og for å kunne levere tjenester og produkter raskere og med høyere kvalitet. Disse endringene, i tillegg til at flere av kundene har tatt i bruk grunnmodellen, har bidratt til en positiv utvikling i enhetskostnadene.

4.3 Internkontroll og risikostyring

Som en del av arbeidet med styring og kontroll gjennomfører DFØ faste aktiviteter, blant annet risikovurderinger, egevaluering av internkontrollen og ledernes rapportering av status for internkontrollen på egne områder.

²⁷ API er et programmeringsgrensesnitt som tas i bruk for å modernisere integrasjoner.

Risikostyring er en integrert del av styringen av DFØ. Vi vurderer risiko på flere nivåer i hele virksomheten knyttet både til ordinær drift og enkeltprosjekter. Resultatene av dette arbeidet inngår i beslutningsgrunnlagene for prioriteringer både på strategisk og operativt nivå. På bakgrunn av risikovurderingene har vi i 2022 etablert og gjennomført risikoreduserende tiltak knyttet til driftsstabilitet, feilutbetalinger, misligheter relatert til anskaffelser, etterlevelse av personvern, håndtering av sikkerhet og sikre rett kompetanse og kapasitet til rett tid. I tillegg har vi gjennomført en helhetlig overordnet risikovurdering for alvorlige hendelser på samfunnssikkerhetsområdet (se kapittel 4.4, «Sikkerhet og beredskap»). Vi har også videreført tiltak som ikke ble sluttført i 2021.

I mai opprettet vi en egen IT-divisjon for å styrke koblingen mellom digitaliseringen i fagdivisjonenes tjenesteutvikling og den helhetlige utviklingen av virksomheten på IT-området. Organisasjonsendringen er også et ledd i arbeidet med å styrke informasjonssikkerheten i DFØ.

En rekke tiltak er gjennomført på personvernområdet, se omtale i kapittel 4.5, «Behandling av personopplysninger».

Med utgangspunkt i lederbekreftelsene og egenevalueringen har vi i 2022 også planlagt, startet og/eller gjennomført flere ulike forbedringstiltak. Dette gjelder særlig innenfor områdene effektivisering av interne rutiner og prosesser innenfor styring, kontroll og kommunikasjonsaktiviteter samt gjennomføring av kompetansehevende tiltak på regnskapsområdet. Vi har også videreført arbeidet med prosessbeskrivelser for eksisterende og nyutviklede løsninger og tjenester, implementering av løsninger for vasking og sletting av data samt etablering av internkontrollsystem. Videre er risikovurderinger av våre prosesser et viktig grunnlag i det løpende forbedrings- og effektiviseringsarbeidet.

DFØ gjennomfører ellers generelle internkontrolltiltak løpende og som en del av ordinær drift innenfor de ulike fagområdene. Det er ikke avdekket vesentlige svakheter i internkontrollen.

I 2022 har vi gjennomført internrevisjoner innenfor områdene anskaffelser, personvern, oppfølging av innleid personell og tilgangsstyring. Revisjonene viser at DFØ i hovedsak har god styring og kontroll, men at det er potensiale for forbedringer. Vi har etablert et system for at anbefalte tiltak fra internrevisjonen blir fulgt opp i linjen. DFØs årsrapport for internrevisjonen i 2022 og årsplan for 2023 er levert til Finansdepartementet.

4.4 Sikkerhet og beredskap

DFØ fikk i 2022 i oppdrag fra Finansdepartementet å gjennomføre en helhetlig overordnet risikovurdering for alvorlige hendelser på samfunnssikkerhetsområdet. Dette arbeidet har utgjort en stor del av sikkerhetsarbeidet gjennom året, og har blant annet bestått av verdivurderinger, trusselvurderinger og sårbarhetsvurderinger. Risikovurderingen ble levert til Finansdepartementet i november, og vil også bli benyttet som grunnlag i DFØs forebyggende sikkerhetsarbeid.

Sikkerhetstilstanden har vært preget av endringer som ble innført under koronapandemien, krigen i Ukraina samt den generelle trusselen i samfunnet for dataangrep og nettverksoperasjoner. DFØ har de siste årene styrket IT-miljøene for å

øke kapasiteten og kompetansen på fagområdet, og har gode rutiner for å vurdere situasjonen og iverksette tiltak. En utfyllende oversikt over tilstandsvurderingen av informasjonssikkerhet i DFØ er levert til Finansdepartementet, jf. oppdrag i tildelingsbrevet for 2022.

DFØ har i 2022 fått innvilget søknad om oppkobling til Nasjonalt begrenset nett (NBN). Oppfølgingen av arbeidet vil bli videreført i 2023. Videre har vi besluttet å følge NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet, og startet arbeidet med å vurdere status for DFØ sett opp mot disse anbefalingene. Vi har også startet arbeidet med å oppdatere og revidere DFØs sikkerhetsdokumentasjon. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

Hendelser

DFØ har i 2022 registrert fire hendelser som berørte tjenestene i et større omfang:

I april oppsto det brudd i DFØs internettforbindelse som følge av en oppdatering. Bruddet medførte ingen feil i våre leveranser, men tjenestene kunne ikke nås av kunder som var avhengige av forbindelsen. Feilen ble rettet etter én time.

I mai fanget vi opp at 50 tilsendte fakturaer kunne inneholde spionware. Fakturaene ble midlertidig stoppet. DFØ fikk verifisert at fakturaene var falske positive, det vil si at de ikke inneholdt virus. Hendelsen medførte ingen alvorlige konsekvenser.

I august oppsto det et brudd i DFØs påloggingstjeneste (DFØ ID), som medførte at fag- og sluttbrukere ikke fikk tilgang til lønns- og regnskapstjenestene. Årsaken var en feil i tilgangsstyringsløsningen, som raskt ble rettet. DFØ har identifisert tiltak for å hindre at feilen oppstår igjen.

I september oppstod det et brudd hos en av DFØs underleverandører. Bruddet førte til at flere av DFØs tjenester ble utilgjengelige for enkelte av våre kunder. Feilen ble rettet morgenen etter, og tjenestene ble gjenopprettet uten vesentlige konsekvenser for utbetalinger. Årsaken til hendelsen var uforutsette konsekvenser av en planlagt endring hos underleverandør.

4.5 Behandling av personopplysninger

DFØ behandler store mengder personopplysninger, både om egne ansatte og om personer som er tilknyttet våre kunder og leverandører. DFØ har rollen både som behandlingsansvarlig og databehandler.

Mengden av opplysninger, kompleksiteten i våre løsninger og stadige endringer i regelverket som følge av nye EU-direktiver krever at vi arbeider systematisk og målrettet for å etterleve de lovpålagte kravene til behandling av personopplysninger. Dette innebærer blant annet at vi følger opp arbeid med sletterutiner i systemer, oppdaterer behandlingsprotokoller og inngår nye databehandleravtaler. Vi gjennomfører og planlegger risikovurderinger, og vurderer personvernkonsekvenser (DPIA, Data Protection Impact Assessment) for DFØs systemer og tjenester. I tillegg gjennomfører vi interne prosesser der medarbeidere går gjennom egne dokumenter og delingsrettigheter med den hensikt å slette/begrense tilgangen til dokumenter med personopplysninger man ikke lengre har tjenstlige behov for. Vi er også i gang med å utarbeide et styrende dokument for dataklassifisering av personopplysninger i DFØ.

DFØs personvernombud gir faglig bistand og gjennomfører interne tiltak for å øke kunnskapen og kompetansen på dette området i hele organisasjonen. Aktivitetene bidrar positivt i arbeidet med å skape en god personvernkultur i DFØ.

Vi har i 2022 gjennomført en tredjepartsrevisjon, der våre personvernrutiner og -behandling ble vurdert. Revisjonen viser at DFØ har gode rutiner på dette området. I etterkant har vi valgt å ytterligere intensivere arbeidet med opplæring i personvernregelverket, styrking av kulturen for etterlevelse og forbedret systemet for å behandle og følge opp avvik. Vi iverksatte tiltak på disse tre områdene ved utgangen av året, og vil fortsette arbeidet i 2023.

I 2022 har DFØ i samarbeid med Digdir ledet et arbeid med å vurdere bruk av skytjenester i offentlig sektor. Direktoratene lanserte en ny veileder på området i september, se omtale i kapittel 3.2.4, «Prioriterte tiltak».

Vi har registrert totalt 13 avvik i 2022. Ett avvik gjaldt vår rolle som behandlingsansvarlig, der en e-post med informasjon om lønns plasseringen til en ansatt og begrunnelsen for denne ble sendt til feil mottaker. E-posten ble kalt tilbake og den ansatte varslet om avviket. DFØ vurderte at hendelsen hadde lav risiko for den berørte ansatte, og varslet ikke Datatilsynet.

De øvrige 12 avvikene gjaldt DFØs rolle som databehandler. Blant disse er et tilfelle der DFØ mottok en åpen konvolutt med arbeidsavtalen for en lærling som ble sendt fra lærlingens arbeidsgiver. Arbeidsgiveren er en av DFØs kunder, og ble varslet om hendelsen. Fem avvik gjaldt feilsendt informasjon, der et tilfelle knyttet til regnskapsinformasjon om alle ansatte i ni departementer ble tilgjengeliggjort for DSS. Alle departementene ble varslet, og enkelte av disse meldte avviket til Datatilsynet. To avvik gjaldt manglende tilgangsstyring, ett tilfelle gjaldt feil i uttrekk av testdata og ett dreide seg om lagring av dokumentasjon på feil kunde. I tillegg har vi hatt to tilfeller der kundeinformasjon feilaktig ble synlig for en annen kunde samt en bruker som fikk tilsendt engangskoder uten å ha bedt om disse.

Alle hendelser blir fulgt opp i etterkant der vi blant annet går gjennom rutinene for å hindre gjentakelse.

4.6 Oppfølging av saker fra Riksrevisjonen

Riksrevisjonen hadde ingen merknader til DFØs regnskap for 2021.

Riksrevisjonen gjennomfører også årlig revisjon av DFØ som leverandør av økonomitjenester til andre statlige virksomheter. I løpet av revisjonen har Riksrevisjonen og DFØ hatt løpende og tett dialog om avklaringer og forbedringsmuligheter. Dette samarbeidet bidrar til å lette virksomhetenes arbeid med revisjonen, og gir også mindre ressursbruk for DFØ.

Etter avsluttet revisjon for 2021 mottok DFØ et brev hvor Riksrevisjonen pekte på enkelte svakheter og forbedringsmuligheter, med konkrete anbefalinger om tiltak. DFØ har gjennomført flere av disse tiltakene og jobber videre med forbedringer.

DFØ og Riksrevisjonen har et faglig samarbeid om deres revisjon av våre kunder.

4.7 Fellesføringer for 2022

DFØ har i 2022 fått følgende fellesføringer:

4.7.1 Konsulentbruk

DFØs finansieringsmodell påvirker omfanget av og hvilke områder vi benytter konsulentbistand. Det er flere områder hvor det er utfordrende å omdisponere midler fra konsulentbruk til egne ansatte.

DFØ gjennomfører en del oppdrag på vegne av andre og dette finansieres ved tildelinger og belastningsfullmakter på kapitler og poster utover DFØs egne kapitler og poster. Dette er årlige engangsmidler, hvor det følgelig er krevende å gjennomføre rekrutteringer for å kunne bruke midlene til å lønne egne ansatte. Dette innebærer at disse midlene i stor grad må benyttes til eksternt bistand. Det samme gjelder for utvikling av økonomitjenestene, hvor finansieringen er gitt over post 45 hvor midlene i utgangspunktet ikke er lagt opp til å lønne egne ansatte.

DFØ viderefakturerer kunder for tredjepartskostnader til drift og videreutvikling av økonomitjenestene. Dette er i hovedsak ikke definert som konsulenttjenester, men kjøp av tjenester til løpende driftsoppgaver. Samtidig vil det være knyttet konsulentbruk til videreutviklingen av løsningen. Dette betales av DFØ og inngår som en del av viderefaktureringen til kundene. Dette påvirker derfor ikke tildelingen av budsjett for DFØ, men innebærer at vi har høyere konsulentbruk da kostnadene føres i vårt regnskap.

DFØ har over flere år hatt fokus på konsulentbruk, både gjennom bevisstgjøring om hva vi skal bruke konsulenter til²⁸ og interne føringer om reduksjon av bruken. Dette har blitt fulgt opp gjennom intern rapportering. I tillegg er det flere større prosjekter som har blitt avsluttet i løpet i 2021 eller i løpet av 2022, som for eksempel opptak av BOTT²⁹ som økonomitjenestekunder og Nettprosjektet³⁰. I sum har dette gitt en nedgang i konsulentbruken på 35 prosent, fra 126 millioner kroner til 82 millioner kroner.

DFØ har redusert bruken av kommunikasjonsrådgivning i 2022, sammenliknet med tidligere år. DFØ brukte 0,5 millioner kroner på kommunikasjonsrådgivning i 2022, mot 2,4 millioner kroner i 2021. Bruken i 2022 dreier seg primært om oversettelse og videoproduksjon. Fra august har vi ansatt en ny medarbeider som arbeider med videoproduksjon. Behov utover dette vil bli kjøpt eksternt. Når det gjelder oversettertjenester er behovet såpass lite at det ikke vil være hensiktsmessig å ha denne typen kompetanse internt i DFØ.

²⁸ Midlertidig manglende kapasitet eller kompetansebehov som ikke er naturlig at DFØ skal ha.

²⁹ Uio og UiB ble kunde av DFØ i 2021, UiT i 2022 og NTNU i 2023. Det var betydelig arbeid i forkant av overgangene og deler av dette var ved bruk av konsulenter.

³⁰ Nettprosjektet skulle sørge for at nettstedene som ble overtatt fra Difi/Digdir (primært realisert på Drupal 7), og DFØs nettsteder (primært realisert på Craft), ble løftet opp til en fremdriftsrettet og standardisert tjenestepattform basert på nyeste versjon av Drupal (Drupal 9), og at den nye plattformen skulle etableres robust, slik at den er klar for å ta imot nye nettjenester som etableres i årene som kommer.

4.7.2 Læringer

DFØ tilbyr plass til læringer som har behov for arbeidspraksis som en del av sitt utdanningsløp. Vi har i flere år tilbudt læreplasser innenfor kontor- og administrasjonsfaget, og vi har også hatt læringer innenfor faget medier og kommunikasjon i 2022.

Ved utgangen av året hadde DFØ totalt fem læringer – alle innen kontor- og administrasjonsfaget. Vi har to læringer i Trondheim og tre i Oslo. Fra høsten 2023 vil vi tilby én ny læreplass innen kontor- og administrasjonsfaget.

4.8 Bemanning og personalforvaltning

DFØ er i tildelingsbrevet for 2022 bedt om å rapportere antall ansatte og avtalte årsverk i henhold til SSBs statistikk. Disse tallene avviker noe fra DFØs egne data, og skyldes at SSB benytter gjennomsnittstall for hele året mens DFØ benytter tall pr. 31. desember. All øvrig omtale i årsrapporten som knytter seg til antall ansatte og årsverk bygger på data fra vårt lønns- og personalsystem.

Rapportering i henhold til SSBs statistikk

I henhold til SSBs beregning har antall ansatte i DFØ økt fra 718 i 2021 til 773 i 2022 (gjennomsnittstall for hele året). SSBs tall viser at avtalte årsverk har økt fra 703 i 2021 til 755 i 2022.

Tabellen viser antall ansatte og avtalte årsverk i 2021 og 2022 (tall fra SSB, gjennomsnitt for året):

Avtalte årsverk/ansatte	2021	2022
Avtalte årsverk	703	755
Antall ansatte	718	773

Rapportering i henhold til DFØs lønns- og personalsystem

Ved utløpet av 2022 var det 777 ansatte i DFØ. Dette er en økning på 1,5 prosent fra 2021.

Tabellen viser antall utførte årsverk og antall ansatte ved utgangen av 2021 og 2022 (tall fra DFØs lønns- og personalsystem):

Utførte årsverk/ansatte	2021	2022
Utførte årsverk pr. 31 desember	658	699
Antall ansatte pr. 31 desember	766	777

Det er flere årsaker til at utførte årsverk er lavere enn antall ansatte. Om lag halvparten av differansen skyldes at ansatte jobber deltid (ansatt i en deltidsstilling, delvis AFP) eller har en form for permisjon (AAP, studiepermisjon, beordring, foreldrepermisjon og omsorgspermisjon mm). Den andre halvparten skyldes turnover og økning i antall ansatte. Det tar tid å rekruttere en ny medarbeider med rett kompetanse for å erstatte en som slutter. I 2022 har vi også holdt noen stillinger ledig lengre enn normalt som følge av et stramt budsjett. Til tross for at vi ansatte 158 nye medarbeidere i 2022, økte det totale antallet ansatte i DFØ kun med elleve. Uavhengig av om en ny medarbeider ble ansatt i en stilling etter en som sluttet, eller tiltrådte i en ny stilling, utførte disse svært sjelden et helt årsverk. Dette er en medvirkende årsak til at antall utførte årsverk er lavere enn antall ansatte.

Tabellen viser antall ansatte og årsverk i 2022, fordelt på divisjon (i samsvar med definisjonen i Statens personalhåndbok):

Divisjon	Antall ansatte	Utførte årsverk
Divisjon for offentlige anskaffelser	85	78
Kommunikasjons-enheten	14	12
Lønnsdivisjonen	271	250
Regnskapsdivisjonen	200	174
Strategi- og fellestjenestedivisjonen	38	37
Divisjon for styring, organisering og ledelse	117	96
IT-divisjonen*	52	52
DFØ totalt	777	699

**) IT ble organisert som egen divisjon fra mai.*

Økning i antall ansatte i DFØ henger sammen med at regnskapsdivisjonen økte fra 176 til 200 ansatte i 2022. Økningen skyldes opptak av nye kunder og fornying/oppgradering av systemer som krevde flere ansatte.

Lokalisering av ansatte

Finansdepartementet har i brev 26. april 2022, bedt om tertialvis og årlig rapportering på ansatte og årsverk som er lokalisert i henholdsvis Oslo og resten av landet.

Ved utgangen av 2021 og 2022 er fordelingen slik:

Ansatte / utførte årsverk	2021 Antall	2021 Andel	2022 Antall	2022 Andel
Ansatte i Oslo	312	40,7	306	39,4
Ansatte utenfor Oslo	454	59,3	471	60,6
Utførte årsverk i Oslo	254	38,6	275	39,3
Utførte årsverk utenfor Oslo	404	61,4	424	60,7

Antall ansatte i Oslo er redusert med seks ansatte fra 2021. Dette skyldes naturlig avgang, og økt turnover kombinert med ledetid i rekrutteringsprosessene. Et sterkt arbeidsmarked har også vist seg å gjøre det krevende å rekruttere innenfor enkelte fagområder. Spesielt en divisjon (SFD) har hatt mange ansatte (seks ansatte) som i løpet av kalenderåret har gått av med pensjon. Noen stillinger blir videreført, mens andre stillinger får noe annet innhold justert til dagens nye behov.

Kjønns sammensetning i DFØ

Ved utgangen av 2022 var 457 kvinner og 320 menn ansatt i DFØ. Dette gir en kvinneandel på 59 prosent som er tilsvarende andel som i 2021. Kvinner er godt representert på alle nivå.

Tabellen viser kjønns sammensetningen i DFØ ved utgangen av 2022:

Nivå	Stillingskode	Kvinner	Menn
1: Etatsleder	9106	1	-
2: Divisjonsdirektør	1062	3	4
3: Avdelingsleder	1060	13	11
4: Seksjonsleder	1211	27	12
5: Førstelinjeleder		-	-
6: Saksbehandler (fagdivisjoner)	1065, 1362, 1363, 1364, 1408, 1434, 1538, 1058	377	237
7: Administrativt personale (støttedivisjon/-enhet)	1362, 1363, 1364, 1408, 1434	36	56
Sum hele DFØ		457	320

Toppledergruppen består av fire kvinner og fire menn. På de to ledernivåene under er 40 kvinner og 23 menn. Den totale kjønnsbalansen på ledernivå fordeler seg på 62 prosent kvinner og 38 prosent menn. Vi vurderer at DFØ ikke har utfordringer i kjønnsbalansen verken blant ansatte eller på ledernivå.

Likestilling og mangfold

I følge likestillings- og diskrimineringsloven §24 og §26a og kravene i tildelingsbrevet for 2022, skal DFØ redegjøre for aktivitets- og redegjøringsplikten som arbeidsgiver, og som offentlig myndighet (se også siste avsnitt i dette kapittelet).

For 2022 har vi utarbeidet en egen likestillingsredegjørelse for DFØ som arbeidsgiver, som er publisert på dfo.no.

Kjønnsbalanse og kjønnsforskjeller i deltid, midlertidighet og foreldrepermisjon

Tabellen viser kjønnsfordeling for alle ansatte, inkludert midlertidig ansatte, deltidsansatte og ansatte i permisjon, fordelt på divisjon i 2022:

Divisjon/enhet	Alle ansatte		Hvorav midlertidige		Hvorav deltid		Foreldrepermisjon Gjennomsnitt antall uker	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Lønnsdivisjonen (Stavanger)	196	75	7	-	6	1	20,9	16
Regnskapsdivisjonen (Trondheim)	106	94	5	7	4	1	22,2	14,4
Kommunikasjons-enheten (Oslo)	10	4	1	-	-	-	24	6
Strategi- og fellestjeneste-divisjonen (Oslo)	26	12	2	1	1	-	4	-
Divisjon for styring, organisering og ledelse (Oslo)	74	43	9	3	1	2	10,8	24
Divisjon for offentlige anskaffelser (Oslo)	40	45	6	2	1	-	23	17
IT-divisjonen	5	47	-	1	-	2	-	3
Sum hele DFØ	457	320	30	14	13	6	19,5	14,2

I DFØ er det ansatt flere kvinner enn menn i de fleste divisjoner, med unntak av i divisjon for offentlige anskaffelser og IT-divisjonen. Det er 44 midlertidig ansatte i DFØ. Dette utgjør 5,6 prosent av DFØs ansatte, hvorav 30 ansatte er kvinner og 14 ansatte er menn. Fratrullet lærlinger, ansatte på pensjonistvilkår og timelønnede har DFØ totalt 22 midlertidig ansatte der 21 jobber fulltid og en ansatt arbeider i 50 prosent stilling. Dette gir en midlertidig andel på 2,8 prosent. 19 ansatte er tilsatt i deltidsstilling, dette utgjør 2,4 prosent av DFØs ansatte. Av disse er 13 ansatte kvinner og seks ansatte menn. 36 kvinner og 12 menn har tatt ut foreldrepermisjon i 2022. Gjennomsnittlig antall uker foreldrepermisjon for kvinner er 19,5 uker og 14,2 uker for menn.

Tallene i oversikten er gjennomgått i samarbeid med DFØs ansattrepresentant fra fagorganisasjonene. Det er enighet om at kjønnsfordelingen i DFØ er god og at andelen midlertidige og deltidsansatte er lav. Det er også enighet om at tallene for uttaket av foreldrepermisjon synes å være lik nasjonale trender. Etter en kartlegging av ufrivillig deltid i DFØ var det også enighet om det ikke foreligger ufrivillig deltid. Ved behov vil vi i fremtiden benytte spørreundersøkelser for å finne svar på ufrivillig deltid.

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn

Den totale andelen kvinner i DFØ er 59 prosent. En inndeling av de ansatte i seks stillingsgrupper viser en større andel kvinner i samtlige grupper. Vi vurderer at dette er en god kjønnsbalanse.

Tabellen under viser kvinners andel av menns lønn fordelt på ulike stillingsnivå. På alle stillingsnivå har kvinner noe lavere snittlønn enn menn. Kvinners andel av menns lønn pr. stillingskategori er i gjennomsnitt 96 prosent³¹. Med hensyn til lønnsforskjeller mellom kvinner og menn pr. stillingskode ser vi en noe større forskjell i gruppene rådgiver og seniorrådgiver/fagdirektør, hvor kvinnene har henholdsvis 93 prosent og 91 prosent av menns lønn. På bakgrunn av lønnsulikheten i disse to gruppene har vi undersøkt tallene nærmere for å finne årsaken til at kvinnelige rådgivere og seniorrådgivere har en lavere lønn enn menn. Resultatet av undersøkelsen viser at lønnsforskjellene i stor grad kan tilskrives enkeltpersoner som drar opp gjennomsnittet. Disse enkeltpersonene er menn som har arbeidsoppgaver innenfor IT eller annen spisskompetanse som er ettertraktet i arbeidsmarkedet. Markedssituasjonen gjør at ansatte med denne type kompetanse lønnes høyere enn øvrige kolleger i samme stillingsgruppe. På bakgrunn av dette vurderer vi at det ikke er nødvendig å sette inn tiltak da lønnsforskjellene er legitimert.

Det stilles også krav om å inkludere lærlinger i rapporteringen. Her avhenger lønnen av hvor langt den enkelte har kommet i lærlingeløpet, og forskjeller kan derfor ikke relateres til kjønn.

³¹ Direktøren, lærlinger og ansatte på pensjonistvilkår er ikke med i denne utregningen.

Tabellen viser kvinners andel av menns lønn (kontante ytelser) fordelt på ulike stillingsnivåer i 2022:

Stillingsnivå*	Kvinner	Menn	Andel kvinner	Total	Forskjeller kontante ytelser
Konsulent	8	4	67%	12	97%
Førstekonsulent, seniorkonsulent	59	39	60%	98	98%
Rådgiver	158	84	65%	242	93%
Seniorrådgiver, fagdirektør	182	164	52%	347	91%
Seksjonssjef	27	12	69%	39	99%
Avdelingsdirektør, divisjonsdirektør	16	15	52%	31	96%
Total	450	319	59%	769	96%

*Direktøren, lærlinger og ansatte på pensjonistvilkår er ikke med i tabellen.

Sykefravær

Sykefraværet i 2022 var på 5,6 prosent, opp fra 3,9 prosent i 2021 og over DFØs sykefraværsmål på 5 prosent. Økningen kan være et uttrykk for et generelt høyere smittepress i samfunnet etter koronapandemien, og vi vurderer dette som et akseptabelt sykefravær for en kontorvirksomhet. Vi vurderer likevel fortløpende om det kan settes inn relevante tiltak for å redusere sykefraværet.

Turnover

I 2022 var turnoveren³² på 16,8 prosent, som er en økning på 2,4 prosent fra 2021. Vi vurderer dette som et uttrykk for at ansattes kompetanse er ettertraktet i arbeidsmarkedet, og at det generelt har vært et større press i arbeidsmarkedet enn tidligere år.

Tilgang på kompetanse

I løpet av 2022 begynte det elleve nye ansatte i DFØ. Til tross for at vi har klart å rekruttere mange i 2022, opplever vi et utfordrende kandidatmarked med storkonkurranse om kvalifisert arbeidskraft. Dette gjorde seg særlig gjeldende innenfor fagområder som IT, teknologi, anskaffelser, jus og prosjektledelse. I risikovurderingen som vi leverte Finansdepartementet i forbindelse med DFØs første tertialrapport for 2022, løftet vi fram vår evne til å sikre riktig kompetanse til rett tid som en ny, strategisk

³² Ved utregningen av turnover er følgende medarbeidere ekskludert: lærlinger og medarbeidere som går av med pensjon, samt medarbeidere som er timelønnede eller på pensjonistavlønning.

risiko. Gjennom året iverksatte vi risikoreduserende tiltak, blant annet startet vi et arbeid med å øke kjennskapen til DFØ som arbeidsgiver. Dette arbeidet vil fortsette i 2023.

Rapportering aktivitets- og redegjørelsesplikt – DFØ som offentlig myndighet

DFØ leverer en rekke tjenester til sine brukere, og arbeider aktivt for å fremme likestilling og motarbeider diskriminering.

Statens arbeidsgiverportal har mange sider som omhandler inkludering, fra mer overordnede om inkluderende arbeidsliv og tankene bak mangfold, til fagsidene «inkluderingsarbeid» (tidligere «inkluderingsdugnaden»), som omfatter praktiske råd om hvordan bli en mer inkluderende virksomhet og skrive gode og inkluderende stillingsannonser til hvordan praktisk arbeide med aktivitets- og redegjørelsesplikten for arbeidsgivere.

I 2021 la vi ned et stort arbeid i å oppdatere portalens fagsider om rekruttering fra A til Å (rekrutteringsprosessen) for arbeidsgivere. Dette bidrar til at etterlevelse av lov- og regelverk og mangfolds- og inkluderingsstankegang blir en naturlig del av en rekrutteringsprosess. I tillegg er portalen hjem for hvordan statlige arbeidsgivere skal ta i bruk traineeprogrammet for personer med nedsatt funksjonsevne og hull i CV-en. Disse sidene hadde samlet 43 297 sidevisninger i 2022, noe som er 4,5 prosent av totalt antall visninger på 977 129 for 2022. I 2022 leverte DFØ også en rapport om brukerinnsett og anbefalinger for grupper som har særlige utfordringer med å få lærlingplass, herunder gutter med flerkulturell bakgrunn. Se omtale i kapittel 3.3.7 «Styringsparameter: Antall lærlinger i staten» for utdypning.

Innenfor anskaffelsesområdet gir DFØ veiledning og støtte til leverandører til offentlig sektor om hvordan de skal ivareta lovpålagte krav innenfor følgende områder: Arbeidstidsbestemmelser, lønns- og arbeidsvilkår og barnearbeid. Konkrete tjenester er Norgesmodellen, ESPD-skjemaet og veiledning i krav til ulike konkurranser.

Her kan arbeidet med Norgesmodellen og nasjonale seriøsitetsskrav for alle offentlige anskaffelser trekkes frem. Arbeidet med Norgesmodellen er en viktig del av DFØs oppgaver for å fremme det trygge og seriøse arbeidslivet og bevare den norske arbeidslivsmodellen.

DFØ bidrar også til dette gjennom oppgaven med å forvalte Det europeiske egenerklæringsskjemaet (ESPD). ESPD er en erklæring fra leverandørene om at de oppfyller angitte kvalifikasjonskrav og eventuelle utvelgelseskriterier, og at det ikke foreligger grunner for avvisning på grunn av forhold ved leverandøren. Det europeiske egenerklæringsskjemaet omtales ofte som ESPD som er en forkortelse for European Single Procurement Document.

DFØ har nettopp avsluttet et prosjekt som har migrert mange av DFØs nettjenester over til samme tekniske plattform. Dette legger til rette for bedre brukeropplevelser ved at flere enkelt finner det de leter etter, forstår det de finner og får løst oppgaven de kom for å løse. I DFØ jobber vi fortløpende med å sikre godt arbeid med universell utforming av våre nettjenester. I 2022 har DFØ arbeidet spesielt med å få opp tilgjengelighetserklæringer på nett, slik at vi etterlever krav til universell utforming som gjelder fra februar 2023. Som et ledd i dette arbeidet, publiserer vi en artikkel om DFØs policy og planer for etterlevelse av kravene til nettjenester.

DFØ vurderer arbeidet med å sikre likestilling og hindre diskriminering som viktig, og er av betydning for valg og utforming av DFØs tjenester. DFØ vil fortsette dette arbeidet i 2023, og vil ved identifiserte behov forløpende gjøre forbedringer i dette arbeidet.

5 Vurdering av framtidsutsikter

Offentlig sektor står overfor store utfordringer i årene framover. Med en aldrende befolkning vil det stå stadig færre yrkesaktive bak hver pensjonist, samtidig som vi skal gjennomføre det grønne skiftet. I tillegg til de langsiktige utfordringene, må offentlig sektor stadig håndtere nye problemer. Det siste året har vært preget av krigen i Ukraina, med økte ressursbehov innen forsvar, samfunnssikkerhet og mottak av flyktninger. Samfunnet er også preget av høye energipriser og høy inflasjon.

Omstillingsevnen som vil kreves for å møte disse utfordringene, øker betydningen av at DFØ lykkes med sitt samfunnsoppdrag; å bidra til effektiv ressursbruk i staten. Effektiv bruk av fellesskapets ressurser favner bredt, og vi skal arbeide systematisk og langsiktig i tråd med DFØs hovedmål.

Gjennom å levere sikre, brukerrettede og effektive lønns- og regnskapstjenester, skal DFØ bidra til god økonomistyring i statlige virksomheter, samtidig som vi henter ut synergier og stordriftsfordeler for staten. Med en stadig større og mer sammensatt kundemasse, blir det en utfordring å balansere gevinster gjennom standardiserte fellesløsninger mot behovet for spesialtilpassede løsninger for enkeltvirksomheter. Etter mange års digitalisering og automatisering er produktiviteten økt betydelig. Vi skal fortsette arbeidet med effektivisering, men potensialet for ytterligere produktivitetsvekst er i ferd med å avta.

Offentlige innkjøp står for om lag 600 milliarder kroner årlig og er et viktig strategisk verktøy for at virksomhetene skal nå sine mål. De store innkjøpsvolumene gir samtidig offentlig sektor en sterk posisjon i møte med leverandørmarkedet. Viktige prioriteringer framover blir å styrke satsingen på et grønt kompetanseløft, stimulere til innovasjon og effektiv konkurranse, utvikle gode datagrunnlag, legge til rette for ytterligere digitalisering og videreutvikle markedsplassen for skytjenester.

DFØ fikk i 2020 overført fagområdene organisering, ledelse og offentlige anskaffelser. Et samlet fagmiljø på forvaltningsområdet gir en god plattform for å utvikle helhetlige tjenester. Tverrfaglige utviklingsprosjekter og kunnskaps- og kompetansedeling vil ha høy prioritet også framover.

DFØ har en viktig rolle i å ytterligere forbedre forvaltningens kunnskap og praksis innen statlig styring og ledelse. Undersøkelser blant brukerne viser at våre kompetansetjenester bidrar til en positiv utvikling, men vi vurderer at det fortsatt er behov for å videreutvikle veiledningsmateriell og andre kompetansetilbud. Tilskuddsforvaltning, områdegjennomganger og innovasjon er blant fagområdene som er særlig fremhevet for vårt arbeid i 2023. DFØ skal bistå i regjeringens arbeid med tillitsreform, gjennom analyser og faglige innspill.

Fra 2022 ble de statlige regnskapsstandardene (SRS) obligatoriske for alle statlige virksomheter, med en innføringsperiode på fem år. Dette vil heve kvaliteten på styringsinformasjonen og gjøre den mer sammenlignbar. DFØ skal bistå virksomheter som skal ta i bruk SRS og bidra til at dette gir nytte både i etats- og virksomhetsstyringen.

Vi skal også arbeide for at offentligheten enkelt kan ta i bruk informasjon om resultater og ressursbruk i forvaltningen. Dette er viktig, både for å vurdere utviklingsbehov og skape tillit til det offentlige.

Den økte oppmerksomheten rundt sikkerhet i samfunnet påvirker også DFØ. Vi leverer viktige fellestjenester for statlige virksomheter, og har ansvar for å behandle og sikre betydelige informasjonsmengder. En oppdatert risikovurdering fra 2022 danner grunnlag for DFØs videre arbeid på sikkerhetsområdet, og vil ha høy prioritet også i tiden framover. I tillegg gir DFØs internrevisjoner gode kunnskapsgrunnlag og anbefalinger som er nyttige for å forbedre og utvikle virksomheten videre.

Stramme budsjetttrammer krever at DFØ har god innsikt i kostnadsdrivere og mulige inntektskilder. Arbeidet med langtidsprognoser og vurdering av framtidig finansiering vil bli videreført som viktige tiltak for å bidra til god styring og kostnadsdekning i et langsiktig perspektiv.

DFØ arbeider for å benytte fremtidsrettede og effektive IT-løsninger, både i tjenesteutviklingen og i intern drift. Arbeidet med å modernisere og fornye DFØs teknologiplattformen vil pågå over flere år. En annen viktig satsing blir å legge til bedre rette for tilgjengeliggjøring og bruk av data i styring og analyser av statlig ressursbruk.

DFØ har et bevisst forhold til bruk av eksterne konsulenter. Mangel på nøkkelkompetanse, uforutsette hendelser og hasteoppdrag gjør det likevel nødvendig å bruke konsulenter i ulike sammenhenger. Med et stramt arbeidsmarked blir det samtidig en viktig utfordring beholde og tiltrekke seg kompetanse.

Offentlig sektor står overfor store utfordringer i årene framover. Forventningene til våre tjenester er høye, og vi skal gjøre vårt beste for å bidra til at forvaltningen får mest mulig ut av ressursene den har til rådighet.

6 Årsregnskap

Årsregnskap 2022 - ledelseskommentar

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) er et bruttobudsjettert forvaltningsorgan underlagt Finansdepartementet (FIN). DFØs samfunnsoppdrag er å bidra til effektiv ressursbruk i staten og til at staten når sine mål gjennom god styring, organisering, ledelse og gode beslutningsgrunnlag.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv og krav fra Finansdepartementet.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

DFØ har, i samråd med Finansdepartementet, besluttet at vi skal føre og rapportere virksomhetsregnskapet i henhold til de statlige regnskapsstandardene. Årsregnskapet skal gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Årsregnskapet vurderes å gi et korrekt uttrykk for årets ressursbruk og virksomhetens eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Bevilgningsrapportering

DFØs samlede tildeling var på 1 050 millioner kroner. I tillegg har DFØ hatt merinntekter på 28 millioner kroner. Dette har økt den totale disponible rammen for DFØ til 1 079 millioner kroner.

DFØ har et netto mindreforbruk av ordinære driftsmidler på 2,8 prosent. Mindreforbruket er knyttet til periodeforskyvning i prosjektene Program for digitale anskaffelser, Markedsplass for skytjenester. I tillegg har DFØ hatt lavere kostnader enn planlagt i arbeidet med betalingskortløsningen og OK-stat, samt utsettelse av ny microsoftavtale.

DFØ har de siste årene mottatt belastningsfullmakter fra andre statlige virksomheter og tildelinger over kapitler/poster utover DFØs egne kapitler/poster. Dette finansierer årlige enkeltoppdrag og i 2022 utgjorde dette 39 millioner kroner, fordelt på 22 ulike tildelinger og belastningsfullmakter.

Virksomhetsregnskapet

DFØ har 653 millioner kroner i lønnskostnader i 2022 (note 2). Dette er en økning på 37 millioner kroner sammenlignet med 2021. Økningen skyldes i hovedsak at vi er flere ansatte som følge av at vi har fått flere kunder og oppgaver, men virkning av lønnsoppgjør i 2021 og 2022 bidrar også til økte lønnsutbetalinger. Samtidig har DFØ økte sykepengerefusjoner og reduserte pensjonsutgifter, som følge av ny pensjonspremiemodell.

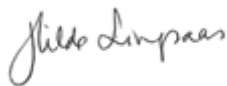
Det er regnskapsført 329 millioner kroner til andre driftskostnader (note 5). Dette er 24 millioner kroner lavere enn i 2021. Hovedårsaken til reduksjonen er redusert konsulentbruk, men også reduserte husleiekostnader som følge av flytting til Økern portal.

DFØ utbetalte 10 millioner kroner i tilskudd i 2022 (note 10), som er en nedgang på 30 millioner kroner. Årsaken til endringen er at tildeling av tariffavtalte kompetansemidler fra KDD har gått ned fra 29 millioner kroner i 2021, til 1,2 millioner kroner for 2022.

Revisjonsordning

Riksrevisjonen er ekstern revisor og bekrefter årsregnskapet for DFØ. Årsregnskapet er ikke ferdig revidert pr. dags dato. Revisjonsberetningen skal foreligge innen 1. mai 2023.

Oslo, 15. mars 2023

Hilde Singsaas
direktør

Prinsippnote – bevilgnings- og artskontorrapportering

Regnskapet er utarbeidet og avlagt etter retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten (bestemmelsene). Det er ført i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og krav fastsatt av Finansdepartementet. DFØ har en egen prinsippnote for virksomhetsregnskapet som føres i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- Regnskapet følger kalenderåret
- Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapporteringen er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "Netto rapportert til bevilgningsregnskapet" er lik i begge oppstillingene.

DFØ er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapportering

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen, og en nedre del som viser beholdninger DFØ står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som DFØ har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet DFØ har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva DFØ har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser DFØ står oppført med i statens kapitalregnskap.

I note C–F vises forbruk av bevilgningen.

Artskontorrapportering

Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter, og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall DFØ har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. DFØ har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke inntektsført og derfor ikke vist som inntekt i oppstillingen.

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2022

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling*	Regnskap 2022	Merutgift (-) og mindretgift
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	01	Driftsutgifter	A,B,C	987 364 000	986 133 866	1 230 134
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	22	Opplæringskontoret OK stat	A,B	9 248 000	11 424 564	-2 176 564
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	A,B,E	25 518 000	23 545 677	1 972 323
0440	Politiet	01	Driftsutgifter	A,B,F	1 400 000	661 287	738 713
0500	Kommunal- og distriktsdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B,F	16 714 000	15 489 655	1 224 345
0502	Tariffavtalte avsetninger	21	Spesielle driftsutgifter	A,B,F	1 000 000	751 500	248 500
0502	Tariffavtalte avsetninger	70	Kompetanseutvikling mv.	A,B,F	1 200 000	-3 278 665	4 478 665
0525	Statsforvalterne	01	Driftsutgifter	A,B,F	1 100 000	1 099 972	28
0541	IT- og ekopolitikk	22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekopolitikken	A,B,F	500 000	497 351	2 649
1400	Klima- og miljødepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B,F	4 000 000	4 000 000	0
1600	Finansdepartementet	21	Spesielle driftsutgifter	A,B,F	2 300 000	1 725 903	574 097
0440	Politiet	01	Driftsutgifter	B,F		1 678 354	
0540	Digitaliseringsdirektoratet	25	Medfinansieringsordning for digitaliseringsprosjekter	B,F		6 907 529	
1420	Miljødirektoratet	21	Spesielle driftsutgifter	B,F		200 000	
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			77 167 645	
Sum utgiftsført					1 050 344 000	1 128 004 639	

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling*	Regnskap 2022	Merinntekt og mindreinntekt(-)
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	01	Økonomitjenester	C,D	213 800 000	238 521 679	24 721 679
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	02	Opplæringskontoret OK stat		14 300 000	17 918 569	3 618 569
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning av alminnelige fordringer	83	Av alminnelige fordringer			3 122	3 122
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse			1 734 656	
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift			80 772 222	
Sum inntektsført					228 100 000	338 950 248	
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						789 054 391	
Kapitalkontoer							
60086301	Norges Bank KK/innbetalinger					305 236 725	
60086302	Norges Bank KK/utbetalinger					-1 074 384 347	
716010	Endring i mellomværende med statskassen					-19 906 769	
Sum rapportert						0	

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

		2022	2021	Endring
716010	Mellomværende med statskassen	-44 340 636	-24 433 868	-19 906 769

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter (gjelder både for utgiftskapitler og inntektskapitler). Se note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for nærmere forklaring.

Note A Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
160501	37 537 000	949 827 000	987 364 000
160522		9 248 000	9 248 000
160545	8 018 000	17 500 000	25 518 000
044001		1 400 000	1 400 000
050021		16 714 000	16 714 000
050221		1 000 000	1 000 000
050270		1 200 000	1 200 000
052501		1 100 000	1 100 000
054122		500 000	500 000
140021		4 000 000	4 000 000
160021		2 300 000	2 300 000

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Merinntekter / mindreinntekter(-) iht. merinntekts fullmakt	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
160501		1 230 134	25 927 869	27 158 002	47 491 350	27 158 002
160522		-2 176 564	2 412 379	235 816	462 400	235 816
160545	<i>Kan overføres</i>	1 972 323		1 972 323	34 600 000	1 972 323

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter*Mulig overførbart beløp*

Mulig overført beløp på kapittel/post 160501 inkluderer mindreutgift på kapittel/post 160501, merinntekter på kapittel/post 460501 og 1/3 av merinntekter på kapittel 460502.

Mulig overført beløp på kapittel/post 160522 inkluderer merutgifter på kapittel/post 160522 og 2/3 av merinntekter på kapittel/post 460502.

DFØs ubrukte bevilgning på kapittel/post 160545 kan overføres i sin helhet, og DFØ har søkt om at hele beløpet overføres til neste år.

Stikkordet «kan overføres»

DFØs bevilgning på post 45 er gitt med stikkordet "kan overføres". Mindreutgiften beregnes i forhold til tildelinger gitt innenfor de to siste budsjettår og virksomheten lar mindreutgiften inngå som en del av overført beløp.

Tildelinger utover kap. 1605

DFØ har mottatt flere tildelinger utover DFØs kap. 1605. DFØs ubrukte midler på disse kapitlene kan ikke overføres. Se forøvrig note F for ytterligere informasjon.

Belastningsfullmakter

DFØ har mottatt flere belastningsfullmakter. DFØs ubrukte midler på disse kan ikke overføres. Se forøvrig note F for ytterligere informasjon.

Note C Bevilgningsrapportering - ordinære driftsmidler

Kap	Kapitteltekst	Post	Samlet tildeling for 2022	Regnskap 2022	Avvik tildeling/ regnskap
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	01	987 364 000	986 133 866	1 230 134
4605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	01	-213 800 000	-238 521 679	24 721 679
Totalt			773 564 000	747 612 187	25 951 813

Forklaring til netto mindreforbruk:

DFØ har et netto mindreforbruk på 2,8 prosent (inkludert 1/3 av merinntektene for kap./post 4605/02). Mindreforbruket er blant annet knyttet til periodeforskyvning av utgifter til Program for digitale anskaffelser, Markeds plass for skytjenester, OK-stat, betalingskortløsningen og utsettelse av ny microsoftavtale.

Note D Spesifikasjon av inntekter

Type inntekt	Regnskap 2022
Betaling fra kunder for utgifter ifb. elektronisk fakturabehandling, programvarevedlikehold og teknisk drift av lønssystemet 1)	110 317 325
Betaling fra kunder som mottar lønns- og/eller regnskapstjenester 2)	124 579 769
Kurs og konferanser	2 429 350
Diverse inntekter	1 195 235
Sum inntekter	238 521 679

1) Dette er viderefaktureringskostnader for lønns- og regnskapstjenestene. Inntektene har økt sammenliknet med 2021, da omfanget av tjenester og kunder har økt fra 2021.

2) Dette er fakturering for kostnader som DFØ har ved opptak og drift av nye kunder som ennå ikke har rammeoverført driftsbudsjett og kjøp av tilleggstjenester. Opptak og drift av BOTT utgjør en stor del av denne inntekten for 2022, men DFØ tar sikte på rammeoverføring fra 2024.

Note E Bevilgningsrapportering - større utstyrsanskaffelser

Kap	Kapitteltekst	Post	Formål	Samlet tildeling for 2022	Regnskap 2022	Avvik tildeling/regnskap
1605	Direktoratet for forvaltning og økonomistyring	45	Utviklingsmidler	25 518 000	23 545 677	1 972 323
Sum				25 518 000	23 545 677	1 972 323

Forklaring til mindreutgift:

I 2022 var det planlagt å benytte midlene til 13 ulike prosjekter. De største prosjektene er: utrulling av ny innkjøps- og fakturaløsning, anskaffelse av periodeavslutningsverktøy, innføring av obligatorisk SRS, selvbetjening på mobil og nett, felles HR-system for staten, intern IAM og program for tverrgående teknologiutvikling.

DFØ har mindreutgift på 2 millioner kroner, som utgjør 7,7 prosent av samlet bevilgning i 2022. Dette skyldes hovedsakelig periodeforskyvning for internt IAM-prosjekt.

Note F Belastningsfullmakter og tildelinger utover kap. 1605 (beløp i tusen kroner)

Kap	Post	Avgiver av belastningsfullmakt/ tildeling	Formål	Tildeling	Regnskap	Avvik
0440	01	Justis- og beredskapsdepartementet	Evaluerings av nærpolitireformen	3 000	1 678	1 322
0440	01	Justis- og beredskapsdepartementet	Gjennomgang av Politidirektoratet	1 400	661	739
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Styrke arbeidsgiverstøtten med digitale verktøy	3 500	2 927	573
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Etablere og drifte løsningen for data om ansettelsesforhold i staten	6 044	5 740	304
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Utviklingsprogram for statsforvalternes ledergrupper	3 200	3 199	1
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Tiltak for økt fokus på mangfold og inkludering i lærlingestrategien	500	500	-
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Mobilitet i staten/Mobilitetsprogrammet	300	228	72
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Kompetansesatsingen i staten	1 500	1 500	-
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Felles satsing på kompetanseutvikling og digital opplæring	1 074	1 070	4
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Statsansattundersøkelsen	226	81	145
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Evaluerings av statsforvalterstrukturen	300	199	101
0500	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Kartlegging av antall statlige ansatte - databestilling fra SSB	70	46	24
0502	21	Komunal- og distriktsdepartementet	Lederopplæring og bruk av HTA-midler	1 000	752	248
0502	70	Komunal- og distriktsdepartementet	Tariffavtalte avsetninger	1 200	-3 279	4 479
0525	01	Komunal- og distriktsdepartementet	Lederutvikling for Statsforvalterne	1 100	1 100	-
0540	25	Digitaliseringsdirektoratet	Medfinansieringsordningen Kravbank	3 625	3 128	497
0540	25	Digitaliseringsdirektoratet	Medfinansieringsordningen Datasjø	722	722	-
0540	25	Digitaliseringsdirektoratet	Medfinansieringsordningen Automatisering av lønnsutbetalinger	3 070	3 057	13
0541	22	IT- og ekopolitikk	Utredning av standardavtalene (SSA-ene) og kartlegging av veiledningsbehov	500	497	3
1400	21	Klima- og miljødepartementet	Oppfølging av den nasjonale strategien for sirkulær økonomi	4 000	4 000	-
1420	21	Miljødirektoratet	Miljødirektoratets bidrag til evalueringsrapport	200	200	-
1600	21	Finansdepartementet	Styrket innsats i arbeidet med effektiv ressursbruk	2 300	1 726	574
Sum belastningsfullmakter				38 831	29 732	9 099

Forklaring:

DFØ mottar belastningsfullmakter og tildelinger utover DFØs kapittel, som finansiering av enkeltoppdrag. DFØ er i dialog med avgivere av tildelinger og belastningsfullmakter om eventuelle nye fullmakter for 2023. Mer detaljert forklaring på avvik gis under:

044001 Evaluering av nærpoltireformen (belastningsfullmakt)*

Arbeid som går over flere år og ble avsluttet i 2022. Arbeidet har blitt gjennomført som planlagt, men til en lavere kostnad enn forutsatt.

044001 Gjennomgang av Politidirektoratet

Gjennomgang av Politidirektoratet ferdigstilles 1. mars 2023. DFØ er i dialog med Justisdepartementet om å få midler i 2023, tilsvarende mindreforbruk i 2022.

050021 Styrke arbeidsgiverstøtten med digitale verktøy

Oppdraget er gjennomført, men noen av de planlagte tiltakene er ikke gjennomført, etter avtale med KDD. Dette medfører at tildelingen ikke er brukt fullt ut.

050021 Etablere og drifte løsningen for data om ansettelseforhold i staten

Det har vært behov for å omprioritere ressurser til arbeidet med sentralt- og lokalt lønnsoppgjør. Arbeid med FrontEnd-løsning var ikke gitt en ferdigstillelsesfrist i 2022 og var dermed en utviklingsoppgave som kunne forskyves til 2023. Det innebærer en periodeforskyvning av utgifter og oppgaver til 2023. DFØ er i dialog med KDD om budsjettbehov i 2023.

050021 Utviklingsprogram for statsforvalternes ledergrupper

Programmet startet opp i januar i 2022 og skal avsluttes i løpet av 2023. DFØ har behov for ytterligere tildeling i 2023 og er i dialog med KDD om finansiering.

050021 Tiltak for økt fokus på mangfold og inkludering i lærlingestrategien

DFØ bes om å vektlegge mangfold og inkludering i arbeidet med lærlingeordningen, og tilrettelegge med nødvendige tiltak for å styrke dette arbeidet. Det skal blant annet fokuseres på grupper som har særlige utfordringer med å få lærlingeplass. Tiltaket ble avsluttet i 2022.

050021 Mobilitet i staten/Mobilitetsprogrammet

Basert på erfaringer fra ulike piloter som omfatter mobilitet, skal DFØ anbefale og legge til rette for løsninger som bidrar til økt mobilitet og samordning i staten. Tiltaket ble avsluttet i 2022.

050021 Kompetansesatsingen i staten

DFØ har mottatt midler for å oppdatere og utvikle nye E-læringskurs på læringsplattformen. Vi skal blant annet utvikle og implementere et samlet kompetansetilbud i grunnleggende forvaltningskompetanse. Tiltaket ble avsluttet i 2022.

050021 Felles satsing på kompetanseutvikling og digital opplæring

Midlene gjelder utvikling av en nettside/portal som viser en fullstendig og samlet oversikt over tverrgående kompetansetilbud i staten i dag. Tiltaket ble avsluttet i 2022.

050021 Statsansattundersøkelsen

Midlene er overført fra 2021 for gjennomføring av statsansattundersøkelsen. Tiltaket ble avsluttet i 2022.

050021 Evaluering av statsforvalterstrukturen

Oppdraget er gjennomført og avsluttet i 2022.

050021 Kartlegging av antall statlige ansatte - databestilling fra SSB

Midler er tildelt for årlig oppdrag om kartlegging av antall statlig ansatte. Oppdraget ble avsluttet i 2022.

050221 Lederopplæring og bruk av HTA-midler

DFØ er tildelt midler til lederopplæring som tydeliggjør partssamarbeid og medbestemmelse. Tiltaket ble avsluttet i 2022.

050270 Tariffavtalte avsetninger

Tildelingen gjelder overførte midler fra 2021 for å dekke planlagte utbetalinger. Disse utbetalingene er gjennomført, i tillegg til at vi har beløp som er tilbakebetalt fra tilskuddsmottakere. Alle virksomheter som fikk tildelt midler i 2022 og som ikke har brukt opp midlene sine, må betale disse tilbake.

I 2022 ble det utbetalt 1,2 millioner kroner og det ble tilbakebetalt 4,5 millioner kroner fra virksomheter som ikke har benyttet de tildelte midlene. Netto saldo ble -3,3 millioner kroner.

052501 Lederutvikling for Statsforvalterne

Tilhørende oppdrag med finansiert over kap. 0500, post 21.

054025 Medfinansieringsordningen Kravbank (belastningsfullmakt)

Arbeidet med Kravbank fortsetter i 2023 og DFØ er i dialog med Digitaliseringsdirektoratet om å tildelt midler tilsvarende mindreforbruket.

054025 Medfinansieringsordningen Datasjø (belastningsfullmakt)

Budsjettmidlene er brukt som planlagt.

054025 Medfinansieringsordningen Automatisering av lønnsutbetalinger (belastningsfullmakt)

Budsjettmidlene er brukt som planlagt. Arbeidet vil fortsette i 2023, men finansiert over DFØs driftsbudsjett.

054122 Utredning av standardavtalene (SSA-ene) og kartlegging av veiledningsbehov

Budsjettmidlene er brukt som planlagt.

140021 Oppfølging av den nasjonale strategien for sirkulær økonomi

Budsjettmidlene er brukt som planlagt.

142021 Miljødirektoratets bidrag til evalueringsrapport (belastningsfullmakt)

Budsjettmidlene er brukt som planlagt.

160021 Styrket innsats i arbeidet med effektiv ressursbruk

DFØ bidrar i arbeidet med områdegjennomganger og andre analyser av effektiv ressursbruk. Dette ble i 2022 finansiert gjennom tildeling over kap. 1620, post 21, mens midlene er rammeoverført til DFØ fra 2023.

*) Selv om budsjettmidlene er stilt til rådighet fra et departement, er midlene tildelt som en belastningsfullmakt.

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2022

	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	18 896 263	19 830 497
Salgs- og leieinnbetalinger	237 471 728	211 718 650
Andre innbetalinger	72 257	6 756 685
<i>Sum innbetalinger fra drift</i>	256 440 248	238 305 833
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	652 859 519	604 062 779
Andre utbetalinger til drift	335 643 756	335 402 785
<i>Sum utbetalinger til drift</i>	988 503 275	939 465 564
Netto rapporterte driftsutgifter	732 063 027	701 159 732
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetaling av finansinntekter	254 893	38 431
<i>Sum investerings- og finansinntekter</i>	254 893	38 431
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	52 029 555	47 738 633
Utbetaling av finansutgifter	57 252	63 286
<i>Sum investerings- og finansutgifter</i>	52 086 807	47 801 919
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	51 831 914	47 763 487
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	791 455	0
<i>Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>	791 455	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	10 501 805	40 494 348
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>	10 501 805	40 494 348

Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler

Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	946 323	888 046
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	80 772 222	74 518 069
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	77 167 645	69 714 720
<i>Netto rapporterte utgifter på felleskapitler</i>	-4 550 900	-5 691 395
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	789 054 391	783 726 172

Oversikt over mellomværende med statskassen

	31.12.2022	31.12.2021
Fordringer på ansatte	433 291	128 676
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	12 814	2 805 831
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-25 186 484	-23 960 274
Skyldige offentlige avgifter	-451 492	-181 251
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse*	-14 609 009	0
Annen kortsiktig gjeld (tilskudd videreformidles av DFØ)	-4 575 727	-3 323 676
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	35 969	96 826
Sum mellomværende med statskassen	-44 340 636	-24 433 868

* I forbindelse med omleggingen av pensjonspremiemodellen til SPK i 2022, ble også faktureringen fra SPK lagt om. I 2021 hadde faktura for pensjonspremien for 6. termin betalingsfrist i desember, mens pensjonspremien for 6. termin i 2022 ble fakturert i desember med betalingsfrist i januar 2023. Pensjonsutgiften etter omleggingen av pensjonspremiemodellen skal fremdeles være lik fakturert pensjonspremie fra SPK. Balansekontanter koblet mot mellomværende med statskassen benyttes for å utgiftsføre terminfaktura for 6. termin 2022 og eventuell tilleggsfaktura fra SPK, selv om disse ikke er betalt i 2022, jf. henholdsvis rundskriv R-118 Regnskapsføring av pensjonspremie for statlige virksomheter og rundskriv R-8/2022 Regnskapsføring av ikke utbetalte lønnsmidler ifm. lønnsoppgjøret 2022 og konsekvenser av manglende rapportering i november for fakturering og regnskapsføring av pensjonspremie fra SPK.

Regnskapsprinsipper – Virksomhetsregnskap avlagt i henhold til de statlige regnskapsstandardene (SRS)

DFØ har i samråd med Finansdepartementet vedtatt at DFØ skal føre og rapportere sitt virksomhetsregnskap i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS), i tillegg til ordinær rapportering etter kontantprinsippet.

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Transaksjonsbaserte inntekter

Inntekt resultatføres når den er opptjent. Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen. DFØ selger ikke varer.

Inntekter fra bevilgninger og overføringer

DFØ praktiserer forenklet prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter, og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. Dette betyr at resultatet av periodens aktiviteter blir null

Kostnader

Kostnader som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Kostnader som finansieres med inntekt fra bevilgning og overføringer, kostnadsføres i takt med at aktivitetene utføres.

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tariffavsatte kompetansemidler

De sentrale partene i staten KDD, LO stat, Akademikerne, Unio og YS Stat har i hovedtariffavtalen (HTA) 2022 til 2024 forhandlet frem at 25 millioner kroner skal benyttes for å legge til rette for økt satsing på kompetanse. Dette er midler statlige virksomheter i tariffområdet kan søke på innen en gitt frist. Formålet med midlene som betales ut til virksomhetene er å sette i gang tiltak for å utvikle og effektivisere staten og fremme et godt samarbeid mellom ledelsen og medarbeiderne, og mellom partene i staten. DFØ er på vegne av KMD ansvarlig for å administrere denne ordningen. Vi tar imot søknader, utarbeider forslag til innstilling og fordeler midlene i tråd med partenes vedtak.

OK STAT

OK stat er et statlig opplæringskontor med ansvar for det statlige tariffområdet. Opplæringskontoret sin virksomhet er hjemlet i opplæringsloven § 4.3 og driftes og utvikles av tilskudd til opplæring fra fylkeskommunene hvor lærlingen har sitt lærested. DFØ foretar utbetaling av disse tilskuddene.

Nordisk utvekslingsordning, NOKUT, sekretariat

DFØ har i 2022 avsluttet rollen som sekretariat for Nordisk ministerråd (NMR). Sekretariatsrollen besto i å fordele tildelt budsjett for ordningen til åtte nordiske land, rapportere til NMR på antall hospitanter i de nordiske landene og gjennomføre to møter med de nordiske landene i året. Selv om rollen er avsluttet, er det regnskapsposter også i regnskapet for 2022.

Nordisk utvekslingsordning, NOKUT, Norges administrasjon

DFØ er Norges administrative kontaktledd for Nordisk ministerråds utvekslingsordning av hospitanter mellom åtte nordiske land. Norge mottar en andel av totalt budsjetterte midler til ordningen fra sekretariatet og behandler søknader fra hospitanter i statlige virksomheter. Inn- og utbetalinger gjøres i danske kroner og gjennom valutakonto i DNB.

Sirkulære og klimavennlige offentlige anskaffelser

DFØ mottar midler fra Nordisk Ministerråd for å lede og koordinere Nordisk Visjon-prosjektet «Sirkulære og klimavennlige offentlige anskaffelser». DFØ har koordineringsansvar, inkludert å fordele prosjektmidlene mellom nordiske partnere.

EU-midler

DFØ deltar i EU prosjektet - Interproc som er et samarbeid med andre nasjoner og private aktører ifm. utvikling og implementering av nye digitale løsninger for anskaffelsesområdet. DFØ fordeler prosjektmidler mellom deltakerne. Tilskudd er i rapporten presentert etter kontantprinsippet.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varig menes utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelig menes enkeltstående anskaffelser (kjøp) med anskaffelseskost på kr 50 000 eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrasket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Anleggsmidler nedskrives til virkelig verdi ved en eventuell bruksendring, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler med avskrivningsperiode på 15 år

DFØ drifter og forvalter lønns- og regnskapssystemer som benyttes av statlige virksomheter som har avtale med DFØ som leverandør. Dette gjelder systemene SAP, Unit4, Basware og Contempus. Systemene er anslått å ha en levetid på 15 år. Dette avviker fra anbefalt levetid i SRS 17, men anses som en realistisk levetid for denne typen systemer.

Immaterielle eiendeler med avskrivningsperiode på 5 år

Består av standard programvare og egenutviklede systemer.

Anlegg under arbeid

Vurderes ved overgang til nytt år og omgrupperes eventuelt til riktig eiendelsklasse.

Anlegg under arbeid avskrives ikke.

Varige driftsmidler

DFØ aktiverer følgende eiendeler samlet (pool):

- bærbare PCer
- projektorer
- Inventar

Driftsmidlene er balanseført og avskrives over forventet levetid. For å utligne resultatvirkningen av avskrivninger bokføres en tilsvarende inntekt som reduserer forpliktelsen som ble etablert på investeringstidspunktet. Ved salg eller avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst eller tap. Resterende bokført verdi av anleggsmidlet på realisasjonstidspunktet, inntektsføres.

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende, og erfaringene tilsier at alle krav innfris. Ut fra en helhetsvurdering av utestående krav avsettes det ikke for forventet tap.

Statens kapital

Statens kapital består av virksomhetskaper, avregninger og statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler i henhold til SRS 1 Oppstillingsplaner for resultatregnskap og balanse. Avsnittet viser statens samlede finansiering av virksomheten.

Avregninger

For DFØ er nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler, finansiert av avregnet med statskassen. DFØ presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i avregnet med statskassen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som reflekterer forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning.

Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likvider gjennom året. Virksomhetene har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Nummerering av noter

DFØ benytter samme nummerering av noter som i DFØs maler. Noter som ikke er aktuelle for DFØ vises ikke.

Resultatregnskap

	Note	31.12.2022	31.12.2021
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	770 862 744	779 965 441
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	18 351 739	19 525 021
Salgs- og leieinntekter	1	241 085 339	212 386 938
Andre driftsinntekter	1	72 257	6 756 685
Sum driftsinntekter		1 030 372 079	1 018 634 085
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	653 298 364	616 686 179
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	48 362 745	48 689 940
Andre driftskostnader	5	328 908 611	353 233 112
Sum driftskostnader		1 030 569 720	1 018 609 231
Driftsresultat		-197 641	24 854
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	6	254 893	38 431
Finanskostnader	6	57 252	63 286
Sum finansinntekter og finanskostnader		197 641	-24 854
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9	791 455	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		791 455	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	10	10 501 805	40 494 348
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		10 501 805	40 494 348
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2022	31.12.2021
A Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	152 886 606	161 520 379
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	8 757 165	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		<i>161 643 771</i>	<i>161 520 379</i>
II Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	24 043 315	23 775 142
<i>Sum varige driftsmidler</i>		<i>24 043 315</i>	<i>23 775 142</i>
Sum anleggsmidler		185 687 086	185 295 521
B. Omløpsmidler			
II Fordringer			
Kundefordringer	13	4 018 567	673 482
Andre fordringer	15	31 909 794	15 984 699
<i>Sum fordringer</i>		<i>35 928 361</i>	<i>16 658 181</i>
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd	16	12 814	2 805 831
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		<i>12 814</i>	<i>2 805 831</i>
Sum omløpsmidler		35 941 176	19 464 012
Sum eiendeler drift		221 628 261	204 759 533
Sum eiendeler		221 628 261	204 759 533

Statens kapital og gjeld

	Note	31.12.2022	31.12.2021
C. Statens kapital			
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	69 275 679	76 772 948
<i>Sum avregninger</i>		69 275 679	76 772 948
Sum statens kapital		69 275 679	76 772 948
D. Gjeld			
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		25 705 378	8 454 892
Skyldig skattetrekk		25 186 484	23 960 274
Skyldige offentlige avgifter		11 061 646	10 729 146
Avsatte feriepenger		56 292 251	51 666 780
Annen kortsiktig gjeld	17	34 106 824	33 175 493
<i>Sum kortsiktig gjeld</i>		152 352 583	127 986 585
Sum gjeld		152 352 583	127 986 585
Sum statens kapital og gjeld drift		221 628 261	204 759 533
Sum statens kapital og gjeld		221 628 261	204 759 533

Note 1 Driftsinntekter

	31.12.2022	31.12.2021
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	770 862 744	779 965 441
Sum inntekt fra bevilgninger	770 862 744	779 965 441

*Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Inntekt fra tilskudd og overføringer

Tilskudd fra EU	160 565	2 443 903
Andre tilskudd og overføringer	18 191 175	17 081 118
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	18 351 739	19 525 021

Salgs- og leieinntekter

Salgsinntekt, avgiftsfri	237 625 945	208 667 296
Salgsinntekt, unntatt avgiftsplikt	3 459 394	3 719 642
Sum salgs- og leieinntekter	241 085 339	212 386 938

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter	72 257	6 756 685
Sum andre driftsinntekter	72 257	6 756 685

Sum driftsinntekter	1 030 372 079	1 018 634 085
----------------------------	----------------------	----------------------

	Lønnskostnad per divisjon	Prosentvis fordeling av lønnskostnadene	Lønnskostnad etter fordeling av reduksjon for SPK (7.400.249,-)
Regnskapsdivisjonen	156,361,678	23.7	154,607,820
Lønnsdivisjonen	209,026,793	31.6	206,688,314
Offentlige anskaffelser	84,183,402	12.7	83,243,570
Styring, organisering og ledelse	99,355,185	15	98,245,148
Administrasjon	110,198,874	16.7	108,963,032
Program for tverrgående teknologiløsninger	1,572,681	0.3	1,550,480
	660,698,613	100	653,298,364

Note 2 Lønnskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Lønn 1)	488 802 999	443 540 916
Feriepenger 1)	60 130 443	54 123 325
Arbeidsgiveravgift 1)	80 823 192	76 066 268
Pensjonskostnader 2)	44 231 387	55 277 120
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-29 879 221	-19 286 318
Andre ytelser	9 189 565	6 964 868
Sum lønnskostnader	653 298 364	616 686 179

Antall utførte årsverk 3)	699	658
----------------------------------	------------	------------

1) Lønn, feriepenger og arbeidsgiveravgift øker sammenliknet med 2021. Økningen skyldes vekst i antall ansatte i DFØ, først og fremst på økonomitjenesteområdet, som følge av flere tjenester og økning i antall økonomitjenestekunder.

2) Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2022 8,6 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2022 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2021 benyttet virksomheten en forenklet modell for premiebetaling, noe som innebar betaling av en fast premiesats for arbeidsgiverandelen på 12 prosent. Se også omtale av regnskapsføring av pensjoner i prinsippnoten.

3) Antall utførte årsverk defineres som den ressursinnsatsen som de ansatte i DFØ har utført i perioden det rapporteres på.

	Prosentvis fordeling av lønnskostnadene	Lønnskostnad etter fordeling av reduksjon for SPK (7.400.249,-)
Regnskapsdivisjonen	23,7	154 607 820
Lønnsdivisjonen	31,6	206 688 314
Offentlige anskaffelser	12,7	83 243 570
Styring, organisering og ledelse	15	98 245 148
Administrasjon	16,7	108 963 032
Program for tverrgående teknologiløsninger	0,3	1 550 480
	100	653 298 364

Note 3 Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Immaterielle eiendeler under utførelse	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	469 118 003	0	469 118 003
Tilgang i året	30 177 795	8 757 165	38 934 960
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-26 665 785	0	-26 665 785
Anskaffelseskost	472 630 013	8 757 165	481 387 179
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	307 597 624	0	307 597 624
Ordinære avskrivninger i året	38 811 569	0	38 811 569
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-26 665 785	0	-26 665 785
Balanseført verdi 31.12.2022	152 886 606	8 757 165	161 643 771

Avskrivningssatser (levetider)	15 år / lineært	5 år / lineært	Ingen avskrivning	SUM
Tilgang i året 2022	7 441 423	22 736 372	8 757 165	38 934 960
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2022:		-26 665 785		-26 665 785

Note 4 Varige driftsmidler

	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	97 465 413	97 465 413
Tilgang i året	9 819 350	9 819 350
Avgang anskaffelseskost i året (-)	-16 299 149	-16 299 149
Anskaffelseskost	90 985 615	90 985 615
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	73 690 272	73 690 272
Ordinære avskrivninger i året	9 551 176	9 551 176
Akkumulerte avskrivninger avgang i året (-)	-16 299 149	-16 299 149
Balanseført verdi 31.12.2022	24 043 315	24 043 315

Avskrivningssatser (levetider)	3-10 år lineært	Sum
Tilgang i 2022:	9 819 350	9 819 350
Avskrivningstid 3 år	2 899 901	
Avskrivningstid 4 år	3 394 446	
Avskrivningstid 5 år	841 217	
Avskrivningstid 10 år	2 683 786	
Avhendelse av varige driftsmidler i 2022:	16 299 149	16 299 149
Avskrivningstid 3 år	2 597 507	
Avskrivningstid 4 år	10 669 343	
Avskrivningstid 5 år	890 712	
Avskrivningstid 10 år	2 141 587	

Note 5 Andre driftskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Husleie	38 524 950	44 992 888
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	17 122	110 423
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	15 222 974	14 151 839
Leie maskiner, inventar og lignende	79 863 949	70 300 480
Mindre utstyrsanskaffelser	6 661 126	3 194 326
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	97 601	377 333
Kjøp av konsulent tjenester	81 884 159	126 088 902
Kjøp av andre fremmede tjenester	77 635 385	71 431 527
Reiser og diett	6 189 995	3 420 520
Øvrige driftskostnader	22 811 350	19 164 873
Sum andre driftskostnader	328 908 611	353 233 112

Husleie

Husleiekostnadene er lavere i 2022, i forhold til 2021. Dette skyldes at DFØ flyttet fra Paleet til Økern i 2021 som ga lavere husleie i Oslo. Samtidig har DFØ økte arealer i Stavanger og har hatt en høy prisstigning på husleie. Dette innebærer at nedgangen i husleie ikke tilsvarer besparelsen ved flytting til Økern portal.

Mindre utstyrsanskaffelser

Økning av kostnader for mindre utstyrsanskaffelser skyldes utvidelse av lisensavtalen VMware, DFØs plattform for å sikre profesjonell drift av fellestjenester, slik at den ivaretar de krav og forventninger omverden har til DFØ.

Leie maskiner, inventar og lignende

Økning i beløpet for leieavtaler skyldes økte lisensforpliktelser for fagsystemer som DFØ benytter.

Kjøp av konsulent tjenester

DFØ har fokus på å redusere konsulentbruk og regnskapet viser en nedgang sammenliknet med fjoråret. Reduksjonen er knyttet til mindre omfang av utvikling av løsninger til BOTT, samt at økt rekruttering av IT-ressurser har redusert behovet for konsulenter.

Kjøp av andre fremmede tjenester

Økningen er knyttet til drift av HR- og lønnsløsningen og viderefaktureres kundene. Økningen skyldes økt omfang av kunder og tjenester.

Reiser

Reisekostnader øker sammenliknet med 2021, men på grunn av pandemien var ikke 2021 et normalår. Selv om det nå er en økning, reiser vi langt mindre enn vi gjorde før pandemien. Dette antas å være en varig effekt.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler

Gjenværende varighet

Type eiendel

	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	Sum
Varighet inntil 1 år	64 176 798	1 881 451	108 687	66 166 936
Varighet 1-5 år	14 519 362	15 982 357	1 059 102	31 560 821
Varighet over 5 år		20 661 142		20 661 142
Kostnadsført leiebetaling for perioden	78 696 160	38 524 950	1 167 789	118 388 899

Note 6 Finansinntekter og finanskostnader

	31.12.2022	31.12.2021
Finansinntekter		
Valutagevinst (agio)	254 893	38 431
Sum finansinntekter	254 893	38 431
Finanskostnader		
Rentekostnad	8 373	27 205
Valutatap (disagio)	48 879	36 081
Sum finanskostnader	57 252	63 286

Note 7 Sammenheng mellom avregnet med statskasse

A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet

	31.12.2022	31.12.2021	Endring
Avregnet med statskassen i balansen	69 275 679	76 772 948	-7 497 269

Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen*Konsernkontoer i NorgesBank*

- Konsernkonto utbetaling	-1 074 384 347
+ Konsernkonto innbetaling	305 236 725
Netto trekk konsernkonto	-769 147 622
<i>Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (ergjennomstrømningsposter)</i>	
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	-791 455
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	10 501 805
<i>Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen</i>	
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)	770 862 744
- Gruppeliv/ arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-81 718 545
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	77 790 343
<i>Andre avstemmingsposter</i>	
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	<i>7 497 269</i>
Sum endring i avregnet med statskassen	7 497 269

Note 7B Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen**

	31.12.2022	31.12.2022	
	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	161 643 771		161 643 771
Varige driftsmidler	24 043 315		24 043 315
Sum	185 687 086	0	185 687 086
Omløpsmidler			
Kundefordringer	4 018 567	0	4 018 567
Andre fordringer	31 909 794	433 291	31 476 503
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12 814	12 814	0
Sum	35 941 176	446 105	35 495 070
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-25 705 378	0	-25 705 378
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-25 186 484	-27 003 966	1 817 482
Skyldige offentlige avgifter	-11 061 646	-451 492	-10 610 155
Avsatte feriepenger	-56 292 251	0	-56 292 251
Annen kortsiktig gjeld	-34 106 824	-17 331 284	-16 775 539
Sum	-152 352 583	-44 786 742	-107 565 841
Sum	69 275 679	-44 340 636	113 616 315

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Note 9 Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

	31.12.2022	31.12.2021
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m	791 455	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	791 455	0

Korrigerings NORUT 2020 - beløp som er kostnadsført og skulle vært ført på konto 2990 Annen kortsiktig gjeld. Fordi DFØ hadde mer enn 5 prosent i mindreforbruk det aktuelle året kan ikke midlene overføres, og midlene er derfor bokført og rapportert på konto 8480 Tilfeldige og andre inntekter (kapittel 5309 Tilfeldige inntekter, post 29 Ymse).

Note 10 Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

	31.12.2022	31.12.2021
Utbetaling av tilskudd til andre	10 501 805	40 494 348
Sum tilskudd til andre	10 501 805	40 494 348

DFØ utbetalte 10 millioner kroner i tilskudd i 2022, som er en nedgang på 30 millioner kroner. Årsaken til endringen er at tildeling av tariffavtalte kompetansemidler fra KDD har gått ned fra 29 millioner kroner i 2021, til 1,2 millioner kroner for 2022.

Note 13 Kundefordringer

	31.12.2022	31.12.2021
Kundefordringer til pålydende	4 018 567	673 482
Sum kundefordringer	4 018 567	673 482

Endringene fra 2021 er kun knyttet til noe variasjon i forhold til når fakturaer utstedes.

DFØ har statlige virksomheter som kunder og erfaringsmessig betales alle fakturaer.

Derfor setter vi ikke av til forventet tap.

Note 15 Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2022	31.12.2021
Forskuddsbetalt lønn	37	-105 172
Reiseforskudd	17 493	5 000
Personallån	415 761	228 848
Forskuddsbetalte leie	25 132 680	13 491 256
Andre forskuddsbetalte kostnader	640 168	734 542
Andre fordringer	5 703 656	1 630 225
Sum andre kortsiktige fordringer	31 909 794	15 984 699

Forskuddsbetalt leie

Økningen i forskuddsbetalt leie skyldes store lisensfakturaer betalt i november/desember 2022, med periodisering 2023.

Andre fordringer

Økningen i andre fordringer skyldes økning i påløpte NAV-refusjoner

Note 16 Bankinnskudd, kontanter og lignende

	31.12.2022	31.12.2021
Øvrige bankkontoer (utenfor statens konsernkontoordning)	12 814	2 805 831
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	12 814	2 805 831

DFØ har valutakonto i DNB i danske kroner som gjelder tilskuddsmidler fra Nordisk ministerråd. DFØ har nasjonalt ansvar for administrasjon av stipendordningen overfor søkere/mottakere i Norge, herunder utbetaling av stipendmidler. DFØ har også vært sekretariat for Nordisk ministerråd, som besto i å fordele tildelt budsjett for ordningen til 8 nordiske land. DFØ har ikke lengre denne rollen, men som en utfasing er det poster i DFØs regnskap også for 2022. Saldo valutakonto i DKK per 31.12.2022 ble overført til DFØs ordinære innbetalingskonto slik at saldo som fremkommer her består av renteinntekter per 31.12.2022. Valutakontoen ble avviklet i januar 2023.

DFØ har med virkning fra 1. juli 2020 fått ansvaret for bankfunksjon vedrørende betalingskort og forvalter denne løsningen på vegne av andre statlige virksomheter. Betalingskort benyttes ved utbetaling til personer som ikke har egen bankkonto og erstatter bankenes ordning med utbetalingsanvisning. Beholdningen knyttet til DFØs forvaltning av betalingskortet tilhører innehaver av betalingskortet, og skal derfor ikke inngå i mellomværende med statskassen. Beholdningen synliggjøres i DFØs kontospesifikasjon og inngår som en del av DFØs regnskap, men ved presentasjon av regnskapet vil de aktuelle kontoene totalt gå i null.

Note 17 Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2022	31.12.2021
Skyldig lønn	-35 969	-96 826
Annen gjeld til ansatte	23 828 082	23 906 079
Påløpte kostnader	5 892 355	6 042 564
Annen kortsiktig gjeld	4 422 356	3 323 676
Sum annen kortsiktig gjeld	34 106 824	33 175 493

Riksrevisjonen

DIREKTORATET FOR FORVALTNING OG
ØKONOMISTYRING
Org. Nr.: 986252932

Riksrevisjonens beretning

Konklusjon

Riksrevisjonen har revidert årsregnskapsoppstillingene for Direktoratet for forvaltning og økonomistyring for regnskapsåret 1. januar - 31. desember 2022. Årsregnskapsoppstillingene består av oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapportering, virksomhetsregnskap og noter, herunder sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen viser at 789 054 391 kroner er rapportert netto til bevilgningsregnskapet. Oppstilling av virksomhetsregnskapet viser driftsinntekter på 1 030 372 079 kroner og driftskostnader på 1 030 569 720 kroner, avgifter og gebyrer direkte til staten er 791 455 kroner, og at tilskudd til andre er 10 501 805 kroner.

Etter Riksrevisjonens mening

- oppfyller årsregnskapsoppstillingene gjeldende krav, og
- gir oppstilling av bevilgnings- og artskontorrapporteringen med noter et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, inntekter og utgifter for 2022 og kapitalposter per 31. desember 2022, i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten, og
- gir oppstilling av virksomhetsregnskapet med noter et dekkende bilde av virksomhetens resultater for 2022 og av eiendeler, gjeld og statens kapital per 31. desember 2022, i samsvar med statlige regnskapsstandarder (SRS).

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon (ISSAI-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til lov, instruks og disse standardene er beskrevet nedenfor under Riksrevisjonens oppgaver og plikter ved revisjonen. Vi er uavhengige av virksomheten i samsvar med kravene i lov og instruks om Riksrevisjonen og ISSAI 130 Code of Ethics utstedt av International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI's etikkregler), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon i årsrapporten

Ledelsen er ansvarlig for informasjonen i årsrapporten. Øvrig informasjon består av ledelseskomentarer (i del VI) og annen øvrig informasjon (del I–V) i årsrapporten. Riksrevisjonens konklusjon ovenfor om årsregnskapsoppstillingene dekker ikke informasjonen i øvrig informasjon.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapsoppstillingene er det vår oppgave å lese øvrig informasjon i årsrapporten. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen, årsregnskapsoppstillingene og kunnskapen vi har opparbeidet oss under revisjonen av

årsregnskapsoppstillingene, eller hvorvidt den øvrige informasjonen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom den øvrige informasjonen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at den øvrige informasjonen i årsrapporten:

- er konsistent med årsregnskapsoppstillingene og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende regelverk

Ledelsens og det overordnede departementets ansvar for årsregnskapsoppstillingene

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapsoppstillingene som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS). Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide årsregnskapsoppstillingene som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Det overordnede departementet har det overordnede ansvaret for at virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon og har forsvarlig intern kontroll.

Riksrevisjonens oppgaver og plikter

Målet med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapsoppstillingene som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som gir uttrykk for Riksrevisjonens konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den, enkeltvis eller samlet, med rimelighet kan forventes å påvirke de beslutningene brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapsoppstillingene.

Som del av en revisjon i samsvar med *lov om Riksrevisjonen, instruks om Riksrevisjonens virksomhet* og internasjonale standarder for offentlig finansiell revisjon, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoene for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapsoppstillingene, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av internkontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av virksomhetens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige, og om tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- dersom vi gjennom revisjonen av årsregnskapsoppstillingene får indikasjoner på vesentlige brudd på administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten, gjennomfører vi utvalgte revisjonshandlinger for å kunne uttale oss om hvorvidt det er vesentlige brudd på slike regelverk.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapsoppstillingene, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapsoppstillingene gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et dekkende bilde i samsvar med regelverket for økonomistyring i staten og de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Vi kommuniserer med ledelsen blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen. Vi informerer overordnede departementet om funn og svakheter.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om etterlevelse av administrative regelverk for økonomistyring

Vi uttaler oss om hvorvidt vi er kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene på en måte som i vesentlig grad strider mot administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten. Uttalelsen gis med moderat sikkerhet og bygger på ISSAI 4000 for etterlevelserevisjon. Moderat sikkerhet for uttalelsen oppnår vi gjennom revisjon av årsregnskapsoppstillingene som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi finner nødvendige.

Basert på revisjonen av årsregnskapsoppstillingene, er vi ikke kjent med forhold som tilsier at virksomheten har disponert bevilgningene i strid med administrative regelverk med betydning for økonomistyring i staten.

Oslo, 22.06.2023

Etter fullmakt

Åse Kristin Berglihn Hemsén
ekspedisjonssjef

Ole Husebø Schøyen
avdelingsdirektør

Beretningen er godkjent og ekspedert digitalt.